

KHAZAR REVIEW XƏZƏR XƏBƏR

№ 358 Yanvar 2017



AYLIQ DƏRGI
ISSN 2218-2772

khazar-review.khazar.org



“Xəzər”də yeni il şənliyi



Jurnalın üz qabığında: Xəzər Universiteti tələbalarının spagettidən qurduqları yolka

2016-cı il dekabrın 30-da Xəzər Universitetinin Mərmər zalında Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəylik Günü və Yeni il münasibətilə təntənəli bayram şənliyi keçirildi, ziyafət təşkil olundu.

Universitetin təsisçisi, Direktorlar və Qəyyumlar Şurasının sədri professor Hamlet İsxanlı, rektor Həsən Nəknaf və prorektor Məhəmməd Nuriyev və digərləri çıxış edərək, əməkdaşları təbrik etdilər, onlara yeni ildə uğurlar arzuladılar. Tədbirdə mahnılar oxundu, şeirlər söyləndi, lotereya oynandı. Əməkdaşlar rəqs edərək əyləndilər. Bayram şənliyi xoş əhvalruhiyyə ilə başa çatdı.

İÇİNDƏKİLƏR

"Gələcəyini Qur" gəncliyə dəstək layihəsi "Xəzər"də	4
"Elm Şənliyi"nin yekun tədbiri	6
Professor Hamlet İsaخانlı "Zahid Xəlilov Mükafatı"- "Türklüyə Xidmət Ödülü" ilə təltif edildi	10
Universitet xəbərləri	11
"Leyli Məcnun və məhəbbət"	14
Xəzər Universitetində Əli Polada Fəxri doktor diplomu təqdim olundu	19
Xəzər-Saray İstirahət Mərkəzinin təməli qoyuldu	21
Mərakeş səfiri Xəzər Universitetində	22
"Dünya" xəbərləri	24
Hamlet İsaخانlı. Koroğlu Amerikanın şeir və musiqi dünyasında	32
Xəzər Universitetinin fəxri doktorları	40
Samir İmanov. Zaman üzərində qələbə	44
NDU xəbərləri	48
David Johnson. The U. S. isn't at the top of the list	50
Ann Patchett. Barack Obama, Our President of Love	51
Kəmalə Rəsulova. Mənim həyat devizim belədir: "Sağlam başım və sağlam qollarım"	56
Alice Park. These are the 10 Most Deadly Drugs	60
Mandy Oaklander. "There's a lot of Magic in the Food Matrix of Cheese"	61
Elşən Şirbağirov (Dağlar). Əli əllərə möhtac olanlar	64
World's Most Visited Tourist Attractions	74

1996-cı ilin yanvarından nəşr olunur

Tərəfçi:
Xəzər Universiteti

Baş redaktor:
Hamlet İsaخانlı

Baş redaktor müavini:
Əlirza Balaşev

Redaksiya heyəti:
Cəmal Mustafayev
Əjdər Ağayev
Alisə Axundova
Şahin Fəzil
Knyaz Aslan

İngiliz dilində məqalələrin redaktoru:
Serdia Salyeva

Kompüter tərtibatçısı:
Gözal Həbibova

Foto:
Multimedia Mərkəzi



Address:

41 Mahsati str., Bakı
(near the "Neftçilər" metro)

Tel: (+99412) 323 93 13

(+99412) 421 10 93 (209)

GSM: (+99450) 321 31 69

Faks: (+99412) 493 93 79

E-mail: xazarxabar@khazar.org

Certificate: 376

Index: 67178

Copies: 3000

It has been published since January 1996

Founder:
Khazar University

Editor-in-chief:
Hamlet İsaخانlı

Associate editors:
Əlirza Balaşev

Editorial member:
Jəmal Mustafayev
Əjdər Ağayev
Alisə Axundova
Şahin Fəzil
Knyaz Aslan

Editor of English Texts:
Serdia Salyeva

Computer graphics:
Gözal Həbibova

Photo:
Multimedia Centre



2016-cı il dekabrın 17-də Xəzər Universitetinin Mərmər zalında BP, Iteca Caspian, Caspian Event Organizers, EY şirkətləri və "Kainat" Tədris Mərkəzinin birgə sponsorluğu ilə həyata keçirilən "Gələcəyini Qur!" Gəncliyə Dəstək layihəsinin "Elm" mövzusunda tədbiri keçirildi. Tədbirdə layihənin iştirakçıları olan Bakı şəhərinin və Salyan rayonunun müxtəlif məktəblərinin 11-ci sinif şagirdləri Xəzər Universiteti ilə tanış olmaqla yanaşı, dəyərli məlumatlar əldə etdilər.

Xəzər Universiteti Beynəlxalq əlaqələr şöbəsinin direktoru Turan Cəfərova tədbiri açaraq, iştirakçıları salamladı, layihə haqqında ümumi məlumat verdi. Sonra layihənin rəhbəri Behruz Hidayətzadə elmin vacibliyi, ədalət, sevgi, məsuliyyət kimi dəyərlər haqqında çıxış etdi.

İradətme və tələbə işləri üzrə prorektor İsaخان İsaخانli universitet haqqında ətraflı məlumat verdi. Xəzər Universitetinin məzunu, ADA Universitetinin müəllimi Rəşad İbadov layihənin əhəmiyyətindən danışdı.



bp



"GƏLƏCƏYİNİ QUR!" GƏNCLİYƏ DƏSTƏK LAYİHƏSİ "XƏZƏR"DƏ



Çay fəsiləsindən sonra Xəzər Universitetinin təsisçisi, Direktorlar və Qeydiyyat Şurasının sədri professor Hamlet İsaخانlı da təsisçisi olduğu Avrasiya Akademiyası haqqında film nümayiş olundu. Sonra H.İsaخانlı "Elm" mövzusunda çıxış etdi. Xəzər Universitetində təhsil alan "Gələcəyini Qur!" layihəsinin məzunları çıxış etdilər. Universitetin amerikalı məzunu Marta Lauri çıxış edərək, tədbir iştirakçılarını dil öyrənməyə çağırdı. EY şirkətinin əməkdaşı Günel Fəracova elm və cəmiyyət haqqında çıxış etdi. Sonra şagirdlər qruplara bölünərək, praktiki çalışmalar üzərində işlədilər.

Qeyd edək ki, "Gələcəyini Qur!" layihəsinin əsas məqsədi aztəminatlı ailələrdən olan yüksək bilik və bacarığa malik gənclərin həyatda uğur əldə etmələrinə dəstək və töhfə vermək və bununla Azərbaycan cəmiyyətinə yüksək intellekt və etik dəyərlərə malik sağlam düşüncəli gənclər qazandırmaqdır.

Layihə haqqında ətraflı məlumat bu linkdən əldə oluna bilər: <http://geleceyiniqur.az/az/>





“BUILD YOUR FUTURE” YOUTH SUPPORT PROJECT HOLDS EVENT AT KHAZAR

On December 17, 2016, an event entitled “Science” was held at Khazar University as part of the “Build Your Future” Youth Support Project, which is implemented with the financial support and within the corporate social responsibility policies of BP, Itca Caspian, Caspian Event Organizers, Kainat Educational Center, and EY, and BP. Participants included eleventh-grade students from various schools of Baku and Salyan. The students were introduced to Khazar University during the event and also learned valuable information.

Opening the event, Turan Jafarova, Director of the International Affairs Office at Khazar University, greeted the participants and gave general information about the project. Then Bahruz Hidayetzadeh, project director, spoke about the importance of science, justice, love, responsibility and other values of the project. Dr. Isakhan Isakhanli, Vice President for Administration and Student Affairs, made a presentation about Khazar University. Then Rashad Ibadov, Khazar alumnus and instructor at ADA

University, gave the students a motivational speech.

After a tea break, a film was shown about Eurasian Academy, co-founded by Professor Hamlet Isaxanli, the founder of Khazar University and Chairman of its Board of Directors and Trustees. Then Prof. Isaxanli made a speech about the importance of science. Several Khazar University students who graduated from the Build Your Future program spoke. Martha Lawry, American alumna of Khazar University, called on the students to learn languages. Gunel Farajova, employee of EY, spoke about science and society. Then the students were divided into small groups for a practical exercise.

We note that the main objective of the Build Your Future project is to grow the pool of highly intelligent and ethical citizens in the Azerbaijani society by supporting talented students from low-income families in building successful future lives. More information about the project is available at the following link: <http://geleceyiniqur.az/az/>





“ELM ŞƏNLİYİ”NİN YEKUN TƏDBİRİ

2016-cı il dekabrın 23-də Xəzər Universitetinin Mərmər salomunda
“Elm şənliyi” layihəsinin yekun tədbiri keçirildi



Tədbir Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Gənclər Fondunun, Misir Mədəniyyət və Təhsil Əlaqələri Mərkəzinin, AMEA Arxeologiya və Etnoqrafiya İnstitutunun, Xəzər Universitetinin, Baku New Hotel-in və Azərbaycan Arxeoloqlar Cəmiyyətinin dəstəyi və adı çəkilən mütəssisələrin əməkdaşlarının təşəbbüsü ilə gerçəkləşdirildi.

Tədbiri giriş sözü ilə Xəzər Universitetinin təsisçisi, Direktorlar və Qəyyumlar Şurasının sədri professor Hamlet İsaخانlı açdı. Nətiq çıxışında elmin gənclər arasında populyarlaşdırılmasının vacibliyini vurğuladı və bu istiqamətdə keçirilən bütün tədbirlərin Xəzər Universiteti tərəfindən dəstəkləndiyini bildirdi.

AMEA Arxeologiya və Etnoqrafiya İnstitutunun direktoru professor Maisə Rahimova gənc arxeoloqlar tərəfindən Qarabağ ərazisində aparılan tədqiqatlardan söz açdı.

Layihədə tərəfdaş kimi iştirak edən Misir Ərəb Respublikasının Azərbaycandakı Səfirliyinin Misir Mədəniyyət və Təhsil Əlaqələri Mərkəzinin direktoru Dr. Əhməd Sami Elaydi çıxışında Azərbaycanla Misiri bağlayan tarixi və mədəni əlaqələrə, iki ölkə arasında dərinləşən münasibətlərə diqqət çəkdi.

Tədbirdə qonaq kimi iştirak edən Yaponiyanın Azərbaycan Respublikasındakı fəvqəladə və səlahiyyətli səfiri Tsuquo Takahaşi çıxışında Azərbaycanla Yaponiya arasında elm üzrə əməkdaşlığın dərinləşməsi, Yaponiyanın inkişafında yapon gənclərinin elm sahələrində əldə etdikləri uğurlar haqqında danışdı.

Sonra tədbir çərçivəsində müxtəlif institutların əməkdaşları elmi-populyar mövzularda seminar keçirdilər. AMEA Şərqlənməşiq İnstitutunun əməkdaşı, dosent Fərdə Əsədov (“Xəzər türkləri və Avropa”), AMEA Arxeologiya və Etnoqrafiya İnstitutunun əməkdaşı Pərviz Qasımov (“Azərbaycan kurqanlarının sirləri”), ixtiraçı-mühəndis İlqar Həsənelizadə (“İxtiraçılıq haqqında”), Mingəçevir Dövlət Universitetinin əməkdaşı, fəlsəfə doktoru Vüsalə Mustafayeva (“Botanikanın mütəəssir problemlərinin həllində morfo-anatomik tədqiqatların rolu”), Qobustan Milli Tarix - Bədii Qorğunun elmi kətibisi, AMEA Arxeologiya və Etnoqrafiya İnstitutunun doktorantı Rəhman Abdullayev (“Qayaüstü təsvirlərin sənədləşdirilməsində 3D metodunun tətbiqi”) və digərlərinin vizual görüntülərlə mütəəssir olunan təqdimat-seminarları böyük marağa səbəb oldu.



Xəzər Universitetinin qızlardan ibarət rəqs ansamblı çıxış edərək, "Elm şənliyinə" şən əhval-ruhiyyə qatdı. Sonra Xəzər Universitetinin Mühəndislik və tətbiqi elmlər fakültəsinin tələbələri Sevinc Səfərova, Orxan İsmayılov və Fazil Xəlilov "Alternativ enerji və onun faydaları" adlı təqdimat apardılar və bunu təcrübə şəklində gələn qonaqlara nümayiş etdirdilər.

Tədbirin iştirakçıları və qonaqlar Xəzər Universiteti tələbələrini hazırladığı Azərbaycan və Qədim Dünya tarixinə aid, həmçinin, digər elm sahələrini əks etdirən eksponatlardan ibarət sərgiyə və nümayiş etdirilən Misir geyimlərinə böyük maraq göstərdilər.

Qeyd edək ki, tədbirdə Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin, Milli Tarix Muzeyinin, Qobustan Milli Tarixi-Bədii Qorugunun, Qala Dövlət Tarix Etnoqrafiya Qorugunun, Kimya-Biologiya təmayüllü Respublika liseyinin, Nizami rayonu Gənclər və İdman İdarəsinin nümayəndələri iştirak etdirdilər.

"Elm şənliyi" layihəsi çərçivəsində Qədim Şərqi tarixi üzrə elmi müsabiqənin final mərhələsinə maraqlı şübhə ilə böyük oldu. Finalda respublikamızın dörd ali təhsil ocağının (Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyası, Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti, Bakı Qızlar Universiteti (2 ko-

manda) Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin Şamaxı Filialı) 5 tələbə komandası öz intellektual bacarıqlarını nümayiş etdirdilər. Maraqlı və həyəcanlı keçən yarışmada Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyasının tələbələrindən: Hacıyeva Aytan, İbrahimli Asif, Qasımov Təbriz və Hüseyn İrzayevdən ibarət "Misir" komandası qələbə qazandı. Digər yerləri müvafiq olaraq Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin Şamaxı Filialının tələbələri: Qasımov Xeyrul-Əməl, Osmanlı Aysən, Abdullayeva Rəqsanə və Əhmədov Cəbbar və Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin təmsilçiləri: Azər Rəhimov, Əlvida Rəhimov, Tahir Cəbbarlı və Aişən Vəliyeva tutdular. Qaliblər diplom və dəyərli hədiyyələrlə mükafatlandırıldı.

Xatırladaq ki, "Elm şənliyi" layihəsi və onun çərçivəsində gerçəkləşdirilmiş Qədim Şərqi tarixi, coğrafiyası, mədəniyyəti və ədəbiyyatı üzrə intellektual müsabiqə Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Gənclər Fondunun maliyyə dəstəyi ilə keçirilmişdir.

Tədbir ölkə mediasında işıqlandırılmışdır.

Daha ətraflı məlumat:

<https://www.facebook.com/scienceparty2016/>
scienceparty2016@gmail.com





CLOSING CEREMONY OF “SCIENCE PARTY” PROJECT

On December 23, 2016, the closing ceremony of “Science Party” was held in the Marble Hall of Khazar University.

The ceremony was organized by the Youth Foundation of the President of the Azerbaijan Republic, Khazar University Department of History and Archeology and the Career Development Center, Egyptian Cultural and Educational Relations Center, Baku New Hotel and Azerbaijani Association of Archaeologists.

Professor Hamlet Isaxanlı, the founder of Khazar University and Chairman of its Board of Directors and Trustees, opened the event. In his speech, he emphasized the importance of the popularization of science among young people and laid stress on Khazar University's continued support in organizing such events.

Professor Maisa Rahimova, Director of the ANAS Institute of Archeology and Ethnography spoke about research activities carried out in the territory of Karabakh by young archaeologists.

In his speech, Dr. Ahmad Sami Elayli, Head of the Cultural and Educational Relations Center under the Embassy of Egypt to Azerbaijan, a partner of the

project, drew attention to historical and contemporary relations between Egypt and Azerbaijan and deepening relations between the two countries.

As a special guest at the event, the Ambassador Extraordinary and Plenipotentiary of Japan to the Republic of Azerbaijan, Mr. Tsuguo Takahashi spoke about deepening scientific cooperation between Azerbaijan and Japan as well as young Japanese people's achievements in science.

Workshops on a range of academic topics were held by staff members of different institutions within the project. The presentations, made by Prof. Farda Asadov, employee of the Oriental Studies Institute of ANAS (“Khazar Turks and Europe”), Parviz Gashimov, employee of the Institute of Archeology and Ethnography of ANAS (“The Secrets of the Azerbaijani Mounds”); Ilqar Hasanalizade (“About Invention”); Dr. Vusala Mustafayeva, employee of Mingachevir State University (“The Role of Morpho-Anatomical Studies in Solving Current Problems of Botany”); Rahman Abdullayev, scientific secretary of

Gobustan State Historical-Artistic Reserve, PhD student of the Institute of Archeology and Ethnography of ANAS, (“Application of 3D Documentation of Petroglyphs”), were received enthusiastically by the audience

The Khazar University girls dance group brought added joy to the ceremony with their dance. Sevinj Safarova, Orkhan Ismayilov and Fazil Khalilov, students of Khazar University's School of Engineering and Applied Sciences, made a presentation on “Alternative Energy and its Uses.”

An art exhibition on the history of Azerbaijan and the ancient world as well as different fields of science organized by the students of Khazar University followed. Participants included representatives from the Ministry of Culture and Tourism of Azerbaijan, the National History Museum, Gobustan National Historical-Artistic Reserve, Gala State Historical-Ethnographic Reserve, State Chemistry-Biology Lyceum, Youth and Sports Department of Bakus Nizami district.

A competition on the history of the Ancient Near East organized within the framework of the project was also met with great interest. 5 teams from different universities of Azerbaijan (the Academy of Public Administration under the President of Azerbaijan, Azerbaijan State Pedagogical University, Baku Girls University (2 teams), the Shamakhi branch of Azerbaijan State Pedagogical University) demonstrated their intellectual capabilities.

The “Misir” team of the Academy of Public Administration - Hajiyev Ayten, Ibrahim Asif, Hussein Irzayev and Tabriz Gasimov won the competition. Other places were taken accordingly by the students of Shamakhi branch of the Azerbaijan State Pedagogical University – Gasimov Xeyrul-Amal, Osmanli Ayshen, Abdullayeva Raksana and Ahmedov Jabbar; and students of Azerbaijan State Pedagogical University – Azer Rahimov, Alvida Rahimov, Tahir Jabbarov and Aishen Valiyeva.

The winners received diplomas and valuable prizes.

All the activities within the “Science Party” project were sponsored by the Youth Fund under the Azerbaijani President.

The local news media ran stories about the event.



PROFESSOR HAMLET İSAXANLI "ZAHİD XƏLİLOV MÜKAFATI" – "TÜRKLÜYƏ XİDMƏT ÖDÜLÜ" İLƏ TƏLTİF EDİLDİ



2016-cı il dekabrın 25-də "Borçalı" İctimai Cəmiyyətinin 31 Dekabr – Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günü münasibətilə keçirdiyi tədbirdə Xəzər Universitetinin təsisçisi, Direktorlar və Qəyyunlar Şurasının sədri professor Hamlet İsaخانlı Cəmiyyətin 19 dekabr 2016-cı il tarixli qərarı ilə səmərəli elmi və ictimai fəaliyyətinə görə "Zahid Xəlilov mükafatı" – "Türklüyə Xidmət Ödülü" ilə təltif edildi.

Mükafat alanlar arasında H.İsaخانlı ilə yanaşı, Türkiyədən, Azərbaycandan və Güney Azərbaycandan ictimai xadimlər də var idi.

Tədbirdə Xəzər Universitetinin İdarəetmə və tələbə işləri üzrə prorektoru İsaخان İsaخانlı, İctimai əlaqələr və media üzrə direktor Ələvsət Əmirbəyli də iştirak edirdilər.

Qeyd edək ki, mükafat ildə bir dəfə olmaqla, hər ilin sonunda Türk dünyasının dirçəlişi naminə misilsiz fədakarlıq göstərən Azərbaycan, Türkiyə, Güney Azərbaycan, Gürcüstan və digər türk bölgələrindən seçilmiş şəxslərə təqdim olunur.

Tədbir haqqında geniş məlumatı bu link vasitəsilə əldə etmək olar:

<http://www.tezadlar.az/manset/20447-trkiynin-mdniyyt-naziri-boraln-bayram-tdbirind.html>

PROFESSOR HAMLET ISAXANLI EARNS "ZAHID KHALILOV AWARD"- "SERVICE TO TURKISHNESS" AWARD

On December 25, 2016, Professor Hamlet Isaxanlı, the founder of Khazar University and Chairman of its Board of Directors and Trustees, was given the "Service to Turkishness" Award -- Zahid Khalilov Award" (with an order of the Union dated 19 December, 2016) for fruitful scientific and public activity by the Borçali Public Union at its event for 31 December-- International Solidarity Day of Azerbaijanis.

Besides Prof. Isaxanlı, award recipients included civil servants from Turkey, Azerbaijan and South Azerbaijan.

Dr. Isakhan Isakhanli, Vice President for Administration and Student Affairs, and Alovzat Amirbeyli, Director for Public Relations and Media, also participated in the event.

We note that the award is presented at the end of each year to selected people from Azerbaijan, Turkey, South Azerbaijan, Georgia and other Turkish regions for demonstrating selflessness in the pursuit of revival of the Turkish world.

More detailed information is available at the following link:

<http://www.tezadlar.az/manset/20447-trkiynin-mdniyyt-naziri-boraln-bayram-tdbirind.html>





XƏZƏR UNİVERSİTETİNİN TƏLƏBƏSİ AZERCELL TƏQAÜDÜ QAZANIB

Azərbaycanın akademik potensialının yüksəlməsinə dəstək məqsədilə "Azercell Telekom" MMC-nin 2016-cı il oktyabrın 1-də elan etdiyi Tələbə Təqaüd Proqramı üzrə son seçimlər başa çatmışdır. Seçimlərin nəticəsində Xəzər Universiteti Mühəndislik və Tətbiqi elmlər fakültəsinin neft-qaz mühəndisliyi üzrə bakalavr pilləsinin üçüncü kurs tələbəsi Əziz Həşimov Tələbə Təqaüd Proqramının qaliblərindən biri olmuşdur.

Qeyd edək ki, Tələbə Təqaüd Proqramının mərhələli seçimləri nəticəsində Azərbaycanın müxtəlif ali təhsil müəssisələrindən 27 tələbə "Azercell"-in təqaüdü adına layiq görülmüşdür.

Daha geniş məlumatı bu link vasitəsilə əldə etmək olar:
<http://azedupress.com/?p=8089>



KHAZAR UNIVERSITY STUDENT EARNS AZERCELL SCHOLARSHIP

Azercell LLC completed the final selections of its Student Bursary Program launched on October 1, 2016 to support the development of education in Azerbaijan. Azim Hashimov, third-year bachelor's student of Khazar University's School of Engineering and Applied Sciences who is majoring in Oil and Gas Engineering, was among the grantees.

Twenty-seven students from different Higher Education Institutions of Azerbaijan became "Azercell scholars" through a multi-stage selection process.

For more information see:
<http://azedupress.com/?p=8089>

TƏLƏBƏMİZ RESPUBLİKA MÜSABİQƏSİNİN QALIBI OLDU

Humanitar və sosial elmlər fakültəsinin dördüncü kurs tələbəsi, universitetin Multimedia mərkəzinin əməkdaşı Fərid Ağalarov Azərbaycan Su Təsərrüfatı İşçiləri Həmkarlar İttifaqı Respublika Komitəsinin poster və foto üzrə keçirdiyi "Multikulturalizm və dinlərarası toleranqlıq: Azərbaycan təcrübəsi və qlobal perspektivləri" adlı müsabiqədə "Azərbaycan multikulturalizminə açılan qapı" adlı fotosu ilə qalib gəldiyinə görə Fəxri diplomla təltif edilmişdir.



KHAZAR UNIVERSITY

STUDENT WINS

NATIONWIDE CONTEST

Farid Aghalarov, 4th year bachelor's student of Khazar University's School of Humanities and Social Sciences and employee of the Media Center of the university, won "Multiculturalism and Interreligious Tolerance: Azerbaijani Experience and Global Perspectives", a photo and poster contest organized by The Trade Union Committee of Water Industry Workers of Azerbaijan, with a photo titled "A Door to Azerbaijani Multiculturalism".



“XƏZƏR”DƏ UNİVERSİTETLƏRARASI “SPAGETTİ KÖRPÜ” MÜSABİQƏSİ



2016-cı il dekabrın 26-da Xəzər Universiteti Mühəndislik və tətbiqi elmlər fakültəsinin təşkilatçılığı ilə ənənəvi universitetlərarası “Spagetti körpü” müsabiqəsi keçirildi. Müsabiqədə Xəzər Universitetinin tələbələri ilə yanaşı, Bakı Ali Neft Məktəbi (BANM) və Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universitetinin (ADNSU) tələbələri də iştirak edirdilər.

Tədbiri Xəzər Universitetinin rektoru Hassan Niknafs açıaraq, müsabiqənin əhəmiyyətindən danışdı, iştirakçılara uğurlar arzuladı.

Sonra Xəzər Universitetinin İnşaat mühəndisliyi departamentinin müəllimi Əli Atefinin rəhbərliyi ilə müsabiqə başladı. Gərgin keçən yarışmada Xəzər Universitetinin “Koroğlu” komandası birinci yeri tutdu.

Qeyd edək ki, müsabiqənin məqsədi makaron və spagettidən körpü inşa etməkdə, mühəndislik mexanikası və materialların müqavimətinin ölçülməsində tələbələrə bilimini yoxlamaqdır.

Tələbələr müsabiqədən kənar vaxtda spagetti çubuqlarından “yolka” ağacı da qurmuşdular və bu barədə A24.az saytı da xəbər yaymışdır:

<http://a24.az/dunyada-ilk-hami-azerbaycanli-telebelerin-duzelttdiyi-yeni-il-agacindan-danisir-foto/>



**UNİVERSİTETLƏRARASI
“SPAGETTİ KÖRPÜ”
MÜSABİQƏSİNİN QALIBI
XƏZƏR UNİVERSİTETİNİN
“KOROĞLU” KOMANDASI OLDU**





INTER-UNIVERSITY SPAGHETTI BRIDGE COMPETITION HELD AT KHAZAR.

On December 26th, 2016, a traditional inter-university "Spaghetti Bridge Competition" was held at Khazar University with the coordination of the School of Engineering and Applied Sciences. Students from Khazar University, Baku Higher Oil School (BHOS), and Azerbaijan State Oil and Industry Academy (ASOIA) participated in the competition. The "Koroghlu" team from Khazar University won first place.

President Hassan Niknafs made an opening speech in which he emphasized the importance of the competition and wished the participants success. Then the competition started under the supervision of Ali Atefi, instructor for Khazar University's

Department of Civil Engineering. Khazar University's Koroghlu team won the intensive and exciting competition.

This competition was meant to challenge students' knowledge in Engineering Mechanics and Strength of Materials to build a bridge from macaroni and spaghetti.

The students made a decorative holiday tree from spaghetti as well. An article about this news is available at the following link:

<http://a24.az/dunyada-ilk-hami-azerbaycanli-telebelerin-duzeltdiyi-yeni-il-agacindan-danisir-foto/>



“Leyli Məcnun və məhəbbət”

Musiqi və incəsənət departamentinin imtahan tamaşası



2016-cı il dekabrın 26-da Xəzər Universitetinin “Dünya” konsert salonunda universitetin Musiqi və incəsənət departamentinin müdiri, pianoçu Zülfiyyə Sadıqovanın bədii rəhbərliyi ilə birinci semestrin yekunlarına həsr olunmuş “Leyli Məcnun və məhəbbət” adlı imtahan tamaşası nümayiş etdirildi.

Tamaşa Xəzər Universitetinin birinci kurs tələbələrindən ibarət xor kollektivi (müəllim Məhsət Cəbbarova), oğlan və qızlardan ibarət rəqs ansambli (müəllim əməkdar artist Telman Əliyev), vokalçılar və Gənclər və İdman Nazirliyi ilə Təhsil Nazirliyinin birgə keçirdikləri “Tələbə baharı” adlı Beynəlxalq Gənclər Yaradıcılıq Festivalının digər universitetlərdən (Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti, Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti, Azərbaycan Dövlət Dillər, Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət universiteti, Bakı Xoreoqrafiya Akademiyası) olan qaliblərinin iştirakı ilə hazırlanmışdı.

Tamaşanın quruluşçu rejissoru “Xəzər”-in müəllimi Səbinə İsmayilova, ssenari müəllifi festivalın qaliblərindən olan Ceyhun Hüseynli və İqtisad universitetinin tələbəsi Vüsal Nəcəfov idi.

Tamaşanın musiqi tərtibatında Üzeyir Hacıbəyli, Süleyman Ələsgərov və Cavanşir Quliyevin əsərlərindən istifadə olunmuşdu.

Tamaşadan sonra Xəzər Universitetinin təsisçisi, Direktorlar və Qəyyumlar Şurasının sədri professor Hamlet İsaخانlı, Xalq artisti Nürəddin Mehdixanlı və əməkdar artist Nicat Kazımov çıxış edərək, tamaşa haqqında müsbət rəylərini bildirdilər.



“LEYLI MAJNUN AND LOVE”

End-of-Semester Performance by Music and Fine Arts Department

On December 26, 2016, an end-of-semester concert/examination was held in the World Concert Hall of Khazar University under the artistic direction of Associate Professor Zulfiyya Sadigova, Head of the Department of Music and Fine Arts. The event was entitled “Leyli Majnun and Love”.

The performance featured a choir of first-year students (instructor Mehseti Jabbarova), girls' and boys' dance ensembles (instructor Meritorious Artist Telman Aliyev), and vocalists. The event also included other universities' student winners from the “Student Spring” International Youth Arts Festival which was held in cooperation with the Ministry of Youth and Sports and the Ministry of Education (including Azerbaijan State Economics University, Azerbaijan University of Architecture and Construction, Azerbaijan State University of Culture and Arts, and Baku Choreography Academy).

The director and producer of the event was Sabina Ismayilova, Khazar University instructor, and the script writers were Jeyhun Huseynli and Vusal Najafov, Festival winners from the Economics University. The soundtrack included musical works by Uzeyir Hajibeyli, Suleyman Alasgarov and Javanshir Guliyev.

After the performance, positive evaluations were given by Professor Hamlet Isaxanli, the founder of Khazar University and Chairman of its Board of Directors and Trustees; People's Artist Nureddin Mehdikhanli; and Meritorious Artist Nijan Kazimov.





ƏMƏKDAŞIMIZIN "XƏZƏR"DƏ FƏALİYYƏTİNİ BAŞA ÇATDIRMASI MÜNASİBƏTİLƏ TƏDBİR

Dekabrın 29-da Xəzər Universitetinin Mədəniyyət mərkəzində universitetin Direktorlar və Qəyyumlar Şurası sədrinin assistenti Marta Laurinin "Xəzər"də əmək fəaliyyətini başa çatdırması və vətəni ABŞ-a yola salınması münasibətilə tədbir keçirildi. Tədbirdə universitetin rəhbərliyi, əməkdaşlar və qonaqlar iştirak edirdilər.

Xəzər Universitetinin təsisçisi, Direktorlar və Qəyyumlar Şurasının sədri professor Hamlet İsaخانlı çıxış edərək, Marta Laurinin yeddi il ərzində "Xəzər"dəki fəaliyyətini yüksək dəyərləndirdi, onun işgüzar, çalışqan, məsuliyyətli işçi olduğunu nəzərə çatdırdı, şəxsi keyfiyyətlərindən danışdı. Universitetin Multimedia mərkəzinin Marta Lauri haqqında hazırladığı slayd-şou nümayiş etdirildi.

Digər çıxış edənlər – universitetin rektoru Hassan Niknafs, prorektor İsaخان İsaخانlı, Humanitar və sosial elmlər fakültəsinin dekani Cabir Xəlilov, İctimai əlaqələr və media üzrə direktor Ələvsət Əmirbəyli, Məzunlarla iş mərkəzinin direktoru Baba Bayramlı, Təhsil fakültəsinin müəllimi Qoşqar Məhərrəmov və AMEA Ziya Bünyadov adına Şərqləşmə İnstitutunun aparıcı elmi işçisi Solmaz Rüstəmovə-Tohidi Marta Laurinin əmək fəaliyyətinin müxtəlif cəhətlərindən və şəxsi məziyyətlərindən söz açdılar.

Marta Lauriyə gül dəstəsi, hədiyyələr və "Xəzər"dəki fəaliyyəti haqqında sertifikat təqdim olundu. Marta Lauri çıxış edərək, universitetin rəhbərliyinə və əməkdaşlarına təşəkkürünü bildirdi.

FAREWELL PARTY FOR KHAZAR STAFF MEMBER

On December 29, 2016, a party was held in the Cultural Center of Khazar University to send off Martha Lawry, Assistant to Professor Hamlet Isaxanli, the founder of Khazar University and Chairman of its Board of Directors and Trustees, as she completed her time at Khazar and prepared to leave the country. Participants in the event included university administrators, employees and guests.

Professor Hamlet Isaxanli, the founder of Khazar University and Chairman of its Board of Directors and Trustees, made a speech in which he highly evaluated Martha's service during her 7 years at Khazar. He spoke about her personal characteristics and noted that she is a hard-working, responsible employee. The University Multimedia Center presented a slideshow that they had prepared for Martha.

Other speeches were made by President Hassan Niknafs; Vice President Isakhan Isakhanli; Dr. Jabir Khalilov, Dean of the School of Humanities and Social Sciences; Alovzat Amirbeyli, Director for Public Relations and Media; Baba Bayramli, Director of the Center for Alumni Relations; Goshgar Maharramov, instructor of the School of Education; and Solmaz Rustamova-Tohidi, Senior Researcher of the Ziya Bunyadov Oriental Studies Institute of Azerbaijan National Academy of Sciences.

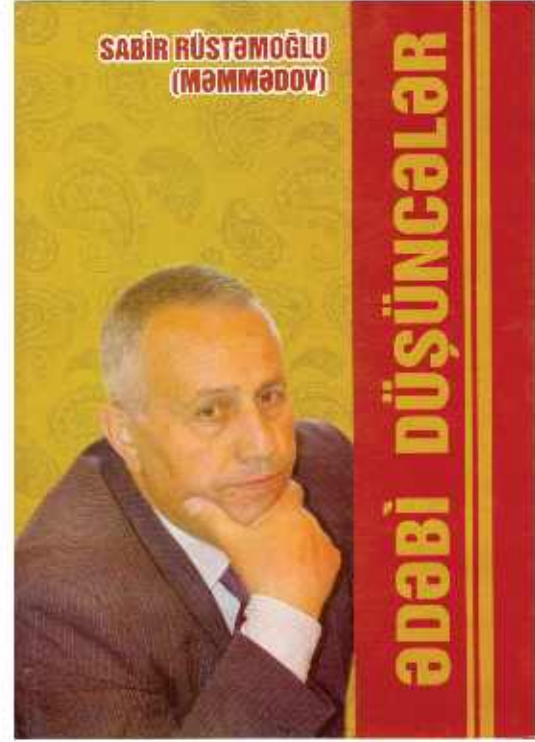
Martha Lawry was given a bouquet, various gifts and a certificate of appreciation. She made a speech thanking the university administration and employees.

YENİ ÇAPDAN ÇIXMIŞ KİTABDA PROFESSOR HAMLET İSAXANLININ POEZİYASINA AİD MƏQALƏ

2016-cı ilin dekabrında Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin Ağcabədi filialında çalışan Sabir Rüstəmoğlu-nun (Məmmədov) "Ədəbi düşüncələr" adlı kitabı çapdan çıxmışdır. Kitabda Xəzər Universitetinin təsisçisi, Direktorlar və Qəyyunlar Şurasının sədri professor Hamlet İsaxanlı-nın poeziyasına həsr olunmuş kiçik bir məqalə də yer almışdır.

ESSAY ON PROFESSOR HAMLET ISAXANLI'S POETRY IN NEWLY-PUBLISHED BOOK

In December 2016, the book *Literary Thoughts* by Sabir Rustamoghly (Mammadov), instructor from the Aghjabedi branch of Azerbaijan State Pedagogical University, was published. The book includes a short essay on Professor Hamlet Isaxanli, the founder of Khazar University and Chairman of its Board of Directors and Trustees, and his poetry.



"XƏZƏR"İN KEÇMİŞ ƏMƏKDAŞINA REKTOR VƏZİFƏSİNİN İCRASI HƏVALƏ OLUNUB

Vaxtilə Xəzər Universitetində rektor assistenti, departament müdiri və dekan vəzifələrində çalışmış professor Əfqan Abdullayev Təhsil naziri Mikayıl Cəbbarovun əmri ilə keçən ilin sentyabrından Azərbaycan Dillər Universitetində Tədris işləri üzrə prorektor vəzifəsini icra etmiş, dekabr ayından isə ona universitetin rektor vəzifəsini icra etmək həvalə olunmuşdur.

Professor Abdullayev Azərbaycan Dillər Universitetində təhsil almışdır. O, 1995-1999-cu illərdə ABŞ-da Minnesota Universitetində magistr dərəcəsi üzrə təhsil almışdır. 1999-cu ildə Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının Nəsimi adına Dilçilik İnstitutunun doktoranturasına qəbul olunmuşdur. 2000-ci illərin əvvəllərində ABŞ-ın Harvard və Florida Beynəlxalq universitetlərində qısa və uzun müddətli ezamiyyətlərdə olmuşdur.

Ə.Abdullayev 6 dərsləyin və 100-dən çox elmi məqalənin müəllifidir.

PROFESSOR HAMLET İSAXANLI TƏRCÜMƏ SƏNƏTİNDƏN DANIŞDI

2016-cı il dekabrın 27-də Xəzər Universitetinin təsisçisi, Direktorlar və Qəyyunlar Şurasının sədri professor Hamlet İsaxanlı Azərbaycan Dillər Universitetinin Tərcümə kafedrasının 50 illik yubileyində iştirak etdi. Paneldə iştirak edən professor İsaxanlı tərcümə sənəti haqqında danışdı.

PROFESSOR HAMLET İSAXANLI SPEAKS ABOUT TRANSLATION

On December 27, 2016, Professor Hamlet Isaxanli, the founder of Khazar University and Chairman of its Board of Directors and Trustees, participated in the 50th Anniversary of the Translation Department at Azerbaijan University of Languages. He participated in a panel at the event and made a presentation about profession of translation.



“XƏZƏR”İN MÜƏLLİM VƏ TƏLƏBƏLƏRİ ŞƏHİDLƏR XIYABANINI ZİYARƏT ETDİLƏR

Yanvarın 20-də Xəzər Universitetinin bir qrup müəllim və tələbəsi 20 Yanvar – Ümummilli Hüzün Günü münasibətilə Şəhidlər Xiyabanını ziyarət etdilər, Azərbaycanın müstəqilliyi və torpaqlarının azadlığı uğrunda şəhid olmuş həmvətənlərinin əziz xatirəsini yad etdilər.

KHAZAR STUDENTS AND STAFF VISIT ŞƏHİDLƏR XIYABANI

On January 20, a group of Khazar students and employees visited Şəhidlər Xiyabanı, the memorial monument of the victims of Black January, to commemorate the victims on the 27th anniversary of the massacre. They laid flowers at the monument and prayed for those who lost their lives on January 20, 1990.





XƏZƏR UNİVERSİTETİNDƏ ƏLİ POLADA FƏXRİ DOKTOR DİPLOMU TƏQDİM OLUNDU

Yanvarın 27-də Xəzər Universitetinin Mermər zalında Türkiyənin tanınmış iş adamı, maarifçi, xeyriyyəçi və nəşir Əli Polada geniş maarifçilik, xeyriyyəçilik işlərinə və Azərbaycan mədəniyyətinin təbliği sahəsində göstərdiyi xidmətlərinə görə Xəzər Universitetinin Fəxri doktoru adı verilməsi münasibətilə mərasim keçirildi. Mərasimdə universitetin rəhbərliyi və əməkdaşları, görkəmli elm və sənət adamları iştirak etdirdilər.

Mərasimi universitetin təsisçisi, Direktorlar və Qəyyunlar Şurasının sədri professor Hamlet İsaخانlı açaraq, Əli Poladın həyat və fəaliyyəti, ədəbi və elmi yaradıcılığı haqqında qısa məlumat verdi. Sonra Əli Polada həsr olunmuş film nümayiş etdirildi.

Xəzər Universitetinin rektoru Dr. Hassan Niknafs Əli Polada fəxri doktor adı verilməsi haqqında uni-

versitetin Elmi Şurasının qərarını elan etdi və professor Hamlet İsaخانlı fəxri doktor diplomunu ona təqdim etdi. Əli Polada fəxri doktor mantiyası geyindirildi və ona gül dəstələri təqdim olundu.

Sonra AMEA akademik Ziya Bünyadov adına Şərqşünaslıq İnstitutunun aparıcı elmi işçisi, tarix elmləri doktoru Solmaz Rüstəmovə - Tohidinin Əli Poladın həyat və fəaliyyəti haqqında məruzəsi dinlənildi. İran Mədəniyyət Mərkəzinin rəhbəri Dr. İbrahim İbrahimini Əli Poladı Fəxri doktor adı alması münasibətilə təbrik etdi.

Sonda Əli Polad çıxış edərək, ona göstərilən etimada görə Xəzər Universitetinin rəhbərliyinə təşəkkürünü bildirdi.





Yanvarın 23-də universitetin Multimedia mərkəzinin direktoru Natella Barkayanın 70, Xalça Muzeyinin direktoru, rəssam Afaq Kərimovanın 60 illik yubileyləri münasibətilə tədbir keçirildi. Tədbirdə universitetin rəhbərliyi, əməkdaşları və qonaqlar iştirak edirdilər.

Tədbirin aparıcısı, Məzunlarla iş mərkəzinin direktoru Baba Bayramlı jubilyarlarla barədə qısa məlumat verdi, onlar haqqında Multimedia mərkəzində hazırlanmış slayd-şoular nümayiş etdirildi.

Universitetin təsisçisi, Direktorlar və Qəyyumlar Şurasının sədri professor Hamlet İsaخانlı, prorektorlar Məhəmməd Nuriyev və İsaخان İsaخانlı, "Dünya" məktəbinin həmtəsisçisi, Xəzər Universiteti Direktorlar və Qəyyumlar Şurasının müşaviri Nailəxanım İsayeva, Azərbaycan dili və ədəbiyyat departamentinin müdiri Vurğun Əyyub, İngilis dili və ədəbiyyatı departamentinin baş müəllimləri Lidiya Həmidova və Firəngiz Nəsirova, müəllimi Lalə Həmidova, universitetin rəssamı Mir Rafiq Əbdülrəhimov və AMEA akademik Ziya Binyadov adına Şərqsünaslıq İnstitutunun aparıcı elmi işçisi Solmaz Rüstəmovə -Tohidi çıxış edərək, N. Barkaya və A. Kərimovanın universitetdəki fəaliyyətlərini yüksək dəyərləndirdilər, onlara cansağlığı, uzun ömür və uğurlar arzuladılar. Lidiya Həmidova Natella Barkaya-ya həsr etdiyi şeirini də oxudu.

Yubilyarlara gül dəstəsi, təbrik məktubu və hədiyyə təqdim olundu. Onlar Yubiley tortunu kəsdikdən sonra çıxış edərək, universitet rəhbərliyinə və təşkilatçılara təşəkkürlərini bildirdilər.

Tədbirdə universitetin Musiqi və incəsənət departamentinin müdiri, pianoçu Zülfüyyə Sadiqovanın müşayiəti ilə Müslüm Maqomayev adına Dövlət Filarmoniyasının solisti, Xəzər Universitetinin müəllimi Məhsəti Cəbbarovanın ifasında mahnılar səsləndi.

К юбилею

Поздравляем вас, Нателла,
Дочь Ирадионова!
С юбилеем вас, Баркая,
Наша вы зазорная!

Мы вас любим за Ваш подвиг
В жизнь длинную,
Потому, что многих вы спасли
От жизни зной.

Мы вас ценим за ваш вклад
В наше сознание,
И мы просим вас принять наше
Общее в любви признание.

Вам спасибо за суровость и бесстрашие,
За любовь, поддержку и участие.
Вам спасибо за глаза, где есть сочувствие,
Вам спасибо за слова, где есть напутствие,
Вам спасибо за ваш труд, терпение,
Вашу стойкость и прощение.
Примите нашу благодарность,
Вы наша гордость, друг и радость!

Лидия Гамидова,
Старший преподаватель департамента
английского языка и литературы



XƏZƏR - SARAY İSTİRAHƏT MƏRKƏZİNİN TƏMƏLİ QOYULDU

Yanvarın 24-də Bakının Buzovna qəsəbəsində Xəzər Universitetinin Xəzər-Saray İstirahət Mərkəzinin təməlqoyma mərasimi keçirildi. Mərasimdə Xəzər Universitetinin rəhbərliyi və əməkdaşları, eləcə də tikinti şirkətinin nümayəndələri iştirak edirdilər. İştirakçılar istirahət mərkəzinin tikinti layihəsi ilə tanış oldular.

Xəzər Universitetinin təsisçisi, Direktorlar və Qəyyumlar Şurasının sədri professor Hamlet İsaخانlı qeyd etdi ki, əsas binası 3 mərtəbədən ibarət olan istirahət mərkəzində konfrans zalları və istirahət otaqları ilə yanaşı, idman kompleksi və üzgüçülük hovuzunun da tikilməsi nəzərdə tutulur. Sonra H. İsaخانlı içərisində gələcəyə ünvanlanmış məktub olan metal gilizi bünövrəyə buraxdı. Məktubda yazılmışdı:

**Qurub-yaratmaq eşiqi ilə yaşayanlar var olsun! Qurub-yaradanlar və arzu edənlər var olsun!
Buzovnada Xəzər-Saray var olsun! Xəzər Universiteti irəli!**

*Hamlet İsaخانlı və dostları
24 yanvar 2017*

Sonra iştirakçılar tikintidə iş prosesinin başlanmasını müşahidə etdilər.





MƏRAKEŞ SƏFİRİ XƏZƏR UNIVERSİTETİNDƏ

Yanvarın 24-də Mərakeş Krallığının Azərbaycan Respublikasındakı səfiri Mohamed Adil Embarch Xəzər Universitetində oldu və universitet rəhbərliyi ilə görüşdü. Səfiri birinci müşaviri Anis Zaidi müşayiət edirdi.

Görüşdə Xəzər Universitetinin təsisçisi, Direktorlar və Qeyyumlar Şurasının sədri professor Hamlet İsaخانlı, rektor Hassan Niknafs, Tədris işləri üzrə prorektor professor Məhəmməd Nuriyev, Humanitar və sosial elmlər fakültəsinin dekanı Cabir Xəlilov, Təhsil fakültəsinin dekanı Elza Səmədova, Siyasi elmlər və beynəlxalq əlaqələr departamentinin müdiri Muxtar Hacızadə və Beynəlxalq əlaqələr şöbəsinin direktoru Turan Cəfərova iştirak etdirdilər.

Səfir təmsil etdiyi ölkə, Azərbaycan-Mərakeş əlaqələri, iki ölkənin adət-ənənələri arasında oxşarlıqlardan danışdı.

Sonra Turan Cəfərova Xəzər Universiteti haqqında qısa təqdimatla çıxış edərək, universitetin tarixi, Azərbaycanda və ondan kənarında reyting sistemlərində yeri, fakültələr, təklif olunan proqramlar, universitetin beynəlmilləşdirmə siyasəti və s. haqqında məlumat verdi.

Professor H.İsaخانlı Mərakeş səfirliyi, eləcə də, Mərakeş universitetləri ilə yaxın əməkdaşlıqda maraqlı olduqlarını bildirdi.

Görüşdən sonra nahar verildi.

AMBASSADOR OF MOROCCO VISITS KHAZAR UNIVERSITY

January 24, the Ambassador of the Kingdom of Morocco to the Azerbaijan Republic, Mr. Mohamed Adil Embarch, visited Khazar University to meet with the university administration. The ambassador was accompanied by his first secretary Mr. Anis Zaidi. The meeting was held on the university's Neftçilər campus. Khazar University's participants included Professor Hamlet Isaxanli, Founder, Chairman of the Board of Directors and Trustees; President Hassan Niknafs; Prof. Mahammad Nuriyev, Vice-Rector for Academic Affairs; Dr. Jabir Khalilov, Dean of the School of Humanities and Social Sciences; Dr. Elza Samadli, Dean of the School of Education; Dr. Mukhtar Hajizada, Head of Department of Political Science and International Relations, Turan Jafarova, Director of International Affairs Office.

Mr. Mohamed Adil Embarch spoke about Morocco, relations between Azerbaijan and Morocco, similarities between the countries, their customs, traditions, and culture. Turan Jafarova gave a brief presentation about Khazar University, its history, schools and programs, ranking among other universities in and outside of Azerbaijan as well as about its internationalization strategy. Prof. Hamlet Isaxanli expressed a strong interest in close collaboration with the Embassy of Morocco and universities in Morocco. The meeting was followed by an informal lunch.



"ELM ŞƏNLİYİ" MİSİR MƏDƏNİYYƏT MƏRKƏZİNDƏ

Yanvarın 18-də "Elm şənliyi" layihəsinin aparıcı tərəfdaşlarından olan Misir Mədəniyyət və Təhsil Əlaqələri Mərkəzində mərkəzin rəhbəri Dr. Əhməd Sami Elaydinin təşəbbüsü ilə tədbirin Xəzər Universitetindən olan təşkilatçıları və iştirakçıları ilə görüş keçirildi. Tədbiri giriş sözü ilə Dr. Əhməd Sami Elaydi açaraq, Azərbaycan və Misir arasında mədəni və təhsil əlaqələrinin yüksək səviyyədə olduğunu, "Elm şənliyi" layihəsinin mühüm əhəmiyyət daşıdığını bildirdi, Azərbaycan və Misir xalqlarının ortaq tarixi, mədəniyyəti və din birliyindən bəhs etdi. Misir haqqında qısa videoçarx nümayiş olundu.

Sonra Xəzər Universiteti Təhsil fakültəsinin dekanı Elza Səmədova çıxış etdi. Tədbirdə layihənin redaksiya heyətinin rəhbəri, BDU-nin Arxeologiya və etnoqrafiya kafedrasının müdiri professor Qüdrət İsmayilzadə, Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyasından Firdovsiyyə Əhmədova və Havva Məmmədova iştirak edirdilər.

Layihənin rəhbəri Turanə Zamanova və digər təşkilatçılar tərəfdaşlara təşəkkürlərini bildirərək, belə layihələrin təşkilinin əhəmiyyətindən bəhs etdilər.

Tədbirin rəsmi hissəsindən sonra Misir Mədəniyyət və Təhsil Əlaqələri Mərkəzində olan maraqlı eksponatlar və zəngin kitabxana nümayiş olundu. Çay süfrəsi arxasında elmin və təhsilin inkişafı ilə bağlı fikir mübadiləsi aparıldı.

"SCIENCE PARTY" AT EGYPTIAN CULTURAL CENTER

On January 18, 2017, an event of the "Science Party" project was held at the Center for Cultural and Educational Relations of the Egyptian Embassy with the coordination of Dr. Ahmed Sami Elaydi, Head of the Center. Dr. Ahmed Sami Elaydi opened the event and spoke about the cultural and educational ties between Egypt and Azerbaijan. A short film about Egypt was shown to the event participants.

Then a speech was made by Dr. Elza Samedova, Dean of the School of Education. The event was also attended by Firdovsiyya Ahmadova və Havva Mammadova from Academy of Public Administration under the President of Azerbaijan, Gudrat Isamilzada, Head of the department of Archeology and Ethnography of Baku State University.

Turana Zamanova, the project coordinator, also made a speech in which she expressed her gratitude to the project partners and emphasized the importance of such events.

The ceremony continued with an interesting exhibit and library tour. A reception followed.

On January 19, the day.az news site ran a story about the event:

http://news.day.az/azerinews/860356.html#Kali_bri

PROFESSOR HAMLET İSAXANLININ "KOROĞLU" DASTANINA AİD TƏDQIQATI "525-Cİ QƏZET"DƏ

"525-ci qəzet" in 20 yanvar 2017-ci il tarixli nömrəsində Xəzər Universitetinin təsisçisi, Direktorlar və Qəyyumlar Şurasının sədri professor Hamlet İsaخانlının "Koroğlu mövzusu Amerikanın şeir və musiqi dünyasında" adlı məqaləsi çap olunub.

Məqalədə müəllifin Henry Wadsworth Longfellow-nun yaradıcılığı, "The Leap of Roushan Beg" şeiri, şifahi xalq ədəbiyyatı nümunələrinin yazıya alınması problemləri, şeirə amerikalı bəstəkarlar tərəfindən yazılmış balladalar haqqında fikirləri, habelə Longfellow-nun "Koroğlu" dastanı ilə tanışlığı və Cəfər Cabbarlının şeiri Azərbaycan dilinə çevirməsi haqqında faktlara əsaslanan fərziyyələri öz əksini tapıb.

(Məqalə jurnalın 32-38-ci səhifələrində dərc olunur).



SUMQAYIT "DÜNYA" MƏKTƏBİNDƏ BAYRAM ŞƏNLİYİ

2016-cı il dekabrın 28-də Sumqayıt "Dünya" məktəbində 31 Dekabr – Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəylik Günü və Yeni ilə həsr edilmiş bayram şənliyi keçirildi. Şənliyə şagirdlər, onların müəllimləri, valideynləri və digər qonaqlar dəvət edilmişdilər. Aparıcılar Azərbaycan, ingilis və rus dillərində Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəylik Günü, onun tarixi haqqında geniş məlumat verdilər. Xəzər Universitetinin təsisçisi, Direktorlar və Qəyyumlar Şurasının sədri professor Hamlet İsaخانlı şənliyə toplaşanları təbrik etdi.

Məktəb şagirdlərinin ifasında şeirlər, mahnılar səsləndi, tamaşalar göstərildi. Müxtəlif viktorinalar keçirildi. Universitetin vokal müəllimi Məhsəti Cabbarova, əməkdaşı Marta Lauri və incəsənət nümayəndələri tərəfindən mahnılar və saz havaları ifa olundu.

Bayram şənliyində Sumqayıt Şəhər Mədəniyyət və Turizm İdarəsinin müdiri Mehman Şərifov, Sumqayıt Təhsil Şöbəsinin nümayəndələri, Xəzər Universitetinin İctimai əlaqələr və media üzrə direktoru Əlvəzət Əmirbəyli, Bakı "Dünya" məktəbinin nümayəndələri iştirak edirdilər.

Şonda şagirdlərə yeni il hədiyyələri verildi.





HOLIDAY CELEBRATION AT DUNYA SCHOOL SUMGAYIT

On December 28, 2016, a celebration was held in Khazar University's affiliate Dunya School's Sumgayit branch to mark 31 December-- International Solidarity Day of Azerbaijanis as well as New Year. Participants in the celebration included pupils, their parents, teachers and other guests. The event announcers spoke about both holidays and their histories in Azerbaijani, English and Russian. Then Professor Hamlet Isaxanli, the founder of Khazar University and Chairman of its Board of Directors and Trustees, made a speech.

Pupils performed poems, songs and skits in the event. They played several quiz games. Participants in the celebration also included Mehman Sharifov, Head of the Sumgayit City Culture and Tourism Board; representatives of the Sumgayit Board of Education; Alovzat Amirbeyli, Director for Public Relations and Media at Khazar University; and representatives of Dunya School in Baku. Musical performances were made by various artists, including songs on saz played by Khazar University colleagues Mehseti Jabbarova and Martha Lawry.

At the end of the event, pupils were given New Year gifts.





"DÜNYA" MƏKTƏBİNDƏ





“MİSİR MƏDƏNİYYƏTİ GÜNÜ” KEÇİRİLDİ

Yanvarın 11-də “Dünya” məktəbində “Misir Mədəniyyəti Günü” keçirildi. “Elçi daşı” layihəsi çərçivəsində həyata keçirilən bu tədbirin məqsədi ölkəmizdəki mövcud səfirliklər, xarici ölkələrin mədəniyyət mərkəzləri ilə bərabər maraqlı işlər qurmaq, elm və təhsilimizi dünyaya tanımaq, şagirdləri ölkələrlə daha yaxından tanış etməkdir.

Layihəyə Misirdən başlanması təsadüfi deyildi. Misir dünyanın ən qədim mədəniyyət mərkəzlərindən biri kimi zəngin tarixə malik olmaqla, həm də İslam ölkəsidir. Misir Azərbaycana dost olan dövlətdir və müştərək köklərimiz var.

Tədbirdə Xəzər Universitetinin təsisçisi, Direktorlar və Qəyyumlar Şurasının sədri professor Hamlet İsaخانlı, “Dünya” məktəbinin həmtəsisçisi, Xəzər Universiteti Direktorlar və Qəyyumlar Şurasının müşaviri Nailəxanım İsayeva, Misirin Azərbaycandakı səfiri Suzan Cəmil, Misir Mədəniyyət və Təhsil Əlaqələri Mərkəzinin rəhbəri Əhməd Sami Elaydi, İordaniyanın Azərbaycandakı səfiri Nassar İbrahim Məhəmməd Əl-Habaşəhi, Sudanın Azərbaycandakı səfiri Məhəmməd Elias Məhəmməd əl-Haq, Səudiyyə Ərəbistanı, Fələstin, Mərakeş, Kəlvəyt, Əlcəzair və digər

ölkələrin səfirliklərinin əməkdaşları, Binaqədi Rayon İcra Hakimiyyəti başçısının müavini Aygün Əliyeva, millət vəkili, professor Nizami Cəfərov və digərləri iştirak etdirdilər.

Səfir Suzan Cəmil, Binaqədi Rayon İcra Hakimiyyəti başçısının müavini Aygün Əliyeva, professor Nizami Cəfərov, Əhməd Sami Elaydi və professor Hamlet İsaخانlı çıxış edərək, Azərbaycanla Misirin müştərək mədəni köklərindən, iki dost ölkə olaraq qarşılıqlı münasibətlərindən danışdılar.

Çoxlu sayda qonaqların və media mənsublarının iştirak etdiyi tədbirdə qədim ərəb əfsanəsi “Leyli və Məcnun”un klassik ədəbiyyatımızda özünəməxsus yerindən söz açıldı. Şagirdlərin ifasında Məhəmməd Füzulinin “Leyli və Məcnun” poeməsindən səhnələşdirilmiş parça iştirakçılarda böyük maraq doğurdu.

Tədbirdə “Misir şagirdlərin gözü ilə” başlığı altında uşaqların rəsm əsərləri və inşa yazılarından ibarət sərgi, Misir haqqında təsəvvürləri genişləndirən eksponatlar nümayiş etdirildi.

Tədbir ölkə mediasında geniş işıqlandırılmışdır.



EGYPTIAN CULTURAL DAY IN DUNYA SCHOOL



On January 11, 2017, an event entitled "Egyptian Cultural Day" was held in Khazar University's affiliate Dunya School. The ceremony was organized within the framework of the "Elçi daşı" project and intended to promote mutual understanding and cultural exchange with foreign countries' embassies and cultural centers in Baku.

To begin with, Egypt was not chosen accidentally. Egypt was one of the cultural centers of the ancient world; and is a Muslim country. Egypt is a friend of Azerbaijan and we have shared cultural roots.

The ceremony was attended by Professor Hamlet Isaxanlı, the founder of Khazar University and Chairman of its Board of Directors and Trustees, Naila Isayeva, co-founder of Dunya school, Susan Jamil, the Ambassador of Egypt to the Republic of Azerbaijan, Ahmad Sami Elaydi, Head of the Egyptian Cultural and Educational Relations Center, Nassar Ibrahim Mohammad Al-Habashnehi, the Ambassador of Jordan to Azerbaijan; Mohammad Elias Mohammad al-Hak, the Ambassador of Sudan to Azerbaijan. Other participants included representatives from the embassies of Saudi Arabia, Marrakesh, Kuwait, Algeria and other Arab countries; Aygun Aliyeva, Deputy Mayor of Baku's Binagadi District; Nizami Jafarov, Member of Parliament; members of other governmental bodies as well as people of science and arts. The event was also attended by a large number of guests and media representatives.

Speeches were made by Ms. Susan Jamil, Ms. Aygun Aliyeva, Prof. Nizami Jafarov, Mr. Ahmad Sami Elaydi and prof. Hamlet Isaxanlı; they spoke about relations between Azerbaijan and Egypt, their shared cultural roots, traditions, and customs.

Discussions about *Leyli and Majnun*, an old Arabic love story, followed. Dunya School students' performance of a scene from *Leyli and Majnun* was enthusiastically received by the audience.

The event continued with Dunya School students' art exhibit entitled "Egypt through students' eyes" and an exhibit highlighting different aspects of Egyptian culture.

The local news media ran stories about the event.



ƏLİ POLADIN YENİ KİTABLARININ TƏQDİMƏTİ

Yanvarın 24-də "Dünya" məktəbində əslən Gümey azərbaycanlı, Türkiyənin tanınmış iş adamı, yazıçı və tədqiqatçı, Türkiyə və Azərbaycan Yazıçılar birliklərinin fəxri üzvü Əli Poladla görüş keçirildi. Görüşün keçirilməsində məqsəd Əli Poladın yeni – "Suyun gücü", "Yaşasın su içmək!", "Su: həyat enerjim" kitablarının təqdimatı ilə bağlı idi.

Tədbirdə Əli Poladın həyat yolunu əks etdirən və "Dünya" məktəbinin yaranma tarixini işıqlandıran filmlər nümayiş olundu.

Sahnəyə dəvət olunan qonaq suyun faydası haqqında danışdı və şagirdlərə mövzu ilə bağlı suallar verdi. Zalda əyləşən şagirdlərə saf su paylandı. Məktəbin 5 "B" sinif şagirdləri Aynur Abdullayeva və Alsu Əsədli su mövzusunda maraqlı təqdimat etdilər. Məktəbin qızlardan və oğlanlardan ibarət rəqs qrupu da marağın göstərdi.

Tədbirdə tarix elmləri doktoru, professor Solmaz Rüstəmovna -Tohidi və yazıçı-jurnalist, fəlsəfə doktoru, ATV kanalının vitse-prezidenti Etibar Babayev Əli Poladın yaradıcılığı və nəşirlik sənəti ilə bağlı fikirlərini söylədilər.

Tədbirdə "Dünya" məktəbinin həmtəsisçisi Nailəxanım İsayeva iştirak edirdi.

Görüş Əli Poladın və qonaqların məktəbin kitabxanasına ekskursiyası və müəllifin öz kitablarını məktəb kitabxanasına hədiyyə etməsi ilə başa çatdı.





OLIMPIADANIN QALIBLƏRİ MÜKAFATLANDIRILDI

Yanvarın 27-də "Dünya" məktəbində Bakı şəhəri üzrə VI, VII, VIII sinif şagirdləri arasında yanvarın 14-də keçirilmiş "Təhsil ağılım simasıdır" adlı riyaziyyat fəni olimpiadasının qaliblərinin mükafatlandırılma tədbiri təşkil olundu.

Tədbirdə Xəzər Universitetinin təsisçisi, Direktorlar və Qəyyumlar Şurasının sədri professor Hamlet İsaخانlı, Respublika Təhsil Şurasının sədri professor Əjdər Ağayev, Bakı Şəhər Gənclər və İdman Baş İdarəsinin baş məsləhətçisi, paytaxtın şahmat idman növü üzrə kurator-koordinatörü Salman Əbdülov, Binəqədi Rayon İcra Hakimiyyəti başçısı aparatının baş məsləhətçisi Elnur Məmmədov, paytaxtın müxtəlif məktəblərinin direktorları, mütəllimlər, valideynlər, şagirdlər iştirak edirdilər.

Tədbirdə çıxış edən professor Hamlet İsaخانlı müasir dövrdə elmin çox sürətlə inkişaf etdiyini qeyd edərək, belə olimpiadaların keçirilməsinin istedadlı şagirdlərin üzə çıxarılmasında və onların inkişafı üçün şərait yaradılmasında mühüm rolu olduğunu bildirdi.

Sonra çıxış edən Əjdər Ağayev və Salman Əbdülov iştirakçıları salamlayaraq, qalibləri təbrik etdilər.

Tədbirdə olimpiada qaliblərinin mükafatlarını "Dünya" məktəbinin məzunları təqdim etdilər.





RESULTS OF OLYMPIAD ANNOUNCED



On January 27, an awards ceremony for the winners of the mathematical Olympiad "Education is the Face of Intellect" (which was implemented on January 14, 2017) for grades 6 to 8 was held in Khazar University's affiliate Dunya School.

The ceremony was attended by Professor Hamlet Isaxanli, the founder of Khazar University and Chairman of its Board of Directors and Trustees; Prof. Ajdar Agayev, Head of the Educational Council; Salman Abdulov, Chief Adviser of the Youth and Sports Department of Baku; Elmur Mammadov, Chief Adviser of the City Hall of Binagadi District of Baku.

Professor Hamlet Isaxanli spoke about the rapid development of science and laid stress on the role of such olympiads in discovering talented students.

Ajdar Agayev and Salman Abdulov also made speeches and congratulated the winners.

Dunya School graduates presented awards to the winners of the Olympiad.





Hamlet Isaxanlı

KOROĞLU AMERİKANIN ŞEİR VƏ MUSİQİ DÜNYASINDA

Giriş

19-cu əsr Amerikanın milli şairi Henry Wadsworth Longfellow "Koroğlu" dastanındakı bir süjetdən ilham alaraq, 1878-ci ildə "Leap of Roushan Beg" (Rövşən bəyin sıçrayışı/tullanışı) adlı şeir yazmışdır. Bu şeirə iki Amerika bəstəkarı, uyğun olaraq 1907 və 1913-cü illərdə, musiqi bəstələmiş, xor və orkestr üçün ballada yazmışlar. Türk xalqları arasında çox yayılan, azərbaycanlıların xüsusi məhəbbətlə sevdiyi, oxuduğu, ifa etdiyi və dinlədiyi "Koroğlu" dastanı əsasında böyük Azərbaycan bəstəkarı Üzeyir Hacıbəyli "Koroğlu" operası üzərində işləmiş, şah əsərlərindən biri sayılan bu operanı 1937-ci ildə tamamlamış, əsər həmin il tamaşaya qoyulmuşdur. Üzeyir Hacıbəyovdan xeyli öncə Amerika Birləşmiş Ştatlarında "Koroğlu" mövzusunda musiqi əsərlərinin ya-

zılması faktı ilə rastlaşmaq mənim üçün gözənilməz oldu, təəccübləndim. Longfellow'nun adını çəkdiyim şeirinin görkəmli Azərbaycan şair və dramaturqu Cəfər Cabbarlı tərəfindən Azərbaycan türkcəsinə tərcüməsi, onun necə baş verməsi üzərində düşüncələr axtarışına başlanğıc impuls verdi.

Longfellow'nun yaradıcılığı və onda Koroğlu mövzusu, folklorun yazıya alınması problemi, "Leap of Roushan Beg" şeirinin Azərbaycan türkcəsinə və rusçaya tərcümləri, "Koroğlu" dastanının tərcümləri, ümumi tərcümə və poetik tərcümə, "Leap of Roushan Beg" mətni əsasında yazılmış balladalar kimi məsələlər barədə düşüncələrimi oxucularla bölüşmək niyyətim var.

Henry Wadsworth Longfellow və "Leap of Roushan Beg"

Henry Longfellow (1807-1882) 19-cu əsr amerikalı ədəbiyyatının ən məşhur siması, Amerikanın ilk milli şairi sayılır. Ömrünün yetkin çağında dünya şöhrəti qazanan Longfellow Avropa mirası ilə Amerikanın yaddaşını bir-birinə qovuşduraraq, lirik şeir və poemalar (süjetli uzun şeir) yazmış, çox poetik tərcümlər etmişdir (o cümlədən, Dante'nin "İlahi Komediya"sını). Bowdoin kollecində oxumuş (1821-1825), sonra (1826) özünün ilk Avropa səyahətinə çıxmış, 3 il orada yaşamış, orada dil öyrənmək ehtirasını da doydurmağa çalışmışdır. 1835-ci ildə ikinci Avropa səyahətinə çıxmış, Rotterdamsda olarkən arvadı uşaq salmış və ölmüşdür. Bir qədər sonra yeni sevgiyə dıңcar olmuş, Fanny adlı qızla tanış olub ona vurulmuş, lakin qız onun evlənmək təklifini yalnız 7 il keçdikdən sonra qəbul etmişdir (1843).

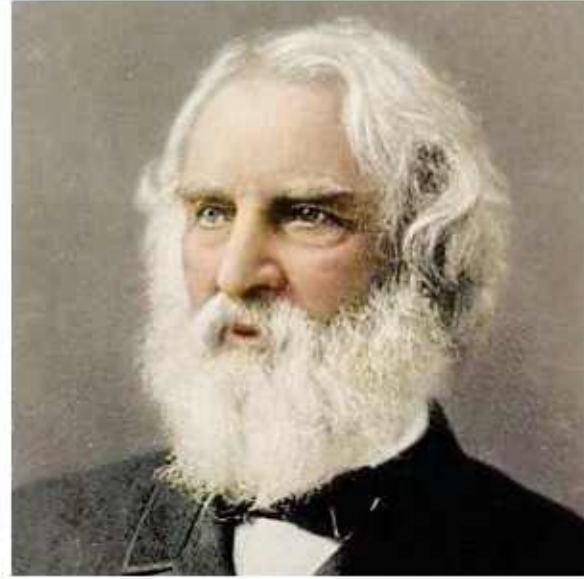
Bu zaman (1836-cı ildən başlayaraq) Longfellow Harvard universitetində Çağdaş dillər departamentinin müdiri idi; o, çox dillər bilirdi, fransız, ispan, italyan dillərini isə tədris edirdi. Şair kimi də ad çıxarmışdı. Ümumiyyətlə, Harvard dövrü (1836-1854) Longfellow yaradıcılığının ən məhsuldar və şah dövrü sayılır (məşhur "The Song of Hiawatha"nı 1855-ci ildə tamamlamış, nəşr etdirmişdi; bu əsəri İvan Bunin rusçaya gözəl tərcümə etmişdir -1898). Harvard'dan təqaüdə çıxmış, özünü tamamilə yaradıcılığa həsr etmişdi. Longfellow ailədəki 8 qardaş-bacıdan ikincisi idi, özü də çoxuşaqlı idi, ikinci evliliyindən 6 uşağı olmuşdu – 2 oğlan, 4 qız.

Longfellow'nun 1878-ci ildə nəşr olunan "Keramos and Other Poems" şeirlər kitabının "Birds of

Passage. Flight the Fifth" fəslində "Leap of Roushan Beg" adlı şeirə rast gəlinir. Bu lirik şeir ilk dəfə "The Atlantic Monthly" jurnalında dərc olunmuşdu (January 1878). Longfellow bu şeiri redaktoru olduğu 31 cildli, təqribən 8000 səhifəlik nəhəng antologiyaya da daxil etmişdi. Yer kəltürünün çox müxtəlif bölgələri ilə bağlı əsərlərin toplandığı bu antologiyanın "Mesopotamia: Orfah" (Urfa) başlığı altında Longfellow öz "Leap of Roushan Beg" şeirini yerləşdirmişdi.

"Leap of Roushan Beg" yunan və roma klassiklərinin də yazdığı (Homer'in İliada və Odissey'i, Virgil'in Aeneid'i, Ovid'in Metamorphoses'i...) hekzametrik metr xətti ilə yazılmışdır. Hər biri 6 misralı 14 bənddən (cəmi: 84 misradan) ibarət bu şeirin qafiyə sistemi *aabccb* şəklindədir.

Bəs Longfellow Koroğlu mövzusu ilə necə tanış olmuşdu? Bu suala cavab vermək cəhdindən əvvəl bir az dastan, folklor nümunələrinin yazıya alın-



Henry Wadsworth Longfellow (1807-1882)

Dastan, folklor və onların yazıya alınması

"Koroğlu" dastanı etnik və coğrafi yayğınlığına görə dünya ədəbiyyatının nadir və nəhəng incisidir. Qafqaz, Anadolu, İran və Orta Asiya türk xalqlarının hər birinin öz Koroğlu dastanı var, bunlar arasında məzmunca yaxın və hamahəng səslənənlərlə yanaşı, xeyli fərq göstərənəri də mövcuddur. Dastanlarda Koroğlunun necə ortaya çıxması, ləqəbi, səfər və yitirlişləri, qocalığı və son günləri haqqında söylənənlər coğrafi-etnik fərqləri özündə əks etdirir.

Türk dilli xalqlarla qonşu olan və ya onlarla iç-içə yaşayan qeyri-türk və qeyri-müsləman xalqların da Koroğlu dastanları olmuşdur. Türklər içində yaşayan, türk dili və mədəniyyəti ilə yaxın təmasda olan bu xalqlar həmin mədəniyyətə daxil olmuş, onu zənginləşdirmiş və onu qismən özününküləşdirmişlər. Məsələn, erməni aşıqları türkcə, Qafqaz, İran və Şərqi Anadoluda əsasən Azərbaycan türkcəsində şeirlər yazmış və sazın müşayiəti ilə oxumuşlar. Eyni ərazilərdə və qonşuluqda, çox zaman eyni dövlət içində yaşayan türk və qeyri-türk, həmçinin müsəlman və qeyri-müsəlman xalqlar arasında musiqi, musiqi alətləri, yemək, geyim, toy-düytün kimi sahələrdəki ad və məzmun yaxınlığı da, heç şübhəsiz, bu iç-içə yaşamaqdan doğmuşdur. Bu zaman, təbii ki, nisbətən azsaylı xalqlar çoxsaylı və dövlət qurucusu olan xalqların adət-ənənə və mədəniyyətlərindən daha çox əxz etmişlər. Hərçənd ki, tarixdə *hökmdar xalq asılı xalqın mədəniyyətini daha çox mənimsəmişdir* kimi hallar da olmuşdur (məsələn, İranda türklər).

Aşıq, ozan və digər adlarla tanınmış yaradıcı şəxslər eşitdikləri, ustalardan öyrəndikləri dastanları məclislərdə söyləmiş, ifa etmiş, məzmun və formaya az da olsa əlavələr etmiş, bəzək vurmuşlar. Beləcə, ağızdan-ağıza dolayan dastanlar zənginləşdirilmiş və bölgələşdirilmiş, şaxələnməmişlər. Dastançı aşıq aktyordur, hadisələri maraqlı şəkildə neql etməklə, öz danışq tərz, hərəkətləri, atmaca və zarafatları ilə dinləyiciləri söhbətə

cəlb edir. Dastançı aşıq söhbət arası saz çalır, instrumental musiqi ifaçısıdır. Dastançı aşıq xanəndədir, müğənnidir, dastanda mührüm yer tutan nəzn parçalarını sazın müşayiəti ilə oxuyur, bununla dastanın dinləyiciyə təsir etmə gücünü qat-qat artırır. Dastançı aşıq söz, saz və səs ustasıdır.

Ağız ədəbiyyatının taleyi qərİbedir, yazıya ehtiyacı yoxdur, yazı olmayan yerdə də yarana bilir, uzun yüzillər, hətta minillər ağızdan-ağıza gəzə bilir. Ağız ədəbiyyatı yazıdan əvvəl doğulmuş, yazı ilə yan-yanaşı yaşamış, ağızlarda dolana-dolana bəzi nümunələri böyülmüş, digərləri kiçilmiş, bir sıra hallarda biri o birinin içinə girmiş və bir vaxt yazıya alınmışdır. Bu yazıyaalma vaxtında, tez və ya gec baş vermişdir – buna dəqiq mənə vermək olmur. Şumerlər öz möhtəşəm *Gilqanəş* dastanını gil lövhələr üzərində yazıya aldılar, bununla da gələcək insanların, bəşəriyyətin onu oxumasına, ona heyran olmasına, ondan həzz almasına imkan yaratdılar (daha çox tərcümə olunmuş, genişləndirilmiş, yenidən işlənmiş Akkad variantında). Yunanlar *İliada* və *Odissey* dastanlarını qələmə aldılar (müəllifinin Homer olduğunu söyləyərək), artıq dəyişmədən, aşınmaya uğramadan bütün zamanlarda yaşamasını təmin etdilər. Əlbəttə, bu qələməalma "xalq işi" deyil, dastançı və yazıçı-şair bir insanın və ya bir qrup insanın işidir.

Türklər "Dədəm Qorqud" (Kitab-i Dədəm Qorqud) dastanını yazıya aldılar, lakin yazı sanki yoxa çıxdı, sanki unuduldu və...birdən-birə Almaniyada (Drezden, 1814, Heinrich Friedrich von Diez) və sonra Vatikanda üzə çıxdı. Yazıya alınmış "Dədəm Qorqud" dilinin Azərbaycan türkcəsi olduğu qənaətinə gəldi. Mənim mənsub olduğum nəsil uşaq vaxtı "Dədəm Qorqud" adlı dastanın varlığı ilə tanış deyildi, aşıq məclislərində "Dədəm Qorqud" dan söhbət açılmırdı. Bu dastandan yalnız az sayda mütəxəssisin xəbəri vardı. "Dədəm Qorqud" xalqın malına çevrilməmişdi. Sonralar bu dastan araşdırıl-

di, təbliğ olundu, kitab, radio, film, televiziya məkanlarına daxil edildi, geniş yayıldı.

"Koroğlu" dastanının taleyi "Dədəm Qorqud"dan fərqlidir. "Dədəm Qorqud" bu gün də aşıqlar tərəfindən ifa olunmur, bunun bir səbəbi "Dədəm Qorqud" un aşıq dövründən əvvəl yaranması isə, digəri

onun kibar oğuz ənənəsinin məhsulu olmasıdır. "Koroğlu" dastanı isə sadə xalq qəhrəmanının poetik obrazı ilə xalqın içində yaşamışdır. Mənim və əvvəlki nəsillərin, ümumiyyətlə, yaqın ki, son dörd yüzillikdə yaşayanların aşıq məclislərində ən çox dinlədikləri, sevdikləri dastan "Koroğlu" olmuşdur.

Longfellow Koroğlu mövzusu ilə necə tanış ola bilərdi?



Aleksander Borejko Chodźko (1804-1891)

Amerikalı bir şairin "Koroğlu" dastanına mü-raciət etməsi, ondan ilhamlanması və bu mövzuda gözəl lirik şeir yazması marağ doğurmaya bilməz.

"Koroğlu" dastanını ilk dəfə yazıya almaq və son-rakı tərcümə və araşdırmalara yol açmaq şərəfi Polyak əsilli şair və filoloq Aleksander Chodźko'ya (1804-1891; Aleksander Xodzko) nəsib olmuşdur. A. Chodźko Vilnius Universitetində oxumuş, məşhur şair Adam Mickiewicz ilə yaxın dost olmuşdur. O, 1829-cu ildə Rusiya İmperiyası Xarici İşlər Nazirliyinin Asiya departamenti nəzdində fəaliyyət göstərən Şərqişnəşliq institutunu (Sankt-Peterburq) fars və ərəb dilləri ixtisası üzrə bitirmiş və 1830 -1844-cü illərdə Rusiya diplomatı ola-raq çalışmışdır (əsasən, İranda). Diplomat kimi İran və Xəzər dənizi ətrafındakı Rusiya ərazilərini gəzib-dolanmış, mədəniyyət və folklor sevgisini bu yerlərdə yaşayan xalqların folklor nümunələrini toplamaq və nəşr etməklə həyata keçirmişdir. Sonralar o, Parisdə yaşamış, Fransa Xarici İşlər Nazirliyinin Şərqişnəşliq departamentində çalışmış (1852-55), sonra 1857-1883-ci illər ərzində Collège de France'da dərş demiş və Slav-yan dilləri və ədəbiyyatları departamentinin müdiri ol-muşdur. Bu dövrdə A. Chodźko topladığı qiymətli folklor nümunələrini nəşr etdirmiş, onlar barədə şərhlər

və məqalələr yazmışdır (ingiliscə və fransızca).

A. Chodźko Azərbaycan mədəniyyəti ilə yaxın-dan maraqlanmış, Azərbaycan mədəniyyəti və Bakı haq-qında maraqlı esselər yazmışdır (bu marağın yaranma-sında, yaqın ki, S. Peterburqdakı əsas müəllimlərindən biri - azərbaycanlı Mirzə Cəfər Topçubaşov'un rolu ol-mamış deyildir). Folklorşünas kimi onun şah əsəri də Azərbaycanla bağlıdır, İran Azərbaycanında yazıya al-dığı 13 məclisdən ("meeting" dən) ibarət "Koroğlu" das-tanıdır; dastanı 1834-cü ilin yayında Aşıq Sadıqın dilin-dən Mirzə Abdolvahab qələmə almışdır. Chodźko sa-vadlı folklorşünas kimi üç şəxsin bu yazıyaalma işində şahid sifətində iştirakını da təmin etmişdir. Dastanın nəsr-naql hissəsi farsca, nezm hissəsi Azərbaycan türkcəsində (farscaya hərfi tərcümə ilə) yazıya alınmışdır. Şeirləri (məhmları) nəsrləşdirmiş və ingiliscə nəşrdə "Improvisation" sözü ilə vermişdir.

Bu əsər və toplanmış digər folklor nümunələri A. Chodźko'nun təklifi və Oriental Translation Fund'ın kö-məyi ilə A. Chodźko tərəfindən ingiliscəyə tərcümə olunmuş, onun şərhləri ilə uzun bir adla 1842-ci ildə nəşr olunmuşdur (*Aleksander Chodźko. Specimens of the Popular Poetry of Persia, as Found in the Adventures and Improvisations of Kurroglou, the bandit-minstrel of Northern Persia; and in the Songs of the People Inhabiting the Shores of the Caspian Sea. Orally Collected and Translated, with Philological and Historical Notes, by Alexander Chodźko. London: Printed for the Oriental Translation Fund of Great Britain and Ireland, 1842*). Kitabın adını belə tərcümə etmək olar: "İrannın/Persiyanın populyar şeir nümunə-ləri: Şimali İrannın quldur-aşığı Koroğlunun macərə və məhmları və Xəzər dənizi sahillərində yaşayan xalqlar-ın məhmları". Kitabın içində Koroğlu'ya aid hissə "The Adventures and Improvisations of Kurroglou, the Bandit-Minstrel of Northern Persia (Translated from the Perso-Turkish Dialect)" başlığı altında verilmişdir. Bu-rada Azərbaycan türkcəsini "fars-türk dialekti" adlan-dırmaqla onu Osmanlı türkcəsindən fərqləndirmək istəmişdir.

A. Chodźko giriş sözlündə "Koroğlu" dastanının Firdovsinin "Şahname"sindən daha məşhur olmasını, onun coşqun və əzəmətli harmoniyasını və tərcümədə ona tay tapmağın mümkünlünlüyünü irəli sürür ("wild and bold harmony, inimitable in any translation"). 3-cü məclisin sonunda isə A. Chodźko qeyd şəklinde türkcə-dəki feili sifətin şeirə gözəllik verən gücünə işarə edir, heç bir Avropa dilində ona tay yoxdur deyir ("The text...serves...for an example of the force of the

Turkish participles, which cannot be equalled in any European language”).

Bu “Koroğlu” dastanı Avropada çox tez populyarlaşmış, 1843-cü ildə əsər tam şəkildə almancaya və bir hissəsi fransızcaya çevrilib nəşr olunmuşdur. Tanınmış fransız yazıçısı George Sand fransızca “Koroğlu” variantını hazırlamış (tam deyil, bir hissəsini – ilk yeddi məclisi, onu da ixtisarla və mətnə sərbəst yanaşma ilə) və ona çox maraqlı giriş sözü yazmışdır. G. Sand’ın Koroğlu haqqında giriş sözü və məktublarından bir neçə qısa alıntı etməkdən özümü saxdaya bilmirəm: “dünyada ən zəngin və ən gözəl nümunələrdən olan Koroğlu”, “səzi qılınca qədər möcüzələr yaradır”, “bu, bir adət-ənənə tarixidir, Koroğlu milli dahidir”, “Koroğludan alıntı etdiyim bu üç sətirlik improvizasiya (*mahnı – H.İ.*) bütün Victor Hugo yaradıcılığına bərabərdir”... Əsərin ruscaya tərcüməsi (*С. А. Пенн. Кёр-оглу, восточный поэт-наездник. Полное собрание его импровизаций с присовокуплением его биографии*) 1856-cı ildə Tiflisdə “Kavkaz” qəzetində nəşr olunmuş, əvvəlki illərdəki zəif və təhrif olunmuş variantları unudurmuşdur. Burada “Koroğlu” dastanının müxtəlif dillərə tərcüməsi məsələsinə xüsusi diqqət vermək fikrim, yerim və vaxtım yoxdur, həm də bu məsələ az-çox məlumdur. Lakin, Azərbaycan türkcəsinə tərcümədə səliqəsizliklərə, bilməzlikdən və bilərəkdən təhriflərə, hətta çaşqınlıq yarada bilən təhriflərə rast gəlinir (təəssüf ki, çağdaş zamanımızda tərcümə sahəsində belə nöqsanlara çox rast gəlinir). Sadəcə, bir misal göstərirəm. A.Chodźko’nun tərcümə variantında Rövşənin atası Mirzə Sərraf oğluna Azərbaycan vilayətinə (the province of Aderbaidjan) keçməyi vəsiyyət edir və “The Shah of Persia is its sovereign”, yəni, “İran şahı onun (onun) hökmdarıdır” ifadəsini işlədir. Bu, Azərbaycan türkcəsinə tərcümədə “İrandan ayrı müstəqil olan Azərbaycan əyalətinə keçərsən” (?) kimi verilib...

“Koroğlu” dastanının ingiliscə səslənməsi, həmçinin əsas Avropa dillərinə tərcüməsi və qısa zamanda populyarlaşması mifologiya və əfsanələri sevən, yaradıcılığında onlardan uğurla bəhrələnən

Longfellow’un, yəqin ki, diqqətini cəlb etməli idi. Avropa ilə sıx əlaqədə olan, Avropada da çox yaxşı tanınan Longfellow dastan-kitabı ya özü ala bilər, ya da tanışları bu kitabı ona çatdırıb bilərdilər (zamanında Longfellow’nu yaradıcılığa ruhlandırmış yaşca böyük həmkarı, mifologiya və tarixə xüsusi marağı olan Washington Irving 1842-1846-cı illərdə İspaniyada səfir idi, digər dostlarından yazıçı Nathaniel Hawthorne də həmin dövrdə Avropaya gedib-gəlirdi). Elə A. Chodźko özü də tərcümə etdiyi dastanı Longfellow’ya göndərə bilərdi (və ya George Sand?! Və ya Chodźko’nu George Sand’la tanış edən populyar şair Adam Mickiewicz?!). Bir sözlə, Avropada populyarlaşmış bir şərq dastanı dastançı ruha və qələmə sahib Longfellow’dan uzaqda qala bilməzdi, əvvəl-axır ona gəlib çatmalı, onun ilhamını qanadlandırmalı idi...

Longfellow “Leap of Roushan Beg” şeirinin mövzunu Chodźko’nun yazıya aldığı və tərcümə etdiyi dastanın 3-cü məclisindən almışdır. 3-cü məclisi ən qısa şəkildə yada salıram. Xoca Yaqub Urfada Qəssab Mir İbrahim oğlu Bəlli Eyvazi görür, onu Koroğluya oğul olmağa layiq bilir və bu fikrini Koroğluya açır. Koroğlu Qıratı minib Urfaya gedir. Qoyun alıb-satmaq əhvalatını uydurmaqla Koroğlu Eyvazi ələ keçirir və Eyvazi Qıratın tərkinə alıb yola düşür, daha doğrusu Urfadan qaçır. Mir İbrahim Ərəb Reyhana şikayət edir. Ərəb Reyhan uçuğunun üstündəki körpünü tutmaqda Koroğlunu qabaqlayır. Ələcsiz qalan Koroğlu Qırat və Eyvazla dağın üstünə qalxır. Qıratı tərifləyir, “bizi xilas et” deyərək Qıratı yalvarır. Qırat öz qüdrətini nümayiş etdirir, uçuğunu tullaıb keçir.

Longfellow Koroğlunun Qıratı vəsf etməsini (qızıl nal, məxmərə bürümə, atlasdan çul...) və sonra Qıratın belində uçuğun üzərindən düşməni belə heyran qoyan qeyri-adi atlanışını (“Koroğlunun papağı belə tərənəmənmişdi”) özünə mövzu seçmiş və gözəl lirik şeir yaratmışdır. O, vəziyyəti bir qədər sadələşdirmiş, sanki daha təbii etmişdir, burada Eyvaz yoxdur, Ərəb Reyhanın dəstəsindən canını qurtarmaq istəyən Rövşən bəy - Koroğlu Qıratın belində təkdir.

“Leap of Roushan Beg” və Cəfər Cabbarlı

Longfellow’un sağlığında onun bir sıra əsərləri çox dillərə, o cümlədən ruscaya tərcümə edilmişdir. Cəfər Cabbarlı onun Koroğlu haqqında şeirini Azərbaycan türkcəsinə tərcümə edib “İnqilab və Mədəniyyət” jurnalında dərc etdirmişdi (1928). C. Cabbarlı şeirin bənd və qafiyə şəklini saxlamamış, onu biri 5, digər hər biri 4 misradan düzələn 27 bənd (cəmi 109 misra) şəkildə tərcümə etmişdir. Müxtəlif nəşrlərdə və bu mövzuya həsr olunmuş məqalələrdə “C. Cabbarlı şeiri dilimizə orijinal ingiliscədən tərcümə etmişdir”, “ingiliscə Longfellow’dan, orijinaldan” kimi ifadələr yer almışdır. Böyük dramaturq və şair C. Cabbarlı həm də bədii tərcümə ustası idi, ingilis, alman, fransız və rus ədəbiyyatından

bir sıra əsərləri ruscadan Azərbaycan türkcəsinə çevirmişdi, orijinaldan deyil, məhz yaxşı bildiyi ruscadan. Onun Qərbi Avropa dillərini, o cümlədən ingiliscəni bilməsi güman edilmir; bildiyi halda bundan bir işarə, bir iz qalardı, bilsə, “Hamlet” və “Otello”nu ingiliscədən tərcümə etmək üzərində düşünürdü. Digər tərəfdən isə, mənim bildiyimə görə, Longfellow’un “Leap of Roushan Beg” şeiri C. Cabbarlıın sağlığında ruscaya tərcümə olunmamışdı.

Longfellow’un çoxsaylı əsərlərini sevə-sevə ruscaya çevirən Гурфинкель Даниил Михайлович (1889-1966) bu şeiri də çevirmişdi (“Прыжок Рушан-Бека” adı ilə); özünün yazdığına görə Longfellow’nu

1937-ci ildən başlayaraq tərcümə etməyə başlamışdı (bu zaman böyük Cabbarlı əbədi uyumuşdu). Qorfinkel'in tərcüməsində orijinalın bütün qafiyə sistemində (*abcbcb*) əməl edilmişdir. Qorfinkel tərcümə zamanı məzmun və formanı, həmçinin şeirin oynaqlığını qoruya bilməmiş, təbii ki, poetik tərcüməyə xas olan ifadə çalarlarından istifadə etmişdir. Hər halda bir neçə yerdə sərbəstlik dərəcəsinə yüksəltmişdir. Orijinaldakı "Journeying north from Koordistan", yəni "Kürdüstandan şimala doğru yolda" misrasını (3-cü bənddə) "По дороге в Курдистан", yəni "Kürdüstana gedən yolda" kimi tərcümə etmişdir; aşağıda buna başqa bir tərəfdən yanaşma və yaranan müəyyən anlaşılmaqlıq barədə fikir söylənəcək. Longfellow'da Koroğlunu izləyən igidin adı Urfalı Ərəb Reyhandır ("Koroğlu" dastanının əksər variantlarında bu igidin adı, sadəcə, Ərəb Reyhandır), Qorfinkel isə onu "Urfalı şeyx Reyhan" adlandırmış, yəni onun ərəbliyini şeyxliklə əvəz edir.

Və nəhayət, Longfellow'un bu gözəl şeirinin sonuncu bəndinə gəlirəm. Koroğlunun Qıratın üstündə uçurunu tullanmasını görə Ərəb Reyhan Koroğluya heyranlığını bildirir:

"...In all Koordistan/ Lives there not so brave a man/ As this Robber Kurroglou!"

Yəni, "bütün Kürdüstanda (yaşayanlar içində) bu quldur Koroğlu kimi igid yoxdur". C. Cabbarlı bu yeri "Kürdüstanda Koroğluya tay olmaz" kimi tərcümə etmişdir. Cabbarlının həyat və yaradıcılığının bilicisi Asif Rüstəmli bu şeir və onun Cabbarlı tərəfindən tərcüməsi haqqında yazarkən bu yerdə Longfellow'ya etiraz edir, Koroğlunun təke-türkmən olduğunu yada salır, Koroğlunun Kürdüstanla bağlılığı fikrini Longfellow'un ciddi səhvi sayır. Əlbəttə, dastanın əsas variantlarına görə Koroğlunun təke-türkmən olduğu danılmazdır (Chodźko'da: *True-born Turkman Tuka*, yəni əsl, anadandağma təke-türkmən). Lakin, bu məsələdə Longfellow təhrifə yol verməyib; Koroğlunun igidliyi haqqında bu sözləri Ərəb Reyhanın dilindən deyir və dediyinin mənası belədir: bu diyarda, Urfə ətrafında, Ərəb Reyhanın yaşadığı və igidlik göstərdiyi Kürdüstan adlanan bu yerdə Koroğlu kimi igid yoxdur. Urfə tərəflər Kürdüstan adlandırılmışdır, buna şübhə yoxdur, indi də orada türklərlə yanaşı çox kürd (və bir qədər ərəb) yaşayır. Digər tərəfdən, Longfellow, yuxarıda dediyim kimi, Koroğlunun Kürdüstandan şimala doğru yolda olduğunu yazır (3-cü bənd), yəni Koroğlu kürdüstanlı deyil, Kürdüstana gəlmişdi və indi şimala, öz yerinə qayıdır. Mən yuxarıda Qorfinkel'in tərcüməsindəki bir ifadə yanlışlığına da məhz bu baxımdan diqqət çəkmişdim.

Bəs C. Cabbarlı Longfellow'un bu şeirini haradan bildirdi və necə tərcümə etmişdi? Görünür ki, kimsə (Longfellow'u bilən rus ədəbiyyatçılarından?) ona belə bir şeirin olduğunu söyləmiş, Cabbarlı həmin şeiri kimsə sətiri tərcümə etdirmiş (ruscaya və ya Azərbaycan türkcəsinə) və şeir rusçada olmadığı üçün "ingiliscədən, orijinaldan tərcümə" etdiyini demişdi. C. Cabbarlı bu

şeiri "Rövşənbəy-Koroğlunun atlanışı" adı ilə çevirmişdir. C. Cabbarlı tərcüməyə forma və ifadə baxımından xeyli sərbəst yanaşmış, şeirin ruhunu nümayiş etdirməyə, onu azərbaycanlaşdırmağa səy göstərmişdir.

Ümumiyyətlə, poetik tərcümədə şeirin qafiyə sistemini və digər nişanə və ölçülərini saxlayıb-saxlamamaq məsələsi həmişə müzakirə edilir. Azərbaycan dilinə poetik tərcümənin danılmaz ustası olan S. Vurğun şeirin məzmun və poetikliyi ilə yanaşı formal xüsusiyyətlərinin saxlanması da mütləq sayırdı. Puşkinin "Yevgeni Oneqin"-i xüsusi, mürəkkəb sonet qafiyə sistemi (*Puşkin sonet sistemi*) ilə yazılmışdır. Əsəri Azərbaycan türkcəsinə çevirməyə cəhd edən M. Rahim tərcümədə bu qafiyə sisteminin saxlanması vacib saymamış, sonradan əsəri tərcümə etmək vəzifəsini üzərinə götürən S. Vurğun isə Puşkin sonet sistemində tam əməl etmişdir. Bənzər fikri Şota Rustavelinin "Vepxistkaosani" ("Pələng dərisi geymiş pələvan") əsərinin tərcüməsi haqqında da söyləmək olar. Əsər hər misrasının həm qafiyə olduğu dördlük şəklində yazılmışdır (*aaaa*). Əhməd Cavad bu əsərin tərcüməsində misraların dördlünün də qafiyələnməsini vacib saymamış, rübailərdə olduğu kimi üçüncü misranın qafiyəsiz olmasını təbii hesab etmişdi (*abaa*). Lakin S. Vurğun, S. Rüstəm və M. Rahim üçlüyü bu əsəri orijinalda olduğu kimi tam qafiyələnməmiş dördlüklərlə tərcümə etdilər.

C. Cabbarlı Longfellow'un 6 misralı bəndlərdəki qafiyə sistemi əvəzinə maraqlı bir səkkizlik silsiləsi düşürmüşdür.

*Qırat Koroğlunun vuran əlidir
Qırat Koroğlunun qaçar ayağı
Yur günündə Qırat onun yoldaşı
Hay günündə Qırat onun dayağı.*

*İgidlər titrəyir duycaq adını
Qırat qədər sevməz heç bir qadını
Yüz gəlincə dəyişməz o atını
İstər gözəl olsun, istər cavan, hey.*

Əvvəl 2-ci və 4-cü misraları qafiyələnməmiş, 1-ci və 3-cü sərbəst buraxılmış dördlük gəlir, onun arxasınca gələn dördlükdə isə birinci 3 misra qafiyələnməmiş və dördüncü isə hər oxşar dördlükdə təkrarlanan xüsusi qafiyəli nida işarəli misradır (ən azı Salman Mümtazın topladığı "Koroğlu" dastanı ilə həməbənddir), məsələn, "aman, hey!", "kaman, hey!", "duman, hey!", "cavan, hey!" və s. Sadəcə, bir istisna var - şeirin ortasında Qıratı tərif edərkən şair-tərcüməçi çoxmuş, üç arxıcıl bəndi bu xüsusi "hey" şəkilli dördlüklərlə vermişdir.

"Kürdüstandan şimala gedən yolda" ifadəsi C. Cabbarlıda da yoxdur, əvəzində "Kürd elinin xəzrisini görənlər" deyə bir qeyri-müəyyən ifadə işlətməmişdir, bu, sətiri tərcümədəki qeyri-müəyyənliklə bağlı ola bilər.

Tərcümədə Cabbarlı vahid sezuraya (misranın ahəngə uyğun tərkib ölçülərinə, ritmik dayanacaqğa) əməl etməyi də vacib saymamışdır; misraların bir qismi

6+5, digərləri 4+4+3 dayanacaqılı ola bilər. Məsələn, yuxarıdakı ikinci dördlüyün 1-ci və 4-cü misraları 6+5, 3-cü misrası 4+4+3 ölçülüdür (2-ci misrını hər iki şəkildə oxumaq olur).

Koroğlu ilə bağlı ölçü və hesablar da maraqlıdır. Koroğlu dastanında adətən Koroğlunun başına cəm olmuş igidlərin sayı sehrli təsir bağışlayan 7 rəqəmi ilə ifadə olunur, 777 (o cümlədən, Chodzko'da) və ya 7777 kimi. Longfellow "qərribə" rəqəmi yuvarlaqlaşdırıb şeirdə igidlərin sayını 780 ("Seven hundred and fourscore") edib. Qorfinkel "daha cürətli" yuvarlaqlaşdırma aparıb – 800 ("Восемь сотен человек"). Cabbarlı tərcümədə Koroğlu igidlərinin sayını 7700 edib ("Yeddi min yeddi yüz igid elbasar"). Koroğlunun Qıratla tullanıb keçdiyi uçurumun eni barədə də hələnin öz hesabı olmuşdur. Chodzko'nun tərcümə variantında Qırat eni 12 yard olan

yarğanı ("twelve yards broad") atılır, iki yard da o tərəfə düşür! Hesaba baş vurub 1 yard = 3 fut = 91,44cm olduğunu yada salsaq 12 yard təqribən 11 (10,9728) metr olur. Azərbaycancaya tərcümədə yard əvəzinə metr yazıblar, amma, çox güman ki, aşığıların dilində 12 metr deyil, 12 addım olub. Longfellow şeirdə Qıratın tullandığı uçurumun enini 30 fut olaraq göstərib ("Thirty feet from side to side"), yəni təqribən 9 metr (1 fut = 0,3048 m, yəni 30 fut = 9,144m), Cabbarlı isə bunu addımla göstərib ("On dörd addım o böyürdən-bu böyrə"), mümkündür ki, yuxarıda yada saldıığımız kimi, Qıratın yarğanın enindən iki addım (iki yard) o tərəfə tullanması və Cabbarlının əlində olan sətri tərcümədəki bəzi mütəyənəsizliklər onu 12 əvəzinə 14 addım ölçüsünə gətirib çıxarıb...

"Leap of Roushan Beg" və musiqi

Longfellow şeirlərinə (və tərcümə etdiyi şeirlərinə!) ən çox musiqi yazılmış şairlərdən biridir. O, *şeyrin dinlənilməli olduğunu* xüsusi vurğulayırdı; onun şeirlərinə xas olan melodiklik (və əlbəttə, onun şöhrəti), şübhəsiz, bəstəkarları cəzb etməli idi. Longfellow'nun ilk misrası "Stay, stay at home, my hearth, and rest" (Evdə, yerində qal, ürəyim, dincəl) olan bir şeirinə müxtəlif illərdə müxtəlif bəstəkarlar tərəfindən 25 dəfə musiqi bəstələnmişdi, onlarla şeir və tərcümələrinin hər birinə azı on mahnı bəstələnmişdi! Siegfried August Mahlmann (1771-1826) adlı mütəllifin bir melodik şeirinə (almanca orijinalda) musiqi bəstələnmişdi, Longfellow bu şeiri birinci misrası "Allah gives light in darkness" (Allah qarlılığa işıq bəxş edir) olmaqla almanca tərcümə etmişdi, bu tərcümə-şeirə bəstəkarlar 12 dəfə mahnı yazmışdılar!

Amerika bəstəkarı James Richard Dear (1870-?) Longfellow'nun "Leap of Roushan Beg" şeirindəki Rövşən bəy adını Koroğlu adı ilə əvəz edərək "The Leap of Kurroglou" adlı ballada yazmışdı. Onun bariton solo, xor və orkestr üçün yazdığı bu ballada 1907-ci ildə nəşr edilmişdir; əsər soprano, alto, tenor və bass xoru üçün yazılmış fortepiano ilə mütəyənət olunan dördlü (dördsəslili) harmoniyalı musiqidir. Belə görünür ki, əsəri kişilər xoru ilə yanaşı qarışıq xor da ifa edə bilər. Eyni vaxtda melodiyadan bir not və xordan üç notun əmələ gətirdiyi harmoniya (insan səsi və ya musiqi alətinin səsi) Amerikada, o cümlədən cazda çox işlənən forma olub. Bu balladanın ifa olunması barədə məlumatım yoxdur. Əlində olan orijinal (34 səhifəlik not yazısı) Miçiqan universitetinə (University of Michigan) məxsusdur. J.R. Dear əsasən mahnı bəstəkarı idi, R. Burns, R. Kipling, C. Kingsley və digər şairlərin sözlərinə mahnı bəstələnmişdi (piano ilə solo və ya xor üçün).

"Leap of Roushan Beg" şeirinə müraciət etmiş digər şəxs - Horatio William Parker (1863-1919) tanınmış Amerikan bəstəkarı və orqanistidir. O, əvvəlcə Bostonda musiqi öyrənmiş, mütəllimləri arasında tanınmış bəstəkar George Whitefield Chadwick (1854-1931) də olmuşdur. Parker də, müəllimi Chadwick də 19-cu əsrin

James R Dear tərəfindən yazılmış musiqi əsərinin ilk sahifəsi

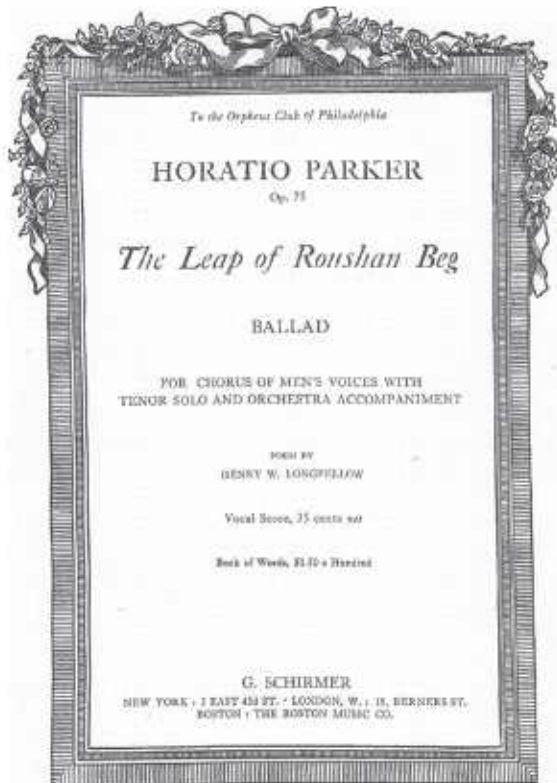
sonlarında fəaliyyət göstərən Amerika bəstəkarlarının Second New England School deyilən məktəbinin, həmçinin Boston Six deyilən altı bəstəkardan ibarət qrupun üzvləri olmuşlar. Əvvəl Chadwick, sonra Parker Almaniya yada musiqi təhsillərini davam etdirmiş, yaradıcı fəaliyyətlərini genişləndirmişlər. H. Parker öz yaradıcılığında F. Mendelssohn, J. Brahms, R. Wagner, həmçinin müs-



Horatio William Parker (1863-1919)

siri olan C. Debussy'nin yaradıcılığından bəhrələnmişdir. Parker 1888-1901-ci illərdə Long Island və Boston'da orqanist kimi çalışmış, 1893-cü ildən Yale universitetində musiqi nazəriyyəsi (kompozisiya) üzrə professor və nəhayət, 1904-cü ildən ömrünün sonuna kimi musiqi dekanı vəzifəsində çalışmışdır.

Parker yaşadığı dövrün ən yaxşı Amerika bəstə-



Horatio Parkerin əsərinin üz qabığı

karı sayılır. 1893-cü ildə bəstələdiyi Hora Novissima oratorio'su Avropa və Amerikada çox populyar olmuşdur. Məhsuldar bəstəkar olan Parker xor və orkestr üçün əsərlər, kantatalar, mahnılar, orqan musiqisi kimi sahələr üzrə çoxsaylı əsərlər yazmışdır, yüksək mükafatlara layiq görülmüş iki opera müəllifidir - Mona (1912) və Fairyland/Möcüzələr ölkəsi (1914/15). Daha uzun ömür sürən Chadwick öz tələbəsi Parker haqqında kitab yazmışdır.

Horatio Parkerin əsərinin ilk səhifəsi

Parker 1913-cü ildə "The Leap of Roushan Bek" üzrə tenor solo, kişilər xoru və orkestr üçün romantik ballada yazmışdır. Əsər ilk dəfə 1914-cü ildə Philadelphia Orpheus Club'da ifa olunmuşdur. Əsər iki tenor və iki bass səs üçün yazılmış fortepiano ilə müşayiət olunan dördlü (dördsəsli) harmoniyalı musiqidir. Bu balladın 27 səhifədən ibarət not yazısı əlindədir.

J. R. Dear öz bəstəsində Longfellow'nun şeirinin tam mətnindən istifadə etmiş, H. Parker isə 13 bənddən istifadə etmiş, şeirin 11-ci bəndini ixtisara salmışdır.

Amerikanın 19-cu əsr milli şairi Longfellow'nun Koroğlu haqqında şeiri üzərində yazılmış iki amerikalı bəstəkarın əsərlərinin, xüsusilə Horatio Parkerin bəstələdiyi balladın Azərbaycanda ifa olunmasını çox arzu edirəm.



“ƏLİLLİK VƏ ƏLİLLİYƏ MÜNASİBƏT” ADLI MƏQALƏ YARIŞMASININ QALİBLƏRİ ELAN OLUNDU

2016-cı il dekabrın 28-də Xəzər Universitetinin Əlilliyi olan Tələbələr üçün Mərkəzi və Xəzər Psixoloji Xidmət Mərkəzinin birgə eməkdaşlığı ilə keçirilən “Əlillik və əlilliyə münasibət” adlı məqalə yarışmasının yekun tədbiri oldu. Xəzər Universitetinin Əlilliyi olan Tələbələr üçün Mərkəzinin koordinatoru Rima Məmmədova çıxış edərək, “Əlilliyi olan şəxslərin Azərbaycanın ali təhsil müəssisələrinə inteqrasiyasının təməlinin qoyulması” (ESFIDIP) Tempus layihəsi və Əlilliyi olan Tələbələr üçün Mərkəz haqqında geniş məlumat verdi. Xəzər Psixoloji Xidmət Mərkəzinin direktoru Mələk Karimova əlillik, onun xüsusiyyətləri və onlara yanaşma tərzini barəsində, həmçinin Xəzər Psixoloji Xidmət Mərkəzinin fəaliyyəti haqqında danışdı.

Cari ilin oktyabrında elan edilmiş “Əlillik və əlilliyə münasibət” adlı məqalə yarışmasına göndərilmiş məqalələrdən səkkizi ən yaxşısı mükafata layiq görülmüşdür.

İlk üçlük isə belə müəyyənləşdirilmişdir: Samir İmanov (I yer); Kamalə Rəsulova (II yer); Elşən Dağlar (III yer). (Məqalələr jurnalın bu nömrəsində “Müsabiqə” rubrikası ilə dərc olunur).

Tədbirin sonunda Samir İmanov məqalə yarışması haqqında öz fikirlərini söylədi və özünün “Hədəfdəki insan” adlı romanı haqqında da məlumat verdi.

Tədbirdə “Əlilliyi olan şəxslərin Azərbaycanın ali təhsil müəssisələrinə inteqrasiyasının təməlinin qoyulması” (ESFIDIP) Tempus layihəsində tərəfdaş olan Sumqayıt Dövlət Universiteti, Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti və Azərbaycan Respublikası Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin Əmək və Sosial Problemləri üzrə Elmi-Tədqiqat və Tədris Mərkəzinin nümayəndələri, Xəzər Universitetinin eməkdaşları və digər qonaqlar iştirak etdirdilər.

“DISABILITIES AND ATTITUDES TOWARD THEM” ARTICLE CONTEST WINNERS ANNOUNCED

On December 28, 2016, a closing ceremony was held for the “Disabilities and Attitudes toward Them” article contest which was held by Khazar University Psychological Services Center and the Center for Students with Disabilities. During the event, Rima Mammadova, project manager of the “Establishment of a Foundation for the Integration of Disabled People into HEIs of Azerbaijan” (ESFIDIP) TEMPUS project and coordinator of the Center for Students with Disabilities, made a presentation about the project and the Center. Melek Karimova, Director of the Psychological Services Center, spoke about disabilities, their characteristics and attitudes toward them. She also gave information to participants about the Khazar Psychological Services Center.

Then the top 8 winners of the article contest, which began in October, were announced. First place went to Samir Imanov, second place to Kamalə Resulova, and third place to Elshan Daglar.

At the end of the event, Samir Imanov spoke about the contest and the book he had written. Other participants in the event included representatives from partners in the “Establishment of a Foundation for the Integration of Disabled People into HEIs of Azerbaijan” (ESFIDIP) TEMPUS project including Sumgayit State University, Azerbaijan State Economics University, Scientific Research and Training Center of the Ministry of Labor and Social Protection of the Population of the Azerbaijan Republic, Khazar University faculty and staff members, and other guests.

XƏZƏR UNIVERSİTETİNİN FƏXRİ DOKTORLARI

2017-cı il yanvarın 27-də Türkiyənin tanınmış iş adamı Əli Polad Xəzər Universitetinin fəxri doktoru seçilməklə (mətn səh. 19-da), fəxri doktorlarımızın sayı 15-ə çatdı. Onları oxucularımıza təqdim edirik.



Tofiq Quliyev
(7 noyabr 1917 - 4 oktyabr 2000)
Azərbaycan

Bəstəkar, pianoçu, dirijor, bir çox mahnıların, simfonik əsərlərin, kantataların, fortepiano əsərlərinin müəllifi, Azərbaycanın xalq artisti, Azərbaycan caz və estrada musiqisinin banilərindən biri. Daha çox mahnı bəstəkarı kimi tanınmışdır.

Tofiq Guliyev
(7 November 1917 - 4 October 2000)
Azerbaijan

Tofiq Guliyev was an Azerbaijani composer, pianist, conductor, author of songs, symphonies, cantatas and fortepiano works, holder of the title of People's Artist of Azerbaijan, one of the forerunners of Azerbaijani jazz and Estrada orchestra. Tofiq Guliyev was more popular as a songwriter.

Cavad Heyət
(24 may 1925 - 12 avqust 2014)
İran

Cərrah, ədəbiyyatşünas və dilçi alim, Beynəlxalq Cərrahlar Cəmiyyəti İdarə Heyətinin üzvü olmuşdur. İranda Azərbaycan dilində nəşr olunan "Varlıq" dergisinin təsisçisi, türkologiyaya aid yeddi cildlik kitabın müəllifi.

Javad Heyat
(24 May 1925 - 12 August 2014)
Iran

Javad Heyat was a surgeon, philologist, and linguist, member of The Executive Committee of the International Society of Surgery, author of a 7-volume book on Turkology, the founder of *Varlıq*, an Azerbaijani magazine published in Iran.



Sara Aşurbəyli
(27 yanvar 1906 - 17 iyul 2001)
Azərbaycan

Tarixçi və şərqşünas alim, rəsam və musiqiçi, tarix elmləri doktoru, Əməkdar elm xadimi. Bakı şəhərinin tarixi mövzusu ən çox tədqiqat apardığı sahə olmuşdur. Azərbaycanın Dövlət mükafatı laureatı, Azərbaycan Rəsamlar İttifaqının üzvü.

Sara Ashurbayli
(27 January 1906 - 17 July 2001)
Azerbaijan

Sara Ashurbayli was a historian, orientalist, artist, musician, doctor of history, State Prizewinner of the Republic of Azerbaijan and member of Union of Artists of Azerbaijan. Her research covered the early and medieval history of Baku.

HONORARY DOCTORS OF KHAZAR UNIVERSITY

On January 27, 2017, Ali Polad, a well-known Turkish businessman, was awarded an honorary doctorate from Khazar University (see page 19) – the number of our honorary doctors is 15 now. We present them to our readers

Tadeuş Svyatoçovski
(28 aprel 1934)

ABŞ

Polyak mənşəli Amerika tarixçisi, Cənubi Qafqazın öyrənilməsi və xüsusən Azərbaycanın yeni tarixinin tədqiqi üzrə mütəxəssis. Monmut Universitetinin fəxri tarix professoru, Mərkəzi Avrasiyanın (CESS) Öyrənilməsi Cəmiyyətinin fəxri üzvü. Vargava Universitetində, Xəzər Universiteti və BDU-da mühazirə oxumuşdur.

Tadeusz Swietochowski
(b. 28 April 1934)

USA

Tadeusz Swietochowski is a Polish-born American historian, expert of South Caucasian studies – focusing mainly on the history of present-day Azerbaijan, honorary professor of history of Monmouth University, member of Central Eurasian Studies Society (CESS). Sventokhovsky delivered lectures at Varshava, Khazar and Baku State Universities.



Orhan Oğuz
(8 fevral 1924)
Türkiyə

İqtisadçı alim, professor, siyasətçi. Mərmərə Universitetinin, Anadolu Universitetinin rektoru, Türkiyə Cümhuriyyətinin təhsil naziri, iki dönməm (XIV-XV) Eskişehirdən millət vəkili olmuşdur. Eskişehirdə onun adını daşıyan litsey fəaliyyət göstərir.

Orhan Oguz
(b. 8 February 1924)
Turkey

Orhan Oguz is a scholar of Economics, professor, politician, rector of Marmara University and Anatolia University. Oguz was a two-term (XIV-XV) minister of education of Turkey and member of Parliament of Eskişehir. There is a lyceum named after Orhan Oguz in Eskişehir.

Odri Altshadt
(1952)

ABŞ

Masaçusetes Universitetinin tarixçi professoru. Əsas tədqiqat obyekti Sovet İttifaqı tarixi, ittifaqa daxil olan xalqlar, xüsusilə də Azərbaycanıdır. Məqalələri bir çox ölkələrdə- ABŞ, Kanada, İngiltərə, Fransa, Türkiyə, eləcə də Azərbaycanda çap olunmuşdur.

Audrey L. Altstadt
(b. 1952)

USA

Audrey L. Altstadt is a professor of history at the University of Massachusetts, Amherst. Professor Altstadt's research interests include Soviet history and its nationalities, especially Azerbaijan. She has published articles in the U.S., Canada, England, France, Turkey and Azerbaijan.





Val Rust
(28 noyabr 1934)
ABŞ

ABŞ-ın Kaliforniya Universitetinin professoru. Əsas tədqiqat apardığı sahə təhsilin reformasiya siyasəti, daha genişmiqyaslı sosial dəyişikliklərdə təhsilin rolu və təhsilin beynəlmilləşdirilməsi ilə bağlıdır. 1998-ci ildən "Müqayisəli Təhsil İcmalı" adlı elmi jurnalın redaktorlarından biridir.

Val Rust
(b. 28 november 1934)
USA

Val Rust is a professor at the University of California. His primary research interests include the politics of education reform, the role of education in broader social change, and internationalizing higher education. He is the Associate Editor of the scholarly journal *Comparative Education Review* (1998-present).

Bijan Fazlollahi
(10 iyun 1939)
ABŞ

ABŞ-ın Georgia Dövlət Universitetinin professoru, müəllimi və tədqiqatçısı. Əsas tədqiqat sahəsi informasiya sistemləridir. O həm də Biznesin İnkişafı və Keçid İqtisadiyyatı Mərkəzinin direktorudur. 2004-cü ildə Gürcüstanın fəxri vətəndaşı seçilmişdir. Son bir neçə ildə 4 fəxri doktor tituluna layiq görülmüşdür.

Bijan Fazlollahi
(b.10 June 1939)
ABŞ

Bijan Fazlollahi is a professor at Georgia State University, Robinson College of Business, Atlanta. He is also the Director of Center for Business Development in Transitional Economics. He was awarded Honorary Citizen of Georgia in November 2004. He received four Honorary Doctorate degrees in the past several years.



Haluk Ulusoy
(6 may 1958)
Türkiyə

İş adamı, idman meneceri. Ulusoy Holding İdarə Heyətinin üzvü və Ulusoy Turizm A.Ş. İdarə Heyətinin başkanı olmaqla yanaşı fasilə ilə iki dəfə doqquz il ərzində Türkiyə Futbol Federasiyasının başkanı, Türkiyə Futbol Vəqfinin başkanı olmuş, çoxlu futbol klublarına başçılıq etmişdir.

Haluk Ulusoy
(b. 6 May 1958)
Turkey

Haluk Ulusoy is a businessman, sports manager and former president of the Turkish Football Federation. He is a member of the executive board of Ulusoy Holding. He is also a former football clubs manager.

Alla Axundova
(27 oktyabr 1939)
Rusiya

Şair, tərcüməçi, ssenarist. Bakıda və Moskvada şeir və nəsr kitabları çap edilmişdir. Şeirləri xarici dillərə tərcümə olunmuşdur. Türk, ingilis, ərəb poeziyasından tərcümələr etmişdir. Rusiya Federasiyasının Əməkdar incəsənət xadimi, Azərbaycan Dövlət mükafatı laureatıdır.

Alla Akhundova
(b. 27 October 1939)
Russia

Alla Akhundova is a poet, translator and scriptwriter. She has published poetry books in Baku and Moscow. Her poems have been translated into many other languages. She has translated poetry from Arabic, Turkish and English.

Alla Akhundova is an honored artist of the Russian Federation and State Prizewinner of the Republic of Azerbaijan.



Bedrettin Dalan*(18 iyul 1941)***Türkiyə**

Mühəndis, siyasətçi. "İstek" vəqfmin qurucusu və başkanı, Yeditepe Universitetinin qurucusu. Ana Vətən Partiyasının təsisçilərindən biri. 1984-cü ildə bu partiya ilə İstanbul Böyükşəhər Bələdiyyəsinin ilk sədri seçilərək, 1990-cı ilədək həmin vəzifədə işləmişdir.

Bedrettin Dalan*(b. 18 July 1941)***Turkey**

Bedrettin Dalan is an engineer and politician. He is the founder of Istek Vakfi, a foundation for education and culture, and Yeditepe University in Istanbul, as well as the founding member of the Motherland Party. He was elected mayor of Greater Istanbul in 1984 and served there until 1990.

**İsmail Serageldin***(1944)***Misir Ərəb Respublikası**

İsgəndəriyyə Kitabxanasının direktoru. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin sərəncamı ilə Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzinin həmsədri olan İsmail Serageldin Azərbaycanın mədəni irsinin təbliğində xidmətlərinə görə "Dostluq" ordeni ilə təltif edilmişdir.

Ismail Serageldin*(b. 1944)***Arab Republic of Egypt**

Ismail Serageldin is the Director of Bibliotheca Alexandrina. Azerbaijan's President İlham Aliyev awarded Order of Friendship to Serageldin for his contribution to Azerbaijani cultural heritage as a Co-Chair of the Nizami Ganjavi International Center.

Arif Məlikov*(13 sentyabr 1933)***Azərbaycan**

Bəstəkar, rəssam, akademik. Azərbaycanın Xalq Artisti, SSRİ Xalq Artisti, Azərbaycan Respublikasının Dövlət Mükafatı laureatı, Avrasiya Akademiyasının qurucu üzvlərindən biridir. Dünyanın bir çox ölkələrində bəstəkar əsərləri tamaşaya qoyulmuş, simfonik əsərləri ifa edilmişdir.

Arif Malikov*(b. 13 September 1933)***Azerbaijan**

Arif Malikov is a composer, artist, academician. He is a holder of the titles of People's Artist of Azerbaijan and People's Artist of the USSR, State Prizewinner of the Republic of Azerbaijan, one of the founding members of Eurasian Academy. Some of his works and symphonies were staged in different countries of the world.

**Düsen Kaseinov***(10 mart 1947)***Qazaxıstan**

TÜRKSOY-un (Beynəlxalq Türk Mədəniyyəti Təşkilatı) Baş katibi. Qazaxıstanın mədəniyyət naziri, Qazaxıstan Xarici İşlər Nazirliyinin xüsusi tapşırıqlar üzrə səfiri vəzifələrində çalışmışdır. 2008-ci ildən TÜRKSOY-un rəhbəri kimi fəaliyyət göstərir.

Dusen Kaseinov*(b. March 10 1947)***Kazakhstan**

Dusen Kaseinov is the secretary-general of TÜRKSOY (since 2008), former Minister of Culture of Kazakhstan, served as a special envoy of the Ministry of Foreign Affairs of Kazakhstan.

Müsabiqə 1-ci yer

ZAMAN ÜZƏRİNDƏ QƏLƏBƏ

Samir İmanov



1981-ci il avqustun 27-də Sumqayıt şəhərində anadan olub. 1-ci qrup əlildir. Təhsilini "Sumqayıt Şəhər Evdə Təhsil Məktəbi"ndə alıb. Əlilliyi olan insanlardan bəhs edən bir neçə kitabın müəllifidir. Bir çox yazı müsabiqəsinin qalibidir. Dəfələrlə Fəxri Fərman, Diplom və digər mükafatlarla təltif edilib. Əlillik faktoru üzrə ixtisaslaşmış Qeyri Hökumət Təşkilatlarında müxtəlif vəzifələrdə çalışıb. Əlilliyi olan insanlar üçün yazılmış himnin sözlərinin müəllifidir. Fiziki məhdudiyatlı insanlar üçün yaradılmış "www.qartal.org" saytının rəhbəridir. Azərbaycan, rus, türk, ispan və ingilis dillərini bilir. Hobbisi futbola baxmaq və lüğət kitablarını toplamaqdır. Ailəlidir, bir oğlu var.

Əlilliyi olan insanların arzu və istəkləri nələrdir? Düşüncələri, duyğuları nələrdir? Həyatı necə başa düşürlər? İç dünyaları, daxili aləmləri nələrdən ibarətdir? Onları xoşbəxt və ya bədbin edən amillər hansılardır?

Əlilliyi olan insanlar da sağlam insanlar kimi, həyatın bütün gözəlliklərini duymaq və həyatdan zövq alaraq yaşamaq istəyirlər. Onları kompleksə salan baxışların yox olduğu və onların rahat hərəkətlərini təmin edən mükəmməl infrastrukturun var olduğu bir aləmdə yaşamaq istəyirlər. Əlilliyi olan insanlar da özlərini bu həyatın, bu aləmin bir parçası sayırlar...

Əlilliyi olan insanlar da işləmək və ən azından, öz ehtiyaclarını ödəyə biləcək qədər pul qazanaraq, digər insanların qazancına məhəcc qalmaqdan xilas olmaq istəyirlər. Onlar da məsuliyyət hissini duymaq, kollektiv arasında işləmək, yeni insanlarla tanış olmaq istəyirlər. Onlar da arzuluqları bir şeyi əldə etmək üçün mübarizə aparmaq istəyirlər...

Əlilliyi olan insanlar da hər şeyə rəğmən onu ürəkdən sevən və həyatın hər bir anında ona dəstək olan bir insanla evlənmək istəyirlər. Xoşbəxt bir ailəyə sahib olmaq və bu ailənin qayğısına qalmaq istəyirlər. Onlar da valideyn olmaq istəyirlər. Övladlarını layiqli vətəndaş ki-

mi böyütmək, gələcəkdə onlara arxa-dayaq olmaq istəyirlər...

Əlilliyi olan insanlar da onları başa düşən, sevincinə və kədərinə şərik olmağı bacaran dostlarının olmasını istəyirlər. Sirlərini bölüşə biləcəkləri tək sirdaşına sahib olmaq istəyirlər...

Əlilliyi olan insanlar da oxumaq və bilik əldə etmək istəyirlər. Yüksək təhsilə və dünyagörüşünə sahib olmaq istəyirlər. Elmi işlərlə məşğul olub, yeni-yeni kəşflərə imza atmaq istəyirlər. Savadlı və intellektual olmaq istəyirlər...

Əlilliyi olan insanlar da daim cəmiyyət içində və ictimaiyyət arasında olmaq istəyirlər. Onlar da teatra, idman yarışlarına, sərgiyə getmək istəyirlər. Tədbirlərdə iştirak etmək, dəniz sahilində xeyallara dalmaq istəyirlər...

Əlilliyi olan insanlar da gözəl görünmək istəyirlər. Onlar da gözəl saç düzümünə sahib olmaq və dəblə geyinmək istəyirlər. Bəzək aksesuarlarından və gözəl rəyiheli ətirliyərlərdən

istifadə etmək istəyirlər...

Sağlam insanlarda olduğu kimi, əlilliyi olan insanların da arzuları, gələcək barədə planları, duyğuları var. Onlar da həyatın hər hansısa bir sahəsində uğur qazanmaq istəyirlər. İdmanda nailiyyət qazanmaq, xarici ölkələrə

səyahət etmək istəyirlər. Diskriminasiyadan yaxa qurtarmaq, onların da bu cəmiyyətin bərabərlikli vətəndaşı olduqlarını hər kəsin bilməsinə istəyirlər. Və, ən əsası, sağlam insanlardan xoş münasibət görmək, gözəl sözlər eşitmək istəyirlər!!!

Lakin əsas problem bundadır ki, əlilliyi olan insanların, demək olar ki, çox hissəsi bütün bunları, sadəcə olaraq, istəyirlər. Arzulayırlar, düşünürlər, xəyal edirlər. Bunların reallaşması üçün heç nə etmirlər, səy göstərmirlər, mübarizə aparmırlar. Rizvan kimi !

...Saat 8:30. Günüş şüaları binaların pəncərələrində və dükənlərin vitrinlərində bərk vuraraq, bu gözəl yay səhərini salımlayırdı. Əlil arabasında oturmış 20 yaşlı Rizvan pəncərədən şəhərə tamaşa edə-edə xəyala dalmışdı. Gözü dayanacaqda dayanıb avtobus gözləyən insanlarda olsa da, fikri tamamilə başqa yerdə idi. Hər bir insanda olduğu kimi, onun da arzuları var idi. O da digər yaşlıları kimi institutda oxumaq, futbol oynamaq, iş-güclü sahibi olmaq, ailə qurmaq istəyirdi. Həyatın ona bəxş etdiyi gənclik enerjisini xərcləmək üçün vulkan kimi püskürtmək, tufan kimi əsib-coşmaq istəyirdi. Azad olmaq istəyirdi Rizvan. Bulvara, dənizə getmək, öz gəncliyini mənalı və səmərəli yaşamaq istəyirdi. Özünü xəyalında gah varlı biznesmen, gah da peşəkar idmançı kimi təsəvvür edirdi. Gah şəxsi villasında dostları ilə əylənir, gah da məşhur bir rəssam olub sərgi açır, xəyalında. İndi də pəncərədən baxa-baxa avtobusda getməyin necə bir hiss olduğunu düşünürdü. Uşaq vaxtından əlil arabasında oturmağa məcbur qalması onu həyatın bir-cox şeylərindən, hətta bu cür sadə şeydən də məhrum etmişdi. Bu yaşadək atası onu lazım olan hər bir yerə şəxsi maşını ilə apardığından kənar şəxslərlə eyni maşında getmək, hətta insanların da yanacaqda bir-birlərini əvəz etməsi, maşından hansısa təyin edilmiş dayanacaqda düşmək ona yad bir hiss idi və hətta bu barədə düşünmək belə ona qəribə gəlirdi. Xəyalında təzəcə avtobusun içini canlandırmışdı ki, anasının səsinə fikirdən ayıldı.

- Rizvan, qayğanaq hazır. Gəl yeməyini ye.

Səhər yeməyini bitirdikən sonra beynində bu gün vaxtını öldürmək üçün görəcəyi işlərin siyahısını tutmağa başladı.

1. Televizorda filmə baxmaq.
2. Krossvord yazmaq.
3. Telefonda dost-tanışla danışmaq.
4. "Plastitasion" oynamaq.

5. Nəhar yeməyindən sonra 2 saat yatmaq.

6. Qonşu oğlanla nörd oynamaq.

Dünən bütün gününü kompüterlə keçirmişdi deyə, gözləri ağrıdığından bu gün özüne söz vermişdi ki, noutbuka yaxın düşməsin.

Axşam saat 11-də yerinə uzanıb yatmağa hazırlaşarkən, bu günü necə keçirdiyini düşündü. Bu gün demək olar ki, heç darıxmamışdı. Bu günə planlaşdırdığı bütün işləri artıqlaması ilə görə bilməmişdi. Dayısıgilin onlara qonaq gəlməsini və şam yeməyindən sonra televizorda maraqlı bir verilişə baxmasını da nəzərə alsaq, demək olar ki, bu gün vaxtın necə keçib-getdiyini hiss etməmişdi. Onun demək olar ki, hər günü belə keçirdi. Hər gün səhər yeməyindən sonra gün ərzində bekar qalmamaq üçün vaxtını necə keçirəcəyini beynində planlaşdırır və əsasən darıxmamaq üçün ya kompüterdə oyun oynayır, ya "çat" dostları ilə yazışır, televizorda filmə baxır, krossvord yazır, ya da qonşu oğlanlarla nörd oynayırdı. Öz gələcəyini isə yalnız xəyallarında qurub-yaradırdı. Demək olar ki, baxdığı hər bir filmin baş qahramanına oxşadırdı özünlü öz təsəvvüründə. Qarşılaşdığı hər bir çətinliyi əlilliyin üzərinə yıxırdı. Onun anlayışına görə, əgər əlil idisə, deməli, heç bir iş görməməliydi. Əgər bu gün heç bir iş görməyib, gününü yalnız boş istirahətlə keçirdisə, deməli, buna haqqı var idi. Axı o əlildir. Onun düşüncəsi məhz bu cür idi: "Mən əlil bir insanam. Mən nə bacarıram ki? Mən nə edə bilərəm ki?" Onun düşüncəsinə görə, bu həyatda onun üzərində heç bir məsuliyyət yox idi. Bəli, Rizvan öz həyatını bu cür qurmuşdu. Öz gələcəyini düşünmədən, niyə bu vəziyyətdə olduğunu fikirləşmədən, həyatı dərk etmədən, öz gələcəyini yalnız xəyallarında və arzularında yaşadaraq. Düşüldüyü vəziyyətdən çıxmaq barədə, ümumiyyətlə, maraqlanmırdı. Bəli, onun həyatı məhz bu cür idi.

P.S. Təəssüfki, bu gün bir çox əlil insanların vəziyyəti bu cürdür. Bir çoxları tənbəlliyin ucubətindən, bəziləri ruh düşgünlüyünə görə, bir çoxları da məhəmətsizlik üzündən - yəni ki nə edəcəklərini bilmədiklərindən bu vəziyyətdə yaşayırlar. Belə bir yaşayış tərzi isə onların onsuz da dar çərçivədə olan həyatlarını daha da məhdudlaşdırır və onları digər insanlardan daha çox asılı vəziyyətə salır. Hər bir insanda olduğu kimi, fiziki məhdudluğu olan insanların da arzuları, gələcək barədə planları, çatmaq istədikləri məqsədləri var. lakin əsas problem bundadır ki, hər bir əlil insan öz xəyalında daxili bir dünya quraraq, onun təsiri altında yaşayır və realıqdan qaçır. Bəzi fiziki məhdudluqlu insanlar var ki, düşdükləri vəziyyətdən çıxmaq istəyirlər. lakin sadəcə olaraq istəyirlər, arzulanırlar, düşünürlər, xəyal edirlər. Bunların reallaşması üçün heç nə etmir, şey göstərmir, mübarizə aparmırlar. Rizvan kimi! Çoxları bunun üçün infrastrukturun olmamasından gileylənir, digərləri maddi vəsaitin azlığını əsas gətirir, bir çoxları da fiziki məhdudluqlu olduqları üçün heç bir iş görə bilməyəcəklərini düşünürlər. lakin bütün bunlar əsassız səbəblərdir və bahəndən başqa bir şey deyildir.

Yaşanılan pis şəraiti əlilliyin və digər səbəblərin üzərinə ataraq gileylənmək əvəzinə, bu vəziyyətdən çıxmaq üçün şey göstərmək lazımdır. Məşhur deyimdə olduğu kimi: "Qaranlıq lənətləməkdənsə dur bir şam yandır". Əlilliyi olan insanlar da tənbəlliyin daşını ataraq, öyrənmək istədikləri peşəni məsuliyyətlə öyrənməli və yunan atalar sözündə deyilən "Xəmir yoğurmaq istəməyən beş gün un ələyər" məsəlindən əl çəkərək, həvəslə işə girişməlidirlər.

Gəlın, Rizvanın həyatına nəzər yetirək. O, bu həyatda heç nəyə nail olmamış, heç bir uğur qazanmamış, heç bir şey əldə etməmişdir. Ürəyində böyük arzuları olsa da, özünü xəyalında bir sənət sahibi kimi görüb, müəyyən bir səviyyəyə yüksəldiyini təsəvvür etsə də, realıqda xəyallarını gerçəkləşdirmək üçün, arzularını həyata keçirtməkdən ötrü heç bir şey etməirdi. Əvəzində onlarla üsul fikirləşirdi ki, günlünü yola verə bilsin. Darıxmasın, bekarçılığa qalib gəlsin. Hansı ki, o, nərd oynamağa ayırdığı vaxtda hər hansı bir xarici dil öyrənmə bilirdi. Krossvord yazdığı vaxtı idmana sərf edə bilirdi.

Hansı ki, xarici dil öyrənməyə də, idman etməyə də vaxtdan gədir və darıxmağın nə olduğunu bilmirsən.

Hər bir əlil insan bilməlidir ki, bekarçılıqdan yaxa qurtarmaq üçün hər hansısa bir boş əyləncəyə həsr etdikləri vaxtı, onların inkişafına köməklik göstərəcək bir şeyə sərf etsələr, daha çox xeyir qazanmış olacaqlar. Vaxt isə istənilən işi görəndə keçib gədir. Nərdi oynayıb bitirən kimi hər şey keçmişdə qalır, öyrəndiyin hər hansı bir material isə daimi olaraq sənindir. Krossvord yazıb doldurduqdan sonra qəzeti büktüb bir kənara atırsan, peşə bacarığını artırmaq isə daimi olaraq sənə kömək edəcək.

Məşhur bəstəkarlardan biri tələbələrinə skripka dərsi vermək üçün bir tələbənin evindən digərinin evinə gədikən yolda keçirdiyi vaxta 2 xarici dil öyrənmişdir. Vaxtının qədri ni bilin və ondan istifadə etməyə çalışın. Çalışın hər şeyi vaxtında edin. Unutmayın ki, tənbəllin iş günü səhədir. Robert Kiyosakinin çox gözəl bir kəlamı var, "Bədbəxt, uğursuz, xoşbəxt olmayan o adamdır ki, tez-tez "səhə" sözünü işlədir". Vaxtdan düzgün istifadə etməyi bacarsanız uğur sizinlə olacaq. Unutmayın ki bu günə qədər sahib olmadığımız şeyləri əldə etmək istəyirsinizsə, bu günə qədər etmədiklərinizi etməlisiniz. Əgər bütün bu işlər sizə çətin görünürsə, bilin ki, sizə ağır görünən iş, sizin bu günə qədər görmədiyiniz yüngül işlərin cəmidir. Əgər bu gün valideynlərinizin hesabına müəyyən ehtiyaclarınızı təmin edirsinizsə belə, unutmayın ki, bu daimi olaraq bu cür davam etməyəcək. Əgər valideynlərinizin gəliri, ömrünüzün sonunadək sizə bəs edəcək qədər pul yığmaq üçün kifayət etmərsə, demək gələcək haqda fikirləşməyə dəyər. Gələcəkdə kimdənsə asılı vəziyyətdə yaşamamaq üçün indidən tədbir görməlisiniz.

Əlilliyi olan insanlar çox gözəl sənətkar ola bilərlər. Xanımlar xalçaçılıq, toxuculuq, dərzilik peşələri ilə məşğul ola, rəngli muncuqlardan və digər materiallardan bəzək əşyaları düzəldə bilərlər. Kişilər isə telefon, elektron avadanlıqları və ya saat ustası ola, heykəltəraşlıq və ya xarətlilik peşələrinə yiyələnmə bilərlər. Bundan başqa, hər iki cinsin nümayəndələrinin məşğul ola biləcəkləri orta q peşələr də və ki, bunlar idmanla məşğul olmaq, rəssamlıq, kompüter mütəxəssisi, musiqi

alətlərində ifa, dizayner v.s peşəlardır. Təbii ki, burda yazılan peşə adları sadəcə olaraq nümunə üçün verilib və hər bir əliliyi olan insan fiziki vəziyyətinin işləməyə imkan verdiyi istənilən bir peşəylə məşğul ola bilər. Kimin hansı peşəylə məşğul olmaq istəməsindən asılı olmayaraq, gerek məqsədinə doğru inamla, həvəslə, səbrlə, möhkəm iradəylə, ağılla və planlı şəkildə irəliləsin. Unutmayın ki, düzgün yol heç vaxt uzun olmaz. Əks halda, çəkilmiş zəhmətin nəticəsi xeyli aşağı olacaq. Elə indi bütün qüvvənizi toplayıb həyatla mübarizəyə başlayın və qalib gələcəyinizdən heç bir şübhəniz olmasın. Çalışın uğursuzluqlarla, çə-

tinliklərlə və problemlərlə qarşılaşdıqda ruhdan düşməyin. Henri Forda görə, "Uğursuzluq hər şeyə yenidən başlamaq imkanındır." Amma daha müdrikcəsinə, bu günədək qarşılaşdığımız uğursuzluqları unudun. Keçmiş uğursuzluqların xatirələri ilə yaşamaq sizo fayda verməz. Artıq yeni planlar ətrafında köklənib, qarşıya baxmaq lazımdır. Klavide Peperin təbircə desək "Həyat bir velosipədə minmək kimidir. Pedalı fırlatmağa davam etdiyiniz müddətcə yıxılmazsınız". Öyrənməyə davam etmək, işinin ən yaxşısı olmaq üçün çalışmaq lazımdır. İşləmək sizi üç əzabdan qurtarar. Canınızı əziyət-dən, pis vərdislərdən və yoxsulluqdan!

Son olaraq da, məqaləmin ilk üçlüyə düşmək və aylıq jurnalda dərc edilmək ehtimalını nəzərə alaraq həm əliliyi olan, həm də sağlam insanlara bəzi şeylər demək istəyirəm.

Sağlam insanlar üçün: *Əziz dostlar! Təbii olaraq, bəzən həyatda uğursuzluqlarla qarşılaşsınız və buna görə üzülürsünüz. Bəzən bu uğursuzluqlara görə ruh düşgünlüyü yaranır sizdə. Deyək ki, pul toplayaraq uzun müddət həsrətində olduğunuz telefonu alırsınız və mağazadan çıxan kimi əlinizdən salaraq sındırırırsınız. Və yaxud aylarla əziyyət çəkib oxumağımıza baxmayaraq, ali məktəbə qəbul ola bilmirsiniz. Sevdiyiniz insan sizi bir başqasına dəyişə bilər və ya işinizi itirə bilərsiniz. Bu cür hallarda stress keçirdərək sarsılırsınız və depressiyaya düşürsünüz. Əslində isə, düşünün. Hər nə olur-olsun, siz düşdüünüz vəziyyətdən çıxca bilərsiniz. Bir müddət sonra o telefonu yenidən əldə edə bilərsiniz, daha səylə hazırlaşaraq növbəti imtahanı daha uğurla verə bilərsiniz, sizi həqiqətən sevən və hörmət edən başqa bir insanla da qarşılaşa bilərsiniz, daha yüksək məvacibi olan iş də tapa bilərsiniz. Yəni ki, itirdiyiniz hər şeyi yenidən geri qazana bilərsiniz. Çalışın, heç vaxt içində olduğunuz hadisənin təsiri altında yaşamayın və sadəcə olaraq, üç ay sonrasını düşünün. Mən ömrüm boyu əlil arabasına məhkum olacağımı, əlilliklə mübarizə aparacağımı və bu vəziyyətdən heç bir halda xilas ola bilməyəcəyimi bilib-bilə, heç zaman ruhdan düşmədim, sınımadım, təslim*

olmadım. Siz niyə baş verən bir hadisəyə görə bütün həyatınızın dağıldığını düşünürsünüz? Axı insan həyatı yalnızca bir hadisədən və ya bir aşyadan ibarət deyil. Bunu da unutmayın ki, əgər həyatda çox şeydən məhrum olsanız belə, əlinizdə olan son imkandan istifadə edərək arzuladığınız hər şeyi əldə edə bilərsiniz. Əsas odur itirdiklərinizə görə ruhdan düşməyəsınız və əlinizdəki imkandan doğru şəkildə istifadə edəsiniz. Necə ki, mən doqquz barmağımı işlədə bilmədiyimə görə ruhdan düşmədim və işlədə bildiyim bir barmağımın köməkliliyi ilə üç kitab yazdım.

Əliliyi olan insanlar üçün: *Əziz dostlar! Bunu tam yəqinliklə bilin ki, nə qədər əlilliyin yaratdığı problemlərin altında qalıb əzilsəniz, özünüü ətraf aləmdən təcrid edib bayağı ömür yaşasanız, həyatın hər anında başqasının köməyinə möhtac olsanız, gələcəyinizi düşünməsəniz, valideynlərinizin ürəyinə dağ çəkmiş olursunuz. Onlar hər dəfə sizi bu vəziyyətdə gördükdə məyus olur, qəm çəkirlər. Yox əgər, özünüü inkişaf etdirsəniz, hər hansı bir bacarığa yiyələnsəniz, uğur qazansanız, bunu gören valideynlərinizin ürəyi dağa dönəcək və onlar siza qürur hissiylə baxacaqlar. Valideynlərinizin ürəyinə dağ çəkmək də, onların ürəyini dağa döndərmək də sizdən asılıdır. Seçim*



TƏLƏBƏLƏR OLİMPIADADAN QƏLƏBƏ İLƏ QAYIDIBLAR

Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetində universitetin Azərbaycan Respublikasının Vergilər Nazirliyi ilə birgə təşkil etdiyi, Azərbaycan xalqının ümummilli lideri Heydər Əliyevin xatirəsinə həsr olunmuş "Vergilər" mövzusunda onuncu olimpiada keçirilib. Artıq ənənə halını alan, Vergilər Nazirliyinin təbliğat və maarifləndirmə sahəsində təhsil müəssisələri ilə əməkdaşlığını inkişaf etdirməyə, tələbələrin elmi-nəzəri biliklərini möhkəmləndirməyə xidmət edən olimpiadada ölkənin 15 ali məktəbinin 300-ə yaxın tələbə və magistrantı iştirak edib. Bu olimpiadada NDU-nun tələbələri parlaq qələbə qazanmışlar.

Olimpiada zamanı iştirakçılar 2 saat ərzində Vergilər Nazirliyinin Tədris Mərkəzində müvafiq test bazası əsasında hazırlanmış suallar kompüter vasitəsilə onlayn rejimdə cavablandırıblar. Nəticələr iştirakçı ali məktəblərin təmsilçilərindən ibarət münşiflər heyətinin iştirakı ilə Tədris Mərkəzinin mütəxəssislərinin nəzarəti altında xüsusi kompüter proqramları vasitəsilə qiymətləndirilib.

Obyektiv və gərgin mübarizə şəraitində keçən olimpiadada NDU İqtisadiyyat fakültəsinin İqtisadiyyat ixtisası üzrə dördüncü kurs tələbəsi Mahir Mehdiyev 100 sualdan 96 suala düzgün cavab verərək, olimpiadanın qalibi olub. Universitetin həmin ixtisas üzrə üçüncü kurs tələbəsi Zeynalabdin Cəfərov isə 93 sual düzgün cavablandırmaqla üçüncü yeri layiq görüldü. Naxçıvan Dövlət Universitetinin İqtisadiyyatın tənzimlənməsi ixtisası üzrə II kurs magistrantı Qənbər Məmmədli 87 sualı düz cavablandıraraq üçüncü yerdə qərarlaşaraq uğur qazanıb. Muxtar respublikada fəaliyyət göstərən digər ali məktəb - "Naxçıvan Universiteti" də olimpiadada uğurla təmsil olunub. Universitetin tələbələri 300 tələbə arasında yeddinci yeri tutaraq bu ali təhsil ocağının 15 universitet arasında dördüncü yerdə qərarlaşmasına müvəffəq olublar. Olimpiadanın yekununda birinci yeri tutmuş tələbə və magistrantların müəllimləri, o cümlədən Naxçıvan Dövlət Universitetinin İqtisadiyyat kafedrasının müəllimi İsmayıl Bağirov da xüsusi diplomla təltif olunub.





YENİ İLƏ YENİ SƏRGI İLƏ

2016-cı il dekabrın 27-də NDU-da Təsviri incəsənət müəllimliyi ixtisası tələbələrinin əsərlərindən ibarət sərgi açılıb. Təsviri incəsənət kafedrasının müdiri, Xalq rəssamı, dosent Hüseynqulu Əliyev 31 dekabr Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəylik Günü və Yeni İl münasibətilə təşkil olunan sərgi haqqında məlumat verərək bildirib ki, burada əvvəlki sərgilərdən fərqli olaraq dekorativ tətbiqi sənət nümunələri üstünlük təşkil edir. Xalq rəssamı sərginin kafedranın sona çatmaqda olan 2016-cı ildə qazandığı sənət uğurlarını, tələbə-rəssamların yaradıcılıq inkişafını nümayiş etdirdiyini diqqətə çatdırıb. Rektor, AMEA-nın müxbir üzvü Saleh Məhərrəmov çıxış edərək 2016-cı ilin universitet üçün müxtəlif sahələrdə olduğu kimi, incəsənət sahəsində də uğurlu olduğunu vurğulayıb. Qeyd olunub ki, Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəylik Günü'nün tarixi-siyasi mahiyyətinin, milli birlik, vətənpərvərlik ideyalarının tərənnümündə təsviri sənət nümunələri bədii-estetik, ideoloji baxımdan özünəməxsus əhəmiyyət kəsb edir. Təsviri incəsənət müəllimliyi ixtisasının IV kurs tələbəsi Vüsalə Musayeva yaradıcılıqlarına göstərilən diqqət və qayğıya görə tələbə yol-daşları adından minnətdarlıq edib.

Sonra sərgiyə baxış olub. Sərgidə dekorativ tətbiqi sənət, rəngkarlıq, qrafika növünə aid əsərlər, mənzərə, plakat janrlarında müxtəlif mövzularda əl işləri nümayiş olunub. Tələbələrdən Vüsalə Musayeva, Gülnar Mahmudova, Aysel Stuleymanova, Seymur Məmmədova, Fidan İbrahimova və digərlərinin vit-

raj, mozaika və digər növlərə məxsus, Azərbaycan xalqının milli həmrəyliyi, Yeni il simvol və personajlarını müxtəlif üslub və formatda təsvir edən əsərləri sərgi iştirakçılara bayram ovqatı bəxş edib. Tələbə rəsamlardan Adıgözal Əliyev, Nailə Cəfərova, Fəridə Məmmədova və Nuray Cavadovanın yağlı və sulu bo-



ya ilə çəkdiqləri rəsm əsərləri də öz rəngarəngliyi ilə maraqlı doğurub. Sərginin nümayişi bayram günlərində davam etmişdir.

Mehriban Sultan,
NDU-nun Mətbuat şöbəsinin müdiri



David Johnson

productive workers in the world. America put in more hours—33.6 per week on average—than all four of the European countries with higher productivity rankings.

THE U.S. ISN'T AT THE TOP OF THE LIST

TIME
Jan. 4, 2017

With a new law barring work e-mail after hours, the French have honored a truth long recognized by economists: working longer hours doesn't necessarily result in increased productivity. Mexico—the least productive of the 38 countries listed in 2015 data from the Organization for Economic Cooperation and Development (OECD)—has the world's longest average work week at 41.2 hours (including full-time and part-time workers). At the other end of the spectrum, Luxembourg, the most productive country, has an average workweek of just 29 hours.

The United States ranks fifth, according to the OECD, contributing \$68.30 to

Most Productive Countries, 2015

RANK	COUNTRY	GDP PER HOUR WORKED	EMPLOYED POPULATION	GDP (USD)	AVERAGE WORK WEEK (HRS)
1	Luxembourg	\$ 93.4	405,600	\$57b	29
2	Ireland	\$ 87.3	1,989,400	\$302b	33.5
3	Norway	\$ 81.3	2,753,000	\$318b	27.3
4	Belgium	\$ 69.7	4,601,200	\$498b	29.8
5	United States	\$ 68.3	151,000,000	\$18,037b	33.6
6	Denmark	\$ 67.6	2,829,000	\$270b	27.2
7	France	\$ 65.6	27,523,000	\$2,648b	28.2
8	Germany	\$ 65.5	43,057,000	\$3,857b	26.3
9	Netherlands	\$ 65.4	8,792,000	\$818b	27.4
10	Switzerland	\$ 64.2	4,962,600	\$506b	30.6
11	Austria	\$ 60.2	4,290,700	\$415b	30.9
12	Sweden	\$ 59.1	4,809,700	\$458b	31
13	Finland	\$ 54.8	2,497,400	\$225b	31.6
14	Australia	\$ 54.6	11,860,000	\$1,101b	32.7
15	United Kingdom	\$ 52.1	31,293,000	\$2,701b	31.9
16	Italy	\$ 51.9	24,476,100	\$2,191b	33.1
17	Spain	\$ 51	18,490,800	\$1,594b	32.5
18	Canada	\$ 50.9	18,285,700	\$1,589b	32.8
19	Iceland	\$ 45.1	183,700	\$16b	36.1
20	Japan	\$ 41.9	65,801,200	\$4,741b	33.1
21	New Zealand	\$ 40.9	2,360,600	\$170b	33.8
22	Slovenia	\$ 40.4	941,500	\$64b	32.5
23	Israel	\$ 40.3	3,947,100	\$300b	36.3
24	Slovak Republic	\$ 39.7	2,267,100	\$158b	33.7
25	Czech Republic	\$ 38	5,179,700	\$346b	33.8
26	Portugal	\$ 35.4	4,575,800	\$303b	35.9
27	Greece	\$ 35.3	4,019,800	\$288b	39.1
28	Hungary	\$ 33.5	4,327,500	\$254b	33.6
29	Lithuania	\$ 32.6	1,334,700	\$81b	35.8
30	Korea	\$ 31.9	25,936,300	\$1,749b	40.7
31	Estonia	\$ 31.6	622,900	\$36b	35.6
32	Latvia	\$ 28.3	887,900	\$48b	36.7
33	Chile	\$ 25.9	7,802,200	\$402b	38.2
34	Russia	\$ 25.1	72,187,700	\$3,580b	38
35	Mexico	\$ 20.3	50,262,900	\$2,188b	41.2

Source: OECD

Methodology

Productivity is calculated by dividing each country's GDP by the average number of hours worked annually by all employed citizens. Hours worked include full-time and part-time workers, excluding holidays and vacation time.

<http://time.com/4621185/worker-productivity-countries/?xid=newsletter-brief>

TIME

BARACK OBAMA, OUR PRESIDENT OF LOVE

Ann Patchett

Jan 19, 2017



'How we see the world depends on our outlook. Barack Obama has given the American people his example'

It's an old story: a wise man walks into the kingdom of an angry and mistrustful king and says, "Go out and find me one truly good man."

The king puts on a disguise and for the next year he talks to every person he meets, not only in his own kingdom, but in all the neighboring kingdoms, and in the end he returns and reports this mythical creature, this truly good man, cannot be found. "Some came close," says the king. "But when I really examined them, they were, in their hearts, all bad."

And so the wise man goes to the next kingdom, where the king is loving and kind, and he says, "Go out and find me one truly bad man." This king, too, fails at his task. "I met some people who seemed bad at first," the king says. "But once I got to know them, I found that there was always some good."

A great deal of how we see the world depends on our outlook. For the past eight years, President Obama has given the American people the example of his careful consideration, compassion, rigorous intelligence and, wonder of wonders, his love. Love was not something I would have previously thought to look for in a President, but now I'm wondering how I'll do without it.

It's there in all those pictures taken of the President with children, the mutual joy in every encounter. It's in the expansive tenderness and respect he showed his family: mother, mother-in-law, grandmother, sisters, daughters, Michelle. Michelle and Barack Obama. If you've lived without an example of respectful adult love in your family, all you had to do was look to the White House to see how it should be done.

There's been love in the constant celebration of the achievements of others, in the President's willingness to shine the klieg light of his attention onto veterans, scientists, artists and educators. He loves books! Obama has given more Presidential Medals of Freedom than any

other President, saving the last one for his Vice President, Joe Biden, whom he called "my brother" at the surprise ceremony. Biden, like the rest of us watching, was in tears.

Obama's final days in the White House have been a fire sale of love; he got it out there as fast as he could, trying to release as much good as the law allowed, and it was not just the attempt to make sure some 18 million Americans will continue to have the right to health insurance, an effort that may well prove futile. It was bigger than that, and it was smaller. One of his Administration's final acts was to declare the rusty patched bumblebee an endangered species, the first bee species in the continental U.S. to be awarded protection. If God has his eye on the sparrow, as I was assured as a girl in Catholic school, then Obama had his eye on the bumblebee.

For eight years, Americans were the beneficiaries of the President's example, and I am going to miss it. Love seeps in over time, just like hate. I'd gotten so used to the decency of our President that I had come to think of decency as a right rather than a privilege. I was wrong about that. Presidents, like gods and fathers, have a long tradition of showing their concern through discipline. Obama, who was never short on discipline, seemed to believe that rigor was not undermined by kindness and joy.

I keep trying to dissect the enormous lump in my throat as we face the end of Obama's presidency. Certainly part of it is a fear of the future, and the specter of a new President who stands in stark opposition to everything Obama has worked for and achieved these past eight years. But part of the lump in my throat is gratitude. Obama spent eight years showing us how it's done. He saw the good in us, he saw the love, and he told us so. Now all we have to do is live up to it.

<http://time.com/4639527/ann-patchett-president-obama/>



POTENSİAL MƏKTƏB DİREKTORLARI DİAQNOSTİK İMTAHANDA

Yanvarın 23-də Xəzər Universitetinin həyata keçirdiyi "Potensial məktəb direktorlarına məktəbin idarə edilməsi üzrə təlim kursu" layihəsinin VI qəbuluna müraciət edənlər üçün diaqnostik imtahan keçirildi. İmtahandan öncə gələcək müdavimlərə kurs haqqında qısa məlumat verildi və onların sualları cavablandırıldı.

Xatırladaq ki, təlimin əsas məqsədi ölkədəki yeni təhsil strategiyasına və təhsil islahatına uyğun olaraq, məktəb direktorlarının

və gələcəkdə bu sahədə fəaliyyət göstərmək istəyən təhsil işçilərinin bilik və bacarıqlarını artırmaq, onları dünyadakı səmərəli idarəetmə təcrübəsi ilə tanış etməkdir. Bu məqsədlə dərslər 7 fənn (Kurikulumun tətbiqi və idarə edilməsi; Təhsilin idarə olunması; Statistika və məlumatların təhlili; Maliyyə və mühasibat uçotu; Qanunvericilik və təhsil hüququ; Təhsil psixologiyası və İKT) üzrə həftədə 3 gün (12 saat) olmaqla, 12 həftə tədris olunur.

"POTENSİAL MƏKTƏB DİREKTORLARI" TƏLİM KURSUNDA QONAQ-MÜHAZİRƏÇİ: PROFESSOR HAMLET İSAXANLI

Yanvarın 24-də "Dünya" məktəbində "Potensial məktəb direktorları" təlim kursu çərçivəsində "Qonaq müəhazirəçilər seminarı" keçirildi. Budəfəki seminar "Dünya" məktəbinin kitabxanasında təşkil olunmuşdu. Seminarın qonaq-məruzəçisi Xəzər Universitetinin təsisçisi, Direktorlar və Qeydiyyat Şurasının sədri professor Hamlet İsaخانlı idi.

"Uğurlu idarəetmə təcrübəsi və liderlik" möv-

zusu ilə çıxış edən professor H. İsaخانlı potensial məktəb direktorlarına öz idarəçilik təcrübəsindən səmimi nümunələr verdi və liderin şəxsi keyfiyyətlərinin əhəmiyyətini vurğuladı. H. İsaخانlı müəhazirəsinin sonunda iştirakçıların suallarına cavab verərək, onların xahişi ilə öz yaradıcılığundan seçilmiş şeirlərini də oxudu.





"MÜKƏMMƏLLİYƏ DOĞRU" ADLI TƏDBİR

2016-cı il dekabrın 14-də Xəzər Universitetinin Xəzər Psixoloji Xidmət Mərkəzi tələbələrini nəzərə alaraq, "Mükəmməlliyə doğru" adlı tədbir keçirdi. Tədbirin məqsədi sağlam həyat tərzinə maraq oyatmaq, düzgün qidalanmaq, pis vərdişlərdən uzaqlaşmaq, idmanın əhəmiyyətini anlatmaq, psixoloji sağlamlığı qorumaq və bunu nümunələrlə göstərmək idi.

Əsas məruzəçi Türkiyənin Orta Doğu Texniki Universitetinin qida mühəndisliyi məzunu Fövqi Əfəndiyev idi. Tələbələr ideal çəkisi necə sahib olmalı, sağlam qida nədir, pis vərdişləri necə tərgitməli və s. məsələlərlə bağlı məlumat aldılar.

Tədbirin sonunda Xəzər Psixoloji Xidmət Mərkəzinin direktoru Mələk Kərimova F. Əfəndiyevə təşəkkürnamə təqdim etdi.

"TOWARDS PERFECTION" EVENT

On December 14, 2016, the Khazar University Psychological Services Center held an event entitled "Towards Perfection" upon popular demand of the students. The goal of the event was to get young people interested in a healthy lifestyle, proper nutrition, avoidance of bad habits, fitness, and psychological health by showing them examples.

The main lecturer was Fovqi Efendiyev, graduate of the nutritional engineering program at Middle East Technical University in Turkey.

During the event, students learned how to attain their ideal weight, what is good nutrition, and how to break bad habits.

AMEA-NIN NEFT VƏ QAZ İNSTİTUTUNDA GÖRÜŞ

2016-cı il dekabrın 14-də Xəzər Universiteti ilə AMEA Neft və Qaz İnstitutunun elmi əməkdaşlığına dair görüş keçirildi. Görüşdə Xəzər Universitetinin Magistratura, doktorantura və elmi işlər bölməsinin müdiri, fəlsəfə doktoru Eldar Şahgəldiyev və universitetin Neft-qaz mühəndisliyi departamentinin doktorantları Ali Atefi və Məsud Mehri-zadə, AMEA Neft və Qaz İnstitutunun elmi işlər üzrə direktor müavini professor Vaqif Qulamov, institutun əməkdaşı, fəlsəfə doktoru Rauf Nadirov, institutun baş mühəndisi Rauf Mukimov iştirak edirdilər. Tərəflər arasında əməkdaşlığa dair fikir mübadiləsi aparıldı.

MEETING WITH ANAS OIL AND GAS INSTITUTE

On December 14, 2016, a meeting was held between Khazar University and the Oil and Gas Institute of Azerbaijan National Academy of Sciences about partnership. Participants in the meeting included Dr. Eldar Shahgaldiyev, Head of the Division for Graduate Students and Research; PhD students of the Khazar University Department of Petroleum Engineering, Ali Atefi and Mesud Mehri-zadeh; Professor Vagif Gulamov, Deputy Director of the ANAS Oil and Gas Institute; Dr. Rauf Nadirov, and Rauf Mukimov, Head Engineer of the Oil and Gas Institute. A discussion was held about future partnership opportunities.

PROFESSOR HAMLET İSAXANLININ “ŞƏRQ” QƏZETİNƏ MÜSAHİBƏSİ

Yanvarın 18-də Xəzər Universitetinin təsisçisi, Direktorlar və Qəyyunlar Şurasının sədri professor Hamlet İ saxanlı ali təhsil müəssisələrinin gələcəyi ilə bağlı “Şərq” qəzetinə müsahibə vermişdir. Müsahibəni respublikanın 20-dən çox kütləvi informasiya vasitələri yayımlamışdır.

Bir neçə linki nəzərinizə çatdırırıq:

<http://publika.az/news/bilik/184206.html>

http://www.sherq.az/site/id-25057/“Dövlət_universitetlərinin_də_bir_çoxu_bağlanacaq”_-

[_SOK_AÇIQLAMA_](#)

<http://azerinews.tv/cemiyet/6293-rektordan-ok-aqlama-dvlt-universitetlərinin-d-bir-oxu-balanacaq.html>

<http://yenizaman.az/v5/w60480/.../> və s.



“ÇƏTİN İQTİSADI VAXTLARDA MƏZUN OLMAQ” MÖVZUSUNDA SEMİNAR

Yanvarın 28-də Xəzər Universitetində “Çətin iqtisadi vaxtlarda məzun olmaq” mövzusunda seminar keçirildi.

Seminarın əsas məruzəçisi karyera planlama sahəsində 25 ildən çox təcrübəyə sahib olan, Azərbaycanın Amerikanın Azərbaycandakı səfirliyinin “Alumni Max” proqramı çərçivəsində gəlmiş Douglas Reichenberger idi.

D. Reichenberger tədbir iştirakçılarını karyera planlama, cari əmək bazarındaki çətinliklər və çətin iqtisadi zamanlarda karyera qazanma yolları haqqında məlumat verdi.

D.Reichenberger mülhazirəsinin sonunda iştirakçıların suallarını cavablandırdı.

OPEN LECTURE ON GRADUATING AT TOUGH ECONOMIC TIMES

On January 28, 2017, Khazar University held an open lecture by Douglas Reichenberger entitled “Graduating at tough economic times: personal branding and networking”. The lecture was organized within the framework of the Alumni MAX (Alumni Mentor/Advisor Exchange) Program supported by the Embassy of the United States in Azerbaijan with the coordination of Khazar University's Career Development Center and International Affairs Office.

Douglas Reichenberger, career services professional, spoke about career planning, current labor market challenges, ways to create personal branding and career survival in tough economic times.

A questions and answers session followed.

İCTİMAİ TV-NİN “SARI SİM” PROQRAMINDA

Yanvarın 29-da Xəzər Universitetinin təsisçisi, Direktorlar və Qəyyunlar Şurasının sədri professor Hamlet İ saxanlı İctimai TV-nin “Sarı Sim” proqramında qonaq oldu. Professor İ saxanlı yaradıcılıq və hobbilər, musiqi və şeir, niyaziyyat və dil, hissələrin dili və təbiətin dili, xalq mahnıları, onların toplanması və ifa olunması kimi məsələlər ətrafında söhbətlər etdi, suallara cavab verdi və öz şeirlərini oxudu.

INKIŞAF DİREKTORU BEYNƏLXALQ KONFRANSDA



2016-cı il dekabrın 12-dən 14-dək Avropa Birliyinin *Erasmus+* proqramının maliyyə dəstəyi ilə İspaniyanın Barselona Universitetində "Ali təhsil islahat ekspertlərinə dəstək və kömək" mövzusunda keçirilən illik konfransında Xəzər Universitetinin

inkişaf direktoru Raziyə İsayeva iştirak etmişdir.

Konfransda 20-dən çox ölkənin ali təhsil ekspertləri iştirak edirdilər. Konfransın məqsədi təhsil siyasəti islahatlarının təhlili və həyata keçirilməsində iştirakçıların bacarıqlarını inkişaf etdirmək idi.



DEVELOPMENT DIRECTOR AT CONFERENCE IN SPAIN

On December 12-14, 2016, an annual conference organized by Support and Promotion for Higher Education Reform Experts (SPHERE) was held at the University of Barcelona in Spain. Raziya Isayeva, Khazar University Development Director, participated in the conference as a Higher Education Reform Expert (HERE) representing Azerbaijan. The conference gathered together HERE of different profiles from more than 20 countries. The conference discussed Higher Education Reform with five central dimensions: access/retention/study success, quality,

employability, internationalization and democratic governance/autonomy.

The ultimate purpose of the conference was to sharpen participants' skills in analyzing education policy reforms, considering examples of other systems, designing education policies with realistic and specific plans for implementation, and further developing their roles in their own countries.

Support and Promotion for Higher Education Reform Experts (SPHERE) is funded by the ERASMUS+ Programme of the European Union.

"XƏZƏR"İN MÜƏLLİMİ VƏ TƏLƏBƏLƏRİ "TÜRKOLOGİYA" JURNALININ NÖVBƏTİ SEMİNARINDA

2016-cı il dekabrın 15-də Azərbaycan dili və ədəbiyyatı departamentinin müəllimi dosent Elmira Məmmədova-Kekeç və Təhsil fakültəsinin tələbələri Xatirə Ağayeva, Ema Niftəliyeva, Nizami Əlisoy, İlaha Qasımzadə, Ləman Həsənlı "Türkologiya" jurnalının növbəti seminarında iştirak etdilər. Seminarda Bakı Dövlət Universitetinin Türkologiya kafedrasının professoru Elbrus Əzizovun moderatorluğu ilə professor Əhməd Bican Arcilasunun (Türkiyə) "Baş-

lan-ğıcdan iyirminci əsrə - türk dil tarixi" kitabı təhlil olundu.

E.Əzizov tərəfindən seminar iştirakçılarına "Türk dillərinin dünya dilləri arasındakı yeri", "Altay dilləri nəzəriyyəsi", "Böyük dil ailələri nəzəriyyəsi", "Nostratik nəzəriyyəsi", "Avrasyatik nəzəriyyəsi", "Sumer-Türk dil əlaqələri" kimi məsələlər haqqında geniş məlumat verildi.

Seminarın sonunda türkoloq-alim seminar iştirakçıların və tələbələrin suallarını cavablandırdı.

KHAZAR INSTRUCTORS AND STUDENTS PARTICIPATE IN TURKIC STUDIES JOURNAL SEMINAR

On December 15, 2016, Dr. Elmira Mammadova-Kekech, instructor of the Department of Azerbaijani Language and Literature within Khazar University School of Education, and students of the same School including Khatira Aghayeva, Ema Niftaliyeva, Nizami Alisoy, Ilaha Gasimzadeh, and Laman Hasanli participated in a routine seminar of the Turkic Studies Journal. The seminar was moderated by Professor Elbrus Azizov of the Turkic Studies Department of Baku State University. It included a discussion and analysis of the book "Başlanğıcdan iyirminci əsrə - türk dil tarixi" (From

the Beginning to the 20th Century: History of the Turkish Language) by Professor Ahmad Bican Arcilasun.

Professor Azizov informed the participants about topics such as "The Place of the Turkish Language Among Languages of the World," "Theory of Altaic Languages," "Theory of Major Language Families," "Nostratic Theory," "Euro-Asiatic Theory," "Sumerian-Turkic Language Relations" and more.

At the end of the seminar, the scholars answered participants' and students' questions.

Müsabiqə - 2-ci yer

Mənim həyat devizim belədir:



“SAĞLAM BAŞIM VƏ SAĞLAM QOLLARIM”

Kəmalə Resulova

1995-ci il martın 23-də Səki rayonunun Orta Zəyzid kəndində anadan olub. Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin psixologiya ixtisası üzrə 4-cü kurs tələbəsidir. Müxtəlif layihə və seminarlarda iştirak etmişdir. Məqalələri müxtəlif jurnallarda dərc olunub.

Salam, mənim adım Günəşdir. Məqalə müsabiqəsinin keçirildiyini görüb, mən də öz həyatımı yazmaq istədim. Əslində, yazmağa ələ də marağım yoxdur. Amma, nə də olmasa, insanlar öz həyatlarının çətinliklərini həmişə başqalarına danışub rahatlıq tapırlar.

Deməli belə. Mövzu - mənim qüsurdur. Hə, mən qüsurlu olduğumu qəbul edirəm. Əslinə qalsa, bunu qəbul etməmək mümkün deyil. Yaşadığım hər saniyədə gözüme girən bir haldı - necə inkar edə bilərəm ki? Məsələn, ələ sən. Səhər oyananda neynirsən? Yerində eşələnib, sonra durursan, durmağa taqətin olmadığını görüb, yenidən yatarsan. Artıq gec olduğumu başa düşüb, həyatının ən ürəkbulandırıcı, bezikdirici anını yaşayırmış kimi yerindən qalxıb güzünün qabağına gedirsən. Çoxunuzun ən böyük dərdi budur: səhər yatdığınız yerdən durmaq. O şirin yuxudan ayılıb günə başlamaq. Ancaq bu səhnə mənim 28 ildir ki arzumdur. Səhər oyanıb güzünün qabağına getmək ömür boyu xoş xəyallarımın bəzəyi olub. Amma xəyaldır. Bəs mən neyləyirəm? Onsuz da narahat yatdığım, gözüme yuxu getməyən gecənin səhərində oyandıqımda ilk dəfə yanımdakı anama baxıram. Görəsən, o oyanıbmi? Mənim sizin kimi oyanan kimi durub güzünü baxmaq kimi bir lüksüm yoxdur. Anam məni birtəhər anadangəlmə dostluq etdiyim əlil arabasına

otuzdurur və mən artıq o an ələ hissələr yaşayıram ki, güzgüdə necə görünəcəyim mənim üçün maraqlı olmur. O an mən dünyanın ən çirkin insanı oluram öz-özlüyümdə.

Hə, belə... Yəqin ki çoxlarınız artıq mənim qüsurlu olduğumu bildiniz. Mən anadangəlmə ayaqları yer tutmayan bir əliləm. Sadəcə qüsurlu bununla bitmir. Həm də onurğa sütunum əyridir. Bir sözlə, sağ olan yerim başım və qollarımdır. Yəqin ki, bunu oxuduqdan sonra səhər oyandıqımız vaxta şükretməlisiniz. Onsuz da sizin işinizdir qüsurlu insanlara baxıb özünü şükretmək. Anam mənə hamilə olduğu vaxt pilləkəndən yıxılıb. Ələ indi hamının gözünün önünə lüks, çoxpilləli pilləkənlər gələcək. Xeyr! Mənim zəhmətkeş anam kənddə yaşayan, təsərrüfat işləri ilə məşğul olan bir adam idi o vaxtlar. Kənd evində üçpilləli pilləkəndən yıxılıb. Yeni lükslük zad yox idi. Amma olsaydı, bəlkə də indi mən belə olmazdım. Nə isə, ana bətnində olduğum vaxt bu başıma bəla olan qüsür məni tapdı. Məktəbə də getmək mənim üçün çətin

idi. O yolu anam ilə getmək, məktəbdə hamının mənə sanki Marsdan gələn kimi baxması mənə məktəbdən soyudurdu. 5-ci sinifdə oxuyarkən artıq döza bilməyib, məktəbə getmədim. Bir ay içində evdə çox sıxılırdım. Onsuz da evdə bir işə yaramırdım. Anama kömək edə bilmirdim. Öztümü dünya üçün çox yararsız biri kimi gördüm o vaxtlar. Və o zaman özümə söz verdim:

O vaxtdan sonra artıq mən qüsurlarıma deyil, sağlam olan bədən üzvlərimə adaptasiya oldum. Və hər dəfə özümə motivasiya vermək üçün deyirdim ki, "mənəm sağlam başım və sağlam qollarım var."

Hə belə... Özümə bir yol seçdim. Balacılıqdan bəri seir yazmaq, şəkil çəkmək kimi hobbilərim var idi. Mənim çəkdiyim şəkilləri, yazdığım şeirləri hamı bəyənirdi. Mən də fikirləşdim ki, bunu nəyə görə sənətə çevirməyim? O vaxtdan rəssam olmaq qərarına gəldim və özümü təkmilləşdirdim. Nə qədər mənim üçün çətin olsa da, məktəbə də getməyə başladım. Vaxt keçdikcə çəkdiyim şəkillər daha da məşhurlaşır, sevilirdi. Məktəb vaxtlarında artıq çəkdiyim şəkillər rayon üzrə tanınırdı. Yazdığım şeirlər kəndimizin, rayonumuzun dilinə düşmüşdü. Artıq yaşadığım depressiyadan yavaş-yavaş çıxmağa başlamışdım. Ancaq yenə də nə yalan danışım, sağlam vücudun yerini heç bir məşhurluq, heç bir uğur verə bilməz. Amma nə qədər olmasa da, içimdəki ağrı azalda, mənfi fikirlərimi yayındıra bilirdi. Mən də buna görə artıq özümü sənətim ilə sakitləşdirməyə, həyatına rəng qatmağa çalışırdım. Artıq bir məqsədim, həyatda çatacağım bir hədəfim var idi: tanınmış rəssam olmaq!

Və bu yolu mənəm üçün asan olmadığını bildirdim. Həm qapımızdakı yoxsulluq,

Mənim həyat devizim isə belədir: "Mənim sağlam başım və sağlam qollarım var".

Sizə demək istədiyim isə budur ki, əgər nəyi isə etmək istəyirsinizsə, arzularınız var isə, onun ardınca gedin və heç vaxt ruhdan düşməyin. Etmək istədiyimiz xeyalları səhər oyanmağa bənzədirəm mən. Oyanmaq, yataqdan qalxmaq çox çətindir. İnsan ayağa qalxa bilmir. Amma günə başladığımızda nə qədər asan olduğunu fikirləşirik və tez oyanmadığımız üçün peş-

"Mən heç də yararsız deyiləm. Mən hər şeyi bacararam. Dərslərimi oxuyub universitetə daxil olacağam və tanınmış insanlardan biri olacağam. Mən ola bilsin ki, gözə bilmirəm, ola bilsin ki, oturmaqda belə çətinlik çəkərəm. Amma bu mənim oxumağıma və başqa işlər görməyimə maneə deyil. Mənim sağlam başım və sağlam qollarım var."

həm də vücudumdakı əlillik buna həddən artıq maneə olacaqdı. Amma mən özümə söz vermişdim. Nə mane olursa olsun, mən buna dözəcəm və qalib gələcəkdim. Bunun üçün əvvəlcə yoxsulluq problemimi aradan qaldırmalıydım. Məktəb direktoru ilə danışib, məktəblərdə, hər hansı təhsil yerində və s. yerlərdə rəsmlərimi sergiyə çıxarmasını xahiş etdim. Sağ olsun, o da xahişimi yerə salmayıb rayonun mərkəzində böyük sergi təşkil etdi. Çox adam rəsmlərimi bəyənir, şəklini çəkir, böyük məbləğdə pul verərək satın alırdılar. Artıq bu mənim üçün böyük bir uğur idi. 10-cu sinifdə rayonun tanınmış rəssamı və şairi idim. Burada müəllimlərimin və direktorumuzun böyük əməyi və köməyi var idi. Sağ olsunlar, mən gözəl rəsm əsərləri çəkir və satışa çıxarırdım. Artıq mənim üçün sənətimi alilləşdirmək qalırdı. Mən bunu da bacardım. Hazırlayıb, universitetə rəssam olaraq daxil oldum. Mənim rəsm əsərlərim artıq Azərbaycanın hər yerində tanınır. Boş vaxtım olanda seir də yazıram. Və əlilliyimi bununla unutmamağa və unutdurmağa çalışıram.

man oluruq. Eynilə həyat da belədir. Gələcəkdə indi çətin hesab edib, gərcəkəşdirmədiyimiz, həyata keçirmədiyimiz şeylər üçün peşman olacağıq. Bu hadisənin baş verməməsi üçün indidən hərəkətə keçin. Çünki sizin sağlam baş və sağlam qollardan əlavə sağlam bədəniniz də var. Bəs nəyi gözləyirsiniz?

“KASPI” TƏHSİL ŞİRKƏTİNİN ƏMƏKDAŞLARI “XƏZƏR”DƏ

2016-cı il dekabrın 15-də Xəzər Universitetinin Karyera inkişaf mərkəzi “Kaspi” Təhsil Şirkətinin əməkdaşları ilə görüş keçirdi. Görüşün məqsədi Xəzər Universitetinin Təhsil fakültəsinin tələbələrini təcrübə programı haqqında məlumatlandırmaq idi. Görüşdə “Kaspi” Təhsil Şirkətinin İctimaiyyətlə əlaqələr üzrə

müxtəssisi Afaq İbrahimova, İnsan resursları üzrə müxtəssislər Lala Ələkbərova və Həvayət Quliyeva təmsil edirdilər.

Nümayəndələr şirkətin fəaliyyəti haqqında məlumat verdilər və Xəzər Universitetinin tələbələrini əməkdaşlığa çağırdılar.



MEETING WITH KASPI EDUCATIONAL COMPANY

On December 15, 2016, Khazar University Career Development Center held a meeting with the Kaspi Educational Company. The objective of the meeting was to inform students of the School of Education about internship programs. Participants in the meeting included Afaq İbrahimova, Public

Relations Specialist for Kaspi; Lala Akbarova, Human Resources Specialist; and Havayat Guliyeva, Human Resources Specialist.

The representatives informed students about the activities of the center and invited Khazar University students to work with them.

NIZAMI PROJECT MEETING IN GERMANY FOR AZERBAIJANI AND EUROPEAN PARTNERS

On December 12-16, 2016, the 4rd meeting of the ERASMUS + NIZAMI project took place in Heidelberg, Germany with the participation of members of European and Azerbaijan partner higher education institutions as well as Ministry of Education representatives of Azerbaijan Republic. Dr. Irada Khalilova, Head of the Biological Sciences Department, and Razia Isayeva, Development Director of Khazar University, represented Khazar University in the meeting. The meeting was held by Heidelberg University, a European partner in the project.

The meeting was opened Dr. Michael Winckler, administrative director of HGS MathComp, Heidelberg University, who is also local coordinator of four Erasmus Mundus action 2 programs. Then Prof. Dieter W. Heermann, Vice-President International Affairs of Heidelberg University, delivered a welcome speech.

Prof. Veronique Montero, NIZAMI project coordinator, University of Montpellier, welcomed all European and Azerbaijan partner universities. She presented the details of the meeting agenda, and introduced the report of the previous meeting.

Monika Sieberova from Masaryk University, Czech Republic, presented the high standards and thesis charter in doctoral education. In group sessions, representatives of the Ministry of Education of Azerbaijan, Azerbaijani partner universities and European partners discussed High Standards and Thesis charter in doctoral education.

On the second day of meetings, Dr. Michael Winckler presented details of WP6, quality assurance, quality control and quality assessment of the project. Perspectives from Azerbaijan and Europe were compared, and case studies were discussed.

On the third day of meetings, Dr. Pierre Yves Collart Dutilleul from Montpellier University represented details of the National Portal Management and talked about its perspectives in sustainable communication in doctoral education. In group sessions, all details of setting up a National Portal were discussed. All partners participated in the discussion. The meeting ended with positive prospects for the next meeting of the NIZAMI project in Azerbaijan.



TƏLƏBƏLƏR ƏLYAZMALAR İNSTİTUTUNDA DƏRS KEÇDİLƏR

2016-cı il dekabrın 16-da Xəzər Universitetinin Azərbaycan dili və ədəbiyyatı departamentinin müəllimi, fəlsəfə doktoru Xatirə Yusifova Təhsil fakültəsinin tələbələri üçün "Əski əlifba" fənnindən növbəti dərslərini AMEA-nın Məhəmməd Füzuli adına Əlyazmalar İnstitutunda keçirdi. Müəllimin mühazirəsi tələbələrin əyani şəkildə gördükləri konkret nümunələr əsasında aparıldığından, böyük maraqla qarşılandı.

Tələbələr Əlyazmalar İnstitutunda qorunan Azərbaycan, Yaxın və Orta Şərq, Şimali Afrika ölkələrinin və xalqlarının elm və mədəniyyətinə dair türk, ərəb, fars dillərində qiymətli əsərlərlə, eyni zamanda, XIX-XX əsrlərdə yaşamış görkəmli elm və mədəniyyət xadimlərinin şəxsi sənədləri, əski çap kitabları, əvvəlki dövrlərin qəzet və jurnalları, müxtəlif mikrofilm və fotosurətlərlə tanış oldular.



STUDENT FIELD TRIP TO MANUSCRIPTS INSTITUTE



On December 16, 2016, Dr. Khatira Yusifova, instructor in the Department of Azerbaijani Language and Literature at Khazar University, took the students of her "Ancient Alphabet" class on a field trip to the Mahammad Fuzuli Manuscripts Institute of the Azerbaijan National Academy of Sciences. The students were very interested to see concrete examples of what their teacher explained in lectures.

The students had the opportunity to view works

in Turkish, Arabic and Persian languages from the Near East and Middle East, Azerbaijan, and countries of North Africa relating to the sciences and cultures of ethnic groups in those locations. They also saw personal documents of well-known people of science and arts of the 19th and 20th centuries, old printed books, and newspapers and journals of the last century on microfilm and in photographs.



TIME

THESE ARE THE 10 MOST DEADLY DRUGS

Alice Park

Dec. 20, 2016

From 2010 to 2014, the number of people dying from drug overdoses in the U.S. increased by 23%, according to data from the National Vital Statistics System, which tracks cause of death from death certificates. The top 10 drugs responsible fell into one of three main categories: opioids (which includes heroin, painkillers like oxycodone, hydrocodone, morphine, and fentanyl as well as methadone, which is used to treat heroin addiction); benzodiazepines (like alprazolam, which is used to treat anxiety, often under the brand name Xanax, as well as other drugs that treat depression, insomnia and nausea, among other conditions); and stimulants like cocaine and methamphetamine.

In order, for 2014, the top 10 drugs involved in lethal overdoses were:

- Heroin
- Cocaine
- Oxycodone
- Alprazolam
- Fentanyl
- Morphine
- Methamphetamine
- Methadone
- Hydrocodone
- Diazepam

Heroin Is Being Laced With a Terrifying New Substance: What to Know About Carfentanil

A drug so powerful that it's used to sedate elephants is finding a new, illicit use laced into heroin, potentially contributing to hundreds of overdoses in the last several weeks.

Analyzing the specific breakdown of drug overdose deaths, the researchers at the Centers for Disease Control's National Center for Health Statistics found that deaths from heroin overdose tripled during the five year period, and deaths from methamphetamine abuse more than doubled. Deaths involving fentanyl, a commonly abused drug for treating pain, also doubled — in just one year, from 2013 to 2014.

The numbers reflect the increasing problem of opioid addiction in the U.S., a concern that prompted President Obama to sign into law the Comprehensive Addiction and Recovery Act, which would provide \$1.1 billion in treatment programs for addicts to reduce overdose deaths. However, Congress still hasn't approved the budget to fund the legislation, which would boost substance abuse treatment in outpatient programs and with medications like methadone and buprenorphine, and allow more doctors to prescribe the opioid treatment drugs.

<http://time.com/4607935/these-are-the-10-most-deadly-drugs/>

"THERE'S A LOT OF MAGIC IN THE FOOD MATRIX OF CHEESE."

Mandy Oaklander
@mandyoaklander

The last thing cheese-lovers need is a health expert to justify their obsession. In their eyes, a stiff, smelly block of fromage needs no defense. Yet for the waistline-conscious, more cajoling may be needed to convince them they can be eating cheese for good health.

That cheese can be a dieter's friend will come as a surprise to many. It has a reputation as a fatty, sodium-filled indulgence, and there's no denying that it's rich in both; just an ounce (about a slice) of cheddar cheese will run you 9 grams of fat and 180 mg of sodium. It's also high in saturated fat and cholesterol.

For a long time, these stats made cheese an automatic nutritional no-no. "We used to assess whether a food is good or bad for your health simply by looking at a label and reading some of the basic information," says Arne Astrup, head of the department of nutrition, exercise and sports at the University of Copenhagen in Denmark. (Astrup has received accepted grants from dairy foundations and companies, yet says the research he conducts is "not biased due to industry influence.") Recent research, from Astrup and others, is showing that the thousands of molecules that make up cheese are working in ways that make the food beneficial to health.

Some of these attributes are obvious but others less so. Here's what new research pinpoints as some of the nutritional perks of cheese.

It's high in protein, calcium and hard-to-get B12. Cheese contains almost as much protein as it does fat, which the body uses to build cell structures and stay full. It also contains plenty of bone-building calcium—200 mg per ounce in cheddar cheese, or about 20% of a person's recommended daily amount—and is one of the few foods to naturally contain vitamin D. Cheese, too, has vitamin B12, which helps red blood cells form properly and neurological function.

It may help your heart. One such study (funded in part by a dairy group, which is typical with cheese research) finds that not only is cheese not bad for the heart, it may even be beneficial. A 2016 paper published in the *Journal of the American Heart Association* found that eating a little more than an ounce of cheese daily was linked to about a 3% lower risk of stroke. A daily serving of cheese has also been linked to a lower risk of cardiovascular disease, and eating cheese moderately has been found to predict a longer life. Cheese has even been shown to lower levels of bad LDL cholesterol compared to butter.

It doesn't increase high blood pressure risk. What's more, its high sodium content may not be so bad after all. Salty as it is, cheese wasn't linked to hypertension in another analysis of studies. Scientists are still trying to figure out exactly how this can be. "There's a lot of magic in the food matrix of cheese, and the other components and ingredients in cheese are far more important than the



saturated fat and sodium," says Astrup. Calcium seems to play a protective role by binding some of the fatty acids in cheese so that they can't be digested, he says.

It's full of good bacteria. The bacteria in cheese—which is a fermented food—might also be beneficial. Some evidence suggests that eating cheese favorably changes the microbiota, the concentration of bugs in the gut, which in turn may be improving metabolism.

It contains a particularly great fatty acid. Gökhan Hotamisligil, professor of genetics and metabolism at the Harvard T.H. Chan School of Public Health, believes that the reason cheese can be so high in nutritional baddies without having detrimental health effects is that nutrition categories are too broad. "The general view about fat is very crude," he says. "We say fatty acids, but there are thousands of fatty acids, and they cannot all be conducting the same biology." In 2008, Hotamisligil and his team were searching for the most unique lipids they could find when they stumbled upon palmitoleate. "It turns out that this is really a wonderful fatty acid," he says. It's generated by the body in small amounts, but it's found most abundantly in full-fat dairy products—especially cheese. Palmitoleate neutralizes the damage caused by saturated fatty acids, acts like insulin by getting excess sugar out of the blood and is anti-inflammatory, Hotamisligil says. Together, these properties can help protect against excessive lipids and type-2 diabetes, he says.

This may help explain why full-fat dairy products, like cheese, haven't been shown to be nutritional bogeymen. "From an evolutionary perspective, the survival of mammals depended on drinking milk," says Hotamisligil. The lipid palmitoleate might exist in order to counter the fattiness of milk so that it doesn't cause harmful effects, he says.

A study in September found that when palmitoleate was fed to mice with extremely high cholesterol and a good chance of developing cardiovascular disease, it reduced inflammation and helped prevent heart disease.

More research is needed to unwrap the mysteries of cheese. But the good news for cheese-philes today is that eating it moderately seems to be just fine for most people. "Now I eat my cheese without feeling guilty," says Hotamisligil—and so can you.

<http://time.com/4619162/cheese-health-food-cholesterol/>

UNİVERSİTETDƏ KİTAB YARMARKASI

2016-cı il dekabrın 14-dən 16-dək Xəzər Universitetində Talabə Məclisinin təşkilatçılığı, "Bakumoz kitab evi"nin (www.bakumoz.com) texniki və təşkilati dəstəyi ilə növbəti kitab yarmarkası keçirildi. Yarmarkada bütün nəşrlər 20-25%-lik endirimlə təklif olunurdu.



BOOK SALE AT UNIVERSITY

On December 14–16, 2016, Khazar University Student Union organized a book sale. The sale was held with the technical and organizational support of Bakumoz Bookstore (www.bakumoz.com). The sale included 20-25% discounts on all titles.

DOSENT ELДАР ŞAHGƏDİYEV ELMİ SESSİYADA

2016-cı il dekabrın 21-də Xəzər Universiteti Magistratura, doktorantura və elmi işlər bölməsinin müdiri Eldar Şahgəldiyev elm və təhsilin gələcək inteqrasiyasına həsr olunmuş Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının Ümumi Yığıncağının və Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinin Kollegiyasının birgə elmi sessiyasında iştirak etdi.

Tədbirdə Azərbaycan Respublikasının Təhsil naziri Mikayıl Cəbbarov "Azərbaycanın dayanıqlı inkişafını təmin edən elm və təhsilin inteqrasiyası" adlı məruzə ilə çıxış etdi.

Tədbirin sonunda elm və təhsilin inteqrasiyasının gücləndirilməsi istiqamətində müvafiq tədbirlər haqqında qərar qəbul edildi.

ASSOCIATE PROFESSOR ELDAR SHAHGALDIYEV AT THE SCIENTIFIC SESSION

On December 21, 2016, Dr. Eldar Shahgaldiyev, Head of the Division for Graduate Students and Research at Khazar University, participated in a General Meeting of the Azerbaijan National Academy of Sciences and joint academic session of the Ministry of Education Board dedicated to the future integration of science and education.

At the event, Mikayil Jabbarov, Minister of Education of the Azerbaijan Republic, gave a lecture on "Integration of Science and Education to Ensure the Sustainable Development of Azerbaijan."

At the end of the event, decisions were made to take appropriate measures related to strengthening the integration of science and

“XARİCDƏ TƏHSİL ÜZRƏ DÖVLƏT PROQRAMI”NIN MƏZUNLARI İLƏ GÖRÜŞ



2016-cı il dekabrın 17-də ADA Universitetində “2007-2015-ci illərdə Azərbaycan Gənclərinin Xaricdə Təhsili üzrə Dövlət Proqramı” məzunlarının akademik fəaliyyətə cəlb olunması ilə bağlı forum keçirildi. Tədbirdə Təhsil naziri Mikayıl Cəbbarov, Dövlət Neft Fondunun icraçı direktoru Şahmar Mövsümov, AMEA-nın prezidenti Akif Əlizadə, ADA Universitetinin rektoru Hafız Paşayev, eləcə də, digər ali təhsil müəssisələrinin rəhbərləri, xaricdə təhsil

almış magistr və doktorant məzunlar iştirak etdirdilər. Xəzər Universitetinin Siyasi elm və beynəlxalq münasibətlər departamentinin müdiri, fəlsəfə doktoru Muxtar Hacızadə də Dövlət Proqramının məzunu kimi tədbirdə çıxış etdi. Tədbirlə bağlı geniş məlumatı bu linklər vasitəsilə əldə etmək olar:

<http://edu.gov.az/az/page/9/13402>

<http://news.lent.az/news/262937>

MEETING WITH ALUMNI OF STATE PROGRAM FOR FOREIGN EDUCATION

On December 17, 2016, a forum on academic recruitment of alumni of the “State Program for Foreign Education of Azerbaijani Youth in the years 2007-2015” was held at ADA University. Participants in the event included Mikayil Jabbarov, Minister of Education; Shahmar Movsumov, Executive Director of the State Oil Foundation; Akif Alizadeh, President of Azerbaijan National Academy of Sciences; Hafiz Pashayev, Rector of ADA University; and other administrative members of higher education

institutions as well as alumni of master’s and PhD programs abroad.

Dr. Mukhtar Hajizade, Head of the Department of Political Science and International Relations at Khazar University and alumnus of the State Program, made a presentation at the event.

More details about the event are available at the following links:

<http://edu.gov.az/az/page/9/13402>

<http://news.lent.az/news/262937>

TƏTQIQATÇI MÜƏLLİM QARDAŞXAN ƏZİZXANLININ MƏQALƏSİ UKRAYNADA ÇAP OLUNMUŞDUR

Taras Şevçenko adına Kiyev Milli Universitetinin “Мова і культура” (“Dil və mədəniyyət”) elmi jurnalında Xəzər Universiteti Azərbaycan dili və ədəbiyyatı departamentinin müəllimi Qardaşxan Əzizxanlının “Соціальний контент в Азербайджанській громадянській ліриці другої половини ХХ-го века” (“XX əsrin ikinci yarısında Azərbaycan vətəndaşlıq lirikasında sosial kontent”) adlı məqaləsi çap olunmuşdur (2016, 22-ci buraxılış, V cild, səh.165-173).

Məqalədə XX əsrin ikinci yarısında Azərbaycan vətəndaşlıq lirikasının sosial məzmunu, əsasən Məmməd Araz, Söhrab Tahir və Məmməd İsmayılın yaradıcılığı əsasında araşdırılaraq, şair kimliyi və onun lirik qəhrəmanı arasında paralellər aparılmaqla vətəndaşlıq lirikasının əsas fəlsəfəsini təşkil edən ictimai-mənəvi istiqamətlər göstərilmiş, mənəvi deqradasiyanın qarşısının alınmasında, milli-mənəvi birliyin qorunub saxlanılmasında M.Araz, S.Tahir və M.İsmayıl yaradıcılığının oynadığı rol ön planda verilmişdir.



Müsabiqə - 3-cü yer

ƏLİ ƏLLƏRƏ MÖHTAC OLANLAR



Elşən Şirbağirov (Dağlar)

1994-cü il yanvarın 5-də Yardımlı rayonunun Alar kəndində anadan olmuşdur. 2012-ci ildə Bakının Səbail rayonundakı 51 sayılı orta məktəbdə orta təhsil almışdır. 2016-cı ildə Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universitetini televiziya rejissorluğu ixtisası üzrə bitirmişdir. Universitetlərarası inşa müsabiqəsinin qalibi olmuş. Beynəlxalq kino müsabiqəsində "Ən yaxşı tələbə işi" mükafatını almışdır.

Kim deyir ki, bu dünyanın bir üzü, bir səmti, bir istiqaməti var? Kim deyir ki, bu dünyanın sevinci çox, kədəri az, nəşəsi boldu? Kim deyir ki, insan, insanlıq bu sevincdən, bu kədərdən, bu nəşədən bol-bol yararlanır? Deyənlər, bunu bir həqiqət kimi beyinlərə yeritmək istəyənlər bir anlıq ətrafa nəzər salsınlar. Fərqli və dərdli insanların film kimi həyat serialını birər-birər, canlı-canlı izləsinlər. Yətar ki, baxsınlar.

Baxmaq imkanı olmayanları isə quamasınlar. Bu onların seçimi və istəyi ilə deyil. Bu onların qədəridi. Bu onların alın yazısı, tale qismətidir. Kimisi əlindən, kimisi gözündən, kimisi ayağından məhrumdur. Əqlindən məhrumlarsa lap beşbetərdi. Onlara dəli, yaxud da da kəməğil, psix, ən yaxşı halda isə ruhi xəstə deyirik. Bəli, beləcə müxtəlif ad və ləqəblə çağırırıq onları. Bəzilərini görəndə qorxuruq, bəzilərini gülürük, bəzilərini isə ümumiyyətlə əhəmiyyət vermirik. Bir toplum olaraq onları həmişə özümüzdən kənar saxlayırıq. Bəli, bu, güntümüzün reallığıdır.

Bu, yer üzünün əsrəfi sayılan insan oğlunun insana qarşı davranışının nümrəsidir və belə nümunələrin sayı - hesabı yoxdur. Min-

lərlədi belə faktlar. Təbii ki, həm də bəyənilməyən, insanlığa yaraşmayan əməllərdəndir. Bunun, "bu hərəkətin adını nə qoyaq, nə deyək?" sualının cavabını tapmaqsa asan deyil, ən böyük əzabdır, ən ağır yüküdür. Nə qədər çırpınırsan, nə qədər axtarırsan, amma yenə də bir qərara gələ bilmirsən ki, bilmirsən. Bəlkə biganəlikdir - deyə düşünürsən. Tez də daşınırsan, yox bu deyil, bu çox zəifdir, bəlkə daş-ürəklikdir - deyə bir anlıq keçirirsən beynin süzgəcindən. Yox o da yox. O da deyil. Bəs nədir, bəs necə adlanmalıdır? Bəs insan oğlunun insanlığa yaraşmayan bu hərəkətinin adını nə qoyaq? Hansı ifadə ilə uzlaşdırırıq? Yox, bilmirəm. Tapa bilmirəm. Bizə öyrədilənlər, nəsihət olunanlar ondan fərqli, digər yanda isə

şahidlik etdiyimiz köntül açmayan mənzərələr. Və tabloun müəllifi isə yenə də insandı. Belələri isə nə birdi, nə beşdi, saysız-hesabsızdı desək, daha uyğundu, tam tutardı.

Suallarsa yenə də içi didib dağıtmaqda, qəlbi sızlatmaqdadı. Görəsən, niyə bu qədər qəddarlıq Yaradanın yaratdıqlarına? Bizi Yaradanın yaratdığı canlı varlıqlara? Niyə? Kim barmağını qatlayıb birçə fakt deyə bilər ki, ömründə birçə dəfə gözünün nurunu itirmiş birisinə bir saat demirəm, lap 10-ca dəqiqə ayırıb, onun görüşünə gedib, dərđini bölüşüb, qolundan tutub gözdirib, könlünü xoş edib, qəlbini sevindirib. Lap elə ona rənglərin nağılından birçə hekayət və yaxud da kiçik bir nağıl danışib. Çətin beləsi tapıla. Bəs yerimək imkanından məhrum olanları necə? Kim yada salıb onları, kim ömür payından birçə saatını ayırıb da onlara qusuru-

nu unutturmağa çalışıb? Vaxt ayırıb, bir an olsa belə, bu acını unutturmaq istəyib. Varmı beləsi? Bəlkə də var. Amma hər halda mən rast gəlməmişəm.

Bəs dilin şirinliyini bildirmək imkanından məhrum olanlarla ünsiyyətdə olmaq istəyən nə qədər soydaşımız tapmaq olar. Nəçə beləsi ola bilər ki, gedib onlarla ən azından işarələrlə də olsa nələrisə paylaşa, bölüşə bilsin? Təbii ki, könlü söhbətini deyirəm. Kim, daha doğrusu kimlər vaxt ayırıb belələrinə? Niyə ayırmırsız da demək mümkün deyil, çünki bu, qəlb və vicdan məsələsidir. Bu insanın insan qarşısındakı borcudur. İnsanlıq, vətəndaşlıq borcu. Bu borcun ən ilvilərindən müqəddəslərimiz də söz açıblar bizə, nəsihət və vəsiyyət ediblər. Amma əməl etmişikmi? Edirikmi?

Sevgili Peyğəmbərimiz buyurur ki, əlsiz, ayaqsız, dilsiz, imkansız görəndə onlara diqqət edin, könlülərini sevindirin, sevgi və duyğularınızla onların qəlbini hərarətləndirin.. Bunun hər bir mömin müsəlman üçün bir borc olduğunu da xatırladır. Həm də döənə-döənə yada salır ki, ünsiyyət insanların təqvasıdır. Təqvalı olun ki, seçilənlərdən olasız - deyir sevgili Peyğəmbərimiz.

Digər bir müqəddesimiz Həzrəti Əlinin dediklərini xatırlayaq: O da "sağ əlin verdiyini sol əl bilməməlidir" xəbərdarlığını edir... Dolayısıyla məzluma, əlsizə, ayaqsıza, bir sözlə qəddarına şikəstlik, əlillik yazılanlara əl tutmağın bir müsəlman üçün həm də bir fərz, yəni məcburiyyət olduğunu xatırladır.

Hələ bunlar da hamısı deyil. Əlillərə, imkansız və məzluma yardımçı olanlara, əl uzadanlara Müqəddəs kitabımız Qurani - Kərimdən də müjdə var. Buyrulur ki, "Ey insanlar siz yerdəkilərə rəhm edin ki, göydəkilər də sizə rəhm etsin." Bəli, bu da Yerin-göyün, ərşin sahibinin insana, insanlığa bir xəbərdarlığıdır. Və əlillərin, əlsizlərin, dilsizlərin onun himayəsində olduğunu da bir işarəsidir. Nə deyirsiniz, Yaradanın buyruğuna əməl etməyin vacib bir əməl olduğunu isbatlamağa ehtiyac qaldımı indi? Yox, mənçə. Onda əlilliklə əməl etməli olduğumuzu, vacib bilinənləri edək.

Yəni insana, insanlara, gözü, qulağı, könlü məlhəmə, mərhəmətə ehtiyacı olanlara yardıma tələsək. Unutmayaq ki, dünya hər kəs üçün həm də bir imtahan yeridir. İmanın və inamın imtahanıdır.. Xeyirxahlığın və mərhəmətin imtahanıdır... Bu sınaqdan, bu İlahi imtahandan kim alnacaq üztlə çıxacaqsa, vicdanın və ədalətin təntənəsinin sahibi də o olacaq.

Bu sırada sıxlığın olacağına şübhə etmək istəməzdim. Bir də ki... Kim sevilmiş və seçilmiş olmaq istəməz ki? Kim dinimizin, elimizin fəzilətindən yararlanmağa tələsməz ki? Yaxşılıq və mərhəmətin sırasında birinciliyi qazanmaq necə?

Nə isə, insanın ürəyi rahat olan zaman ruhu da rahat olar deyirlər. Ruhun və duyğuların rahat olması yenə də əl tutmaqdan və yardımdan keçir. Tələsək ki, gözler yolda qalmasın.

FƏLSƏFƏ DOKTORU ELMİ DƏRƏCƏSİ ÜÇÜN DISSERTASIYANIN MÜZAKİRƏSİ

2016-cı il dekabrın 20-də İngilis dili və ədəbiyyatı departamentinin müəllimi Xanım Əhmədovanın filologiya üzrə fəlsəfə doktoru elmi dərəcəsi almaq üçün "Dilin mahiyyəti ilə bağlı ingilisdilli mənbələrin araşdırılması" mövzusunda (German dilləri –5708.01) dissertasiya işinin departamentdə ilkin müzakirəsi keçirildi.

Müzakirə Şurasının üzvləri olaraq, Xəzər Universitetinin Magistratura, doktorantura və elmi işlər bölməsinin müdiri Eldar Şahgəldiyev, İngilis dili və ədəbiyyatı departamenti müdirinin müavini Eynur Mehdiyev və müəllimləri İrina Orucova, Cəmalə Məmmədova, Milana Abbasova, Gülnar Abbasova iştirak etdirdilər. Dəvət olunmuş qonaqlar, o cümlədən, elmi rəhbər ADU-nun Ümumi dilçilik kafedrasının

professoru Fəxrəddin Veysəli, rəyçilər ADU-nun prorektoru, filologiya elmləri doktoru, professor Əfqan Abdullayev, ADU-nun dosenti, İngilis dilinin leksikologiyası kafedrasının müdiri, filologiya üzrə fəlsəfə doktoru Amil Cəfərov, ADU-nun ümumi dilçilik kafedrasının dosenti, filologiya üzrə fəlsəfə doktoru Cəmil Babayev də iştirak etdirdilər.

İclasda Xanım Əhmədova dissertasiya işini təqdim etdi. Sonra X.Əhmədova şura üzvləri və departament müəllimləri tərəfindən verilən suallara cavab verdi, dissertasiya işi haqqında yazılmış rəylərdə olan iradlara öz münasibətini bildirdi.

Sonda şura üzvləri tərəfindən dissertasiya qənaətbəxş hesab olundu və müdafiənin növbəti mərhələsinə buraxılmasına icazə verildi.



INITIAL DISCUSSION ON PHD DISSERTATION DEFENSE

On December 20, 2016, an initial discussion was held in the Khazar University Department of English Language and Literature for the PhD dissertation defense of Khanim Ahmadova, instructor of the same department, on the topic of "Research on English-Language Resources Related to the Essence of Language" (Germanic Languages–5708.01).

Participants in the event included Committee members Dr. Eldar Shahgaldiyev, Head of the Division for Graduate Students and Research; Eynur Mehdiyev, Deputy Chair of the Department of English Language and Literature; and instructors of the Department including Irina Orujova, Jamala Mammadova, Milana Abbasova, and Gulnar Abbasova. Other participants included Ahmadova's advisor, Professor Fakhraddin Veyselli of the General

Linguistics Department at Azerbaijan University of Languages (AUL); and the following reviewers: Professor Afgan Abdullayev, Vice Rector of AUL; Associate Professor Amil Jafarov, Chair of the English Language Lexicology Department at AUL; and Associate Professor Jamil Babayev of the General Linguistics Department at AUL.

During the meeting, Khanim Ahmadova presented her dissertation. Then she explained her responses to reviewers' comments and answered the committee members' questions.

At the end of the event, the committee members agreed that the dissertation work was satisfactory and could be recommended for advancement to the next stage of the defense procedure.



"ENKOTEK" ŞİRKƏTİ "XƏZƏR"DƏ

2016-cı il dekabrın 23-də "Enkotek" (*Encotec*) şirkətinin direktoru Faiq Rzayev Xəzər Universiteti Mühəndislik və tətbiqi elmlər fakültəsinin tələbələri üçün texniki təqdimat keçirdi.

O, tələbələrə şirkətin Azərbaycandakı fəaliyyəti, layihələri, təcrübə proqramı və iş imkanları haqqında geniş məlumat verdi. "Enkotek" dizayn mühəndisliyi və məsləhət xidməti ilə təmin edən mühəndislik şirkətidir.

Fakültənin dekanı əvəzi Hassan Niknafs və dekan müavini Vəfa Aslanova da konfransda iştirak edirdilər.

Tədbirin sonunda sual-cavab sessiyası keçirildi.

ENCOTEC MEETING AT KHAZAR

On December 23rd, 2016, a technical presentation was given to Khazar University students of the School of Engineering and Applied Sciences by Faik Rzayev, company director of Encotec.

He gave students a brief overview of the company's work in Azerbaijan, its projects, and internship and job opportunities. Encotec is an engineering company providing multi discipline design engineering and consulting services. Acting Dean Hassan Niknafs and Vice Dean Vafa Aslanova also participated. At the end of the event, there was a question/answer session.

XƏZƏR UNIVERSİTETİNİN MƏZUNLARI "MARKETİNG AZƏRBAYCAN" QRUPUNDA

Facemark.az saytı 2016-cı il dekabrın 24-də "Marketing Azərbaycan" qrupu üzvlərinin bitirdikləri universitetlərin siyahısını dərc etmişdir. Siyahıda Xəzər Universiteti də yer alır.

Bu haqda geniş məlumatı bu link vasitəsilə əldə etmək olar:

<http://facemark.az/index/news/marketing-azerbaycan-grupu-uzvlerinin-bitiridiyi-univeristetler-ii-yazi-7056>

KHAZAR UNIVERSITY ALUMNI IN "MARKETING AZERBAIJAN" GROUP

On the site *facemark.az*, a list of Marketing Azerbaijan group members with their alma maters was published. Khazar University is also included in the list.

The full text of the article is available at the following link:

<http://facemark.az/index/news/marketing-azerbaycan-grupu-uzvlerinin-bitiridiyi-univeristetler-ii-yazi-7056>

"XƏZƏR" TV-NİN "SƏNİ AXTARIRAM" PROQRAMINDA

Yanvarın 1-də Xəzər Universitetinin təsisçisi, Direktorlar və Qəyyunlar Şurasının sədri professor Hamlet İsaخانlı "Səni axtarıram" verlişinin qonağı oldu. O, 2016-cı ildə dünyada və Azərbaycanda baş verən mühüm siyasi, iqtisadi, elmi və mədəni hadisələrə münasibət bildirdi və Azərbaycanla əlaqələri itmiş insanların taleyi barədə söhbət açdı.



MƏZUNLARLA GÖRÜŞ

2016-cı il dekabrın 22-də Xəzər Universitetinin konfrans zalında universiteti 2016-cı ildə bitirmiş Humanitar və sosial elmlər fakültəsinin və Mühəndislik və tətbiqi elmlər fakültəsinin bakalavr məzunları ilə universitet rəhbərliyinin görüşü keçirildi. Görüşdə rektor Hassan Niknafs, Tədris işləri üzrə prorektor Məhəmməd Nuriyev, İctimai əlaqələr və media üzrə direktor Ələvşet Əmirbəyli, Humanitar və sosial elmlər fakültəsinin dekani Cabir Xəlilov, Məzunlarla İş Mərkəzinin direktoru Baba Bayramlı və digər əməkdaşlar iştirak edirdilər. Görüşün keçirilməsinin məqsədi universitetin məzunları ilə əlaqə saxlamaq və onların gələcək planlarını müzakirə etmək idi.

Tədbirin sonunda məzunlar universitetlə bağlı fikirlərini və təəssürlərini bildirdilər.

MEETING WITH ALUMNI

On December 22, 2016, the university administration held a meeting with fourteen 2016 bachelor-level graduates of the School of Humanities and Social Sciences as well as five graduates of the School of Engineering and Applied Sciences. Participants in the meeting included President Hassan Niknafs; Professor Mahammad Nuriyev, Vice President for Academic Affairs; Associate Professor Jabir Khalilov, Dean of the School of Humanities and Social Sciences; and Baba Bayramli, Director of the Center for Alumni Relations. The objective of the meeting was to maintain relationships with alumni and discuss their future plans.

At the end of the meeting, alumni shared their thoughts and impressions of the university.

KATOLİK İCMASININ "MİLAD BAYRAMI" NDA

2016-cı il dekabrın 25-də Xəzər Universitetinin Azərbaycan dili və ədəbiyyatı departamentinin assistenti Günel İsmayılova Bakirə Müqəddəs Məryəm katolik kilsəsində katolik icmasının "Mیلad Bayramı"nda iştirak etdi.

Bayram xüsusi mərasim nəğməsi ilə başladı, Həzreti İsanın doğum gününü əks etdirən kiçik səhnəciklə, eləcə də, müqəddəs "İncil" kitabından din xadimləri tərəfindən səsləndirilən

moizə və dini nəğmələrlə yekunlaşdı. Mərasimə ABŞ-ın Azərbaycandakı Fövqəladə və Səlahiyyətli səfiri Robert Sekuta, "Fulbright" Proqramı ilə Bakıya gələn və ingilis dilini Bakıdakı məktəblərdə tədris edən müəllimlər Robert Borowik, Mary Catherine Boehmer, Xəzər Universitetinin Mühəndislik və tətbiqi elmlər fakültəsinin müəllimi Michael Monday və digər qonaqlar da qatılmışdılar.

SEMİNAR: "MƏNİM ŞİRKƏTİM – MƏNİM STARTAPIM"

2016-cı il dekabrın 24-də Xəzər Universitetinin Talabə Məclisinin təşkilatçılığı ilə "AIESEC in Azerbaijan" (www.aiesec.az) qeyri-hökumət təşkilatı universitetdə tələbələrin asudə vaxtının səmərəli təşkilini təmin etmək üçün "Startup" mövzusunda məlumatlandırıcı seminar keçirdi. Seminarı təşkilatın əməkdaşı Gülnar Mərdanova apardı. İqtisadiyyat və menecment fakültəsinin tələbələrinin aktiv iştirakı ilə

keçən tədbirdə təxminən 50 nəfər tələbə iştirak edirdi.

"Mənim şirkətim – mənim startapım" adlı tədbir tələbələrə öz komandaları ilə birlikdə xaricdə 6 həftəlik təcrübə proqramında iştirak şansı yaradır. Onlar layihə çərçivəsində seçdikləri xarici ölkədə yerli əcnəbilər üçün ixtisasdan asılı olan sahələrdə (layihə idarə etməsi, biznes, marketinq, IT və tele-



"MY COMPANY, MY STARTUP" SEMINAR

On December 24, 2016, the Khazar University Student Union held a seminar on startups with the support of the AIESEC in Azerbaijan NGO (www.aiesec.az) to help students make the most of their free time. Nearly 50 students from the School of Economics and Management actively participated in the event.

The "My Company, My Startup" project gives student teams a chance to participate in a 6-week internship program abroad.

Students selected for the program will be able to teach seminars on fields related to economics (project management, business, marketing, ITC, etc) to local students in their host country abroad.

"COĞRAFIYA VƏ İNFORMASIYANIN MÜASİR HƏYATIMIZA TƏSİRİ" MÖVZUSUNDA TƏDBİR

2016-cı il dekabrın 28-də Xəzər Universiteti Coğrafiya və ətraf mühit departamentinin təşkilatçılığı ilə "Coğrafiya və informasiyanın müasir həyatımıza təsiri" mövzusunda tədbir keçirildi.

Tədbirdə Təhsil fakültəsi, İqtisadiyyat və menecment fakültəsinin tələbələri iştirak edirdilər. "Rubikon" şirkətinin nümayəndəsi Eldar Rubimov mövzu ilə bağlı təqdimat keçirdi və tələbələrin suallarını cavablandırdı.

"INFLUENCE OF GEOGRAPHY AND INFORMATION ON MODERN LIFE" EVENT

On December 28, 2016, Khazar University's Department of Geography and Environment held an event entitled "Influence of Geography and Information on Modern Life." Participants included students from the School of Education and School of Economics and Management. A presentation was made by Eldar Rubimov, representative of the Rubikon company.

At the end of the event, E. Rubimov answered students' questions.

TƏDQIQATÇI MÜƏLLİM BEYNƏLXALQ SIMPOZIUMDA



2016-cı il dekabrın 24-dən 26-dək Türkiyədə İstanbul Universitetində Beynəlxalq Tələbə Simpoziumu keçirildi. Tədbirdə Xəzər Universitetini İngilis dili və ədəbiyyatı departamentinin müdir müavini Eynur Mehdiyev təmsil edirdi. Simpoziumun digər iştirakçıları arasında Türkiyənin millət vəkilləri, İstanbul Universitetinin rektoru, Beynəlxalq Tələbə Assosiasiyaları Federasiyasının direktoru, müxtəlif ölkələrdən tədqiqatçılar, universitet mühazirəçiləri və Türkiyədə oxuyan xarici tələbələr var idi.

E. Mehdiyev simpoziumda "Azərbaycan Respublikasından xaricdə təhsil alan tələbələrin ingilis dili fəaliyyətlərində üzlaşdıqları çətinliklər" mövzusunda təqdimat keçirdi.

TEACHER-RESEARCHER IN AN INTERNATIONAL SYMPOSIUM IN ISTANBUL

On 24-26 December, 2016, the International Student Symposium was held at Istanbul University in Turkey. Eynur Mehdiyev, the Vice Chair of the English Language and Literature Department, represented Khazar University at the event.

The main aim of the symposium was to illustrate the challenges faced by international students, discuss effective ways to help them overcome obstacles on the way to academic success and invite more students from all over the world to study in Turkey.

Other participants in the symposium included members of Turkish Parliament, the rector of Istanbul University, Head of the Federation of International Student Associations, researchers, university lecturers from a variety of countries, and international students studying in Turkey.

Eynur Mehdiyev informed the participants of the symposium about a variety of challenges faced by

international students based on previous research and explained that the challenges related to international students' English language performance are considered to be the most serious since they affect students' mental and physical state while studying and living abroad. He also stated that there is a direct link between international students' English language proficiency and academic success.

He made a presentation of his recent research on "Challenges faced by International Students from the Azerbaijan Republic in English Language Performance," explaining the major difficulties experienced by Azerbaijani students while studying in universities where the medium of instruction is English. He also described the main factors that cause these challenges and suggested some key measures to be taken by the students to improve their English language proficiency before becoming international students.

"XƏZƏR"İN DEPARTAMENT MÜDİRİNİN VƏ DOKTORANTININ MÜŞTƏRƏK MƏQALƏSİ ÇAP OLUNUB

2016-cı ilin dekabrında Xəzər Universiteti Neft mühəndisliyi departamentinin müdiri Qəşəm Zeynalovun və onun elmi rəhbərliyi ilə tədqiqat aparən Xəzər Universitetinin doktorantura tələbəsi Muhammed İsmailin "Petrophysical Modeling of the Tertiary reservoirs in the small giant Bai Hassan oil field, Northern Iraq" adlı müştərək məqaləsi "International Journal of Enhanced Research in Sciences, Technology & Engineering" jurnalında çap olunmuşdur.

Məqaləni tam şəkildə bu link vasitəsilə oxumaq olar:

http://www.erpublications.com/uploaded_files/download/download_05_01_2017_18_18_40.pdf

KHAZAR UNIVERSITY DEPARTMENT CHAIR AND PhD STUDENTS JOINET RESEARCH PAPER PUBLISHED

In December, 2016, a co-authored article titled "Petrophysical Modeling of the Tertiary reservoirs in the small giant Bai Hassan oil field, Northern Iraq" by Gasham Zeynalov, head of Khazar University's Department of Oil Engineering, and his doctoral student Muhammed Ismail was published in the *International Journal of Enhanced Research in Sciences, Technology & Engineering*.

Read the full article here:

http://www.erpublications.com/uploaded_files/download/download_05_01_2017_18_18_40.pdf



ESFIDIP LAYİHƏSİ ÇƏRÇVƏSİNDƏ NÖVBƏTİ TƏLİM-SEMINAR

2016-cı il dekabrın 26-da "Əlilliyi olan şəxslərin Azərbaycanın ali təhsil müəssisələrinə inteqrasiyasının təməlinin qoyulması" (ESFIDIP) adlı Tempus layihəsi çərçivəsində Xəzər Universitetində dərş deyən müəllim heyəti üçün təlim-seminar keçirildi. Təlimçi Mələk Kərimova (Humanitar və sosial elmlər fakültəsinin

dekan müavini) iştirakçılara əlillik, onun xüsusiyyətləri, onlara yanaşma tərzi və tədris metodikası haqqında geniş məlumat verdi.

Tədbir zamanı mövzu ətrafında interaktiv fikir mübadiləsi aparıldı və iştirakçıların suallarına cavab verildi.

ESFIDIP PROJECT HOLDS TRAINING SEMINAR FOR STAFF MEMBERS

On December 26, 2016, a training seminar was held for Khazar University instructors as part of the "Establishment of a Foundation for the Integration of Disabled People into HEIs of Azerbaijan" (ESFIDIP) Tempus project. During the training, Melek Karimova, Assistant Dean of the School of Humanities and Social

Sciences, spoke about disabilities and their characteristics, attitudes toward disabilities, and related teaching methods.

The training was carried out interactively, including a discussion and question/answer session.



TƏLİM: "EFFEKTİV KOMMUNİKASIYA"

2016-cı il dekabrın 28-də Xəzər Universitetinin Karyera Mərkəzi "Effektiv kommunikasiya" adlı təlim keçirdi. Təlim Uğur İnkişaf Mərkəzinin psixoloqu Nərgiz Qaravəliyeva tərəfindən keçirildi.

Xəzər Universitetinin müxtəlif ixtisaslı tələbələrinin iştirak etdiyi təlimdə effektiv fəaliyyətin qurulması, fəaliyyətli olmağın yolları və kommunikasiyada yanlış və ya düzgün faktorlar haqqında danışıldı. Təlimdə tələbələr qısa təcrübə keçərək, müzakirələrdə iştirak etdilər və təlimçiyə suallar verdilər.

EFFECTIVE COMMUNICATION TRAINING

On December 28, 2016, Khazar University Career Center held a training on "Effective Communication." It was led by Nargiz Garaliyeva, psychologist of the Ughur (Success) Development Center. The training covered effective communication and ways to be a better communicator as well as right and wrong methods in communication. Participants included Khazar University students from various schools. Students did practice exercises in the training and participated in discussions. The trainer answered their questions



MƏZUNLAR ASSOSİASİYASINDA GÖRÜŞ

Yanvarın 11-də Xəzər Universiteti Məzunlarla İş Mərkəzinin müdiri Baba Bayramlı universitetin Məzunlar Assosiasiyasında oldu və assosiasiyanın üzvləri ilə gələcək əməkdaşlıqla bağlı müzakirələr apardı. Assosiasiyanın İcra Komitəsinə yeni qəbul olunmuş üzvlərə fəaliyyətlərində uğurları arzulandı və gündəlik işin operativ təşkili üçün onların arasında iş bölgüsü aparıldı.

Əsasən İqtisadiyyat və menecment fakültəsi-

nin tələbələri üçün nəzərdə tutulan və Azərbaycanda hazırda bank sektorunda baş verən proseslərin təhlilinə həsr olunacaq növbəti ustad dərslərinin 2017-ci ilin fevralında keçirilməsi qərara alındı. Həmin tədbirin əvvəlində Məzunlar Assosiasiyasının loqosu və devizinin də təqdim olunması nəzərdə tutulur.

Görüşdə assosiasiyanın prezidenti Eldar Həmidov iştirak edirdi.

“XƏZƏR”İN DOKTORANTININ APA-YA MÜSAHİBƏSİ

Yanvarın 18-də APA İnformasiya Agentliyi Xəzər Universitetinin doktorantı Sana İmran ilə müsahibəni yayımlamışdır. Müsahibə ingilis dilindədir.

Müsahibəni bu link vasitəsilə oxumaq olar:

<http://en.apa.az/azerbaijan-politics/foreign-news/sana-imran-azerbaijan-a-fast-developing-very-safe-muslim-country-of-south-caucasus-interview.html>

KHAZAR UNIVERSITY DOCTORAL STUDENT'S INTERVIEW WITH APA

On January 18, APA News Agency published an interview with Sana Imran, Khazar University's doctoral student. The interview was published in English.

The full interview can be found via the following link:

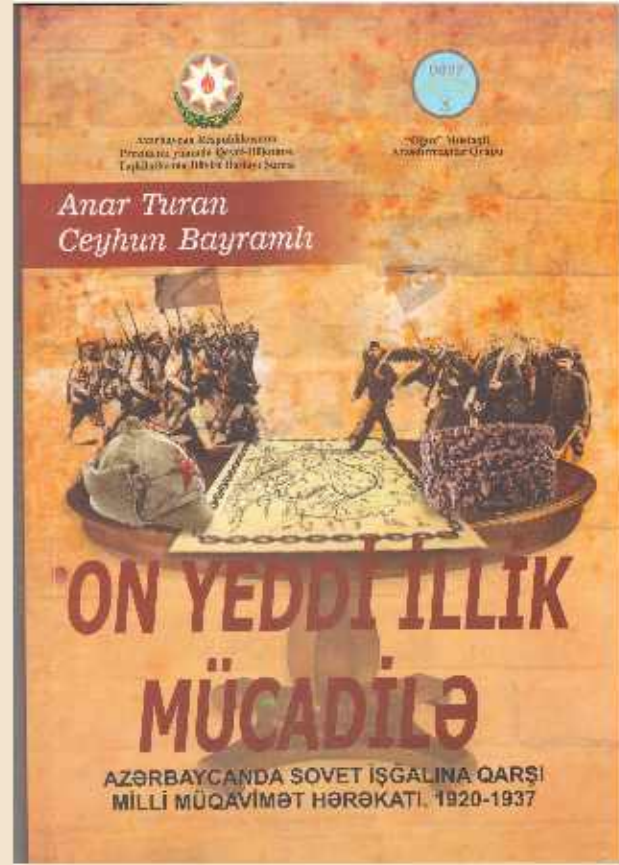
<http://en.apa.az/azerbaijan-politics/foreign-news/sana-imran-azerbaijan-a-fast-developing-very-safe-muslim-country-of-south-caucasus-interview.html>



PROFESSOR HAMLET İSAXANLININ RƏYİ İLƏ YENİ KİTAB ÇAP OLUNUB

“Oğuz” Müstəqil Araşdırmaçılar Qrupunun layihəsi və Qeyri-Hökumət Təşkilatlarına Dövlət Dəstəyi Şurasının maliyyə dəstəyi ilə “On yeddi illik mücadilə: Azərbaycanda Sovet işğalına qarşı milli müqavimət hərəkatı. 1920-1937” kitabı çapdan çıxmışdır. Kitabın rəyçilərindən biri Xəzər Universitetinin təsisçisi, Direktorlar və Qəyyumlar Şurasının sədri professor Hamlet İ saxanlıdır.

Kitabda “Qaçaq İ saxan” adlı bir paragraf da var. Qaçaq İ saxanın bir neçə nəvə (o cümlədən, professor Hamlet İ saxanlı) və nəticələri Xəzər Universitetinin əməkdaşlarıdır.



PROFESSOR HAMLET İSAXANLI TƏHSİLİN KEYFİYYƏTİNDƏN DANIŞDI

Yanvarın 30-da Xəzər Universitetinin təsisçisi, Direktorlar və Qəyyumlar Şurasının sədri professor Hamlet İ saxanlı Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetində keçirilən “Təhsilin sosial-iqtisadi inkişafda rolu” adlı beynəlxalq konfransda “Təhsilin keyfiyyətli olmasında iştirak edən və marağı olan tərəflər” mövzusunda məruzə ilə çıxış etdi. Məruzə ətrafında geniş müzakirə keçirildi.

Konfransda Xəzər Universitetinin İqtisadiyyat və menecment fakültəsinin dekanı Dr. İ nqilab Ə h-mədov da iştirak edirdi.

DR. JESTİN MANDUMPALIN KİTABI ÇAPDAN ÇIXIB

Yanvar ayında Xəzər Universitetinin Mühəndislik və tətbiqi elmlər fakültəsinin müəllimi Dr. Jestin Mandumpalın “Su ilə səyahət: yer üzündə ən qeyri-adi mayenin elmi tədqiqi” adlı kitabı Dubayda çap olunub.

Kitabda müəllif suyu molekulyar səviyyədə təqdim edir və onun xüsusiyyətləri ilə struktur arasındakı əlaqəni araşdırır. Kitab “Bentham Science” tərəfindən çap olunub və onu elektron formatda da yaxın vaxtlarda əldə etmək mümkün olacaq.

DR. JESTIN MANDUMPAL'S BOOK PRINTED

In January 2017, a book by Dr. Jestin Baby Mandumpal, instructor for Khazar University's School of Engineering and Applied Science, entitled *A Journey through Water: a Scientific Exploration of the most Anomalous Liquid on Earth*, was printed in Dubai.

In the book, Dr. Mandumpal presents water at the molecular level and explores the relationship between its peculiar properties and structure. The book was printed by Bentham Science – it will also be available in electronic format soon.



WORLD'S MOST VISITED TOURIST ATTRACTIONS

DISNEY WORLD'S MAGIC KINGDOM, ORLANDO, FL

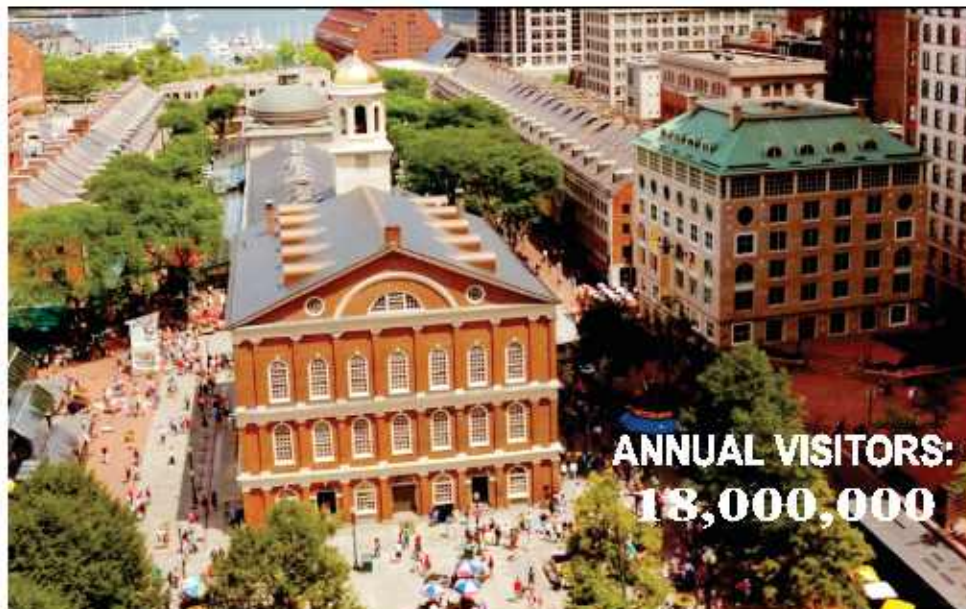
The Most Magical Place on Earth is high on virtually every family's to-do list and remains the most-visited theme park on the earth. Expanded Fantasyland now includes the Seven Dwarfs Mine Train family-style roller coaster and a chance to meet Anna and Elsa from the smash-hit Frozen in the Princess Fairytale Hall near Cinderella Castle. Time-tested attractions include the Jungle Cruise and Space Mountain, the daily Disney character parade down Main Street, USA, and a fireworks spectacular that lights up the sky many nights.

ANNUAL VISITORS: 18,588,000



FANEUIL HALL MARKETPLACE, BOSTON

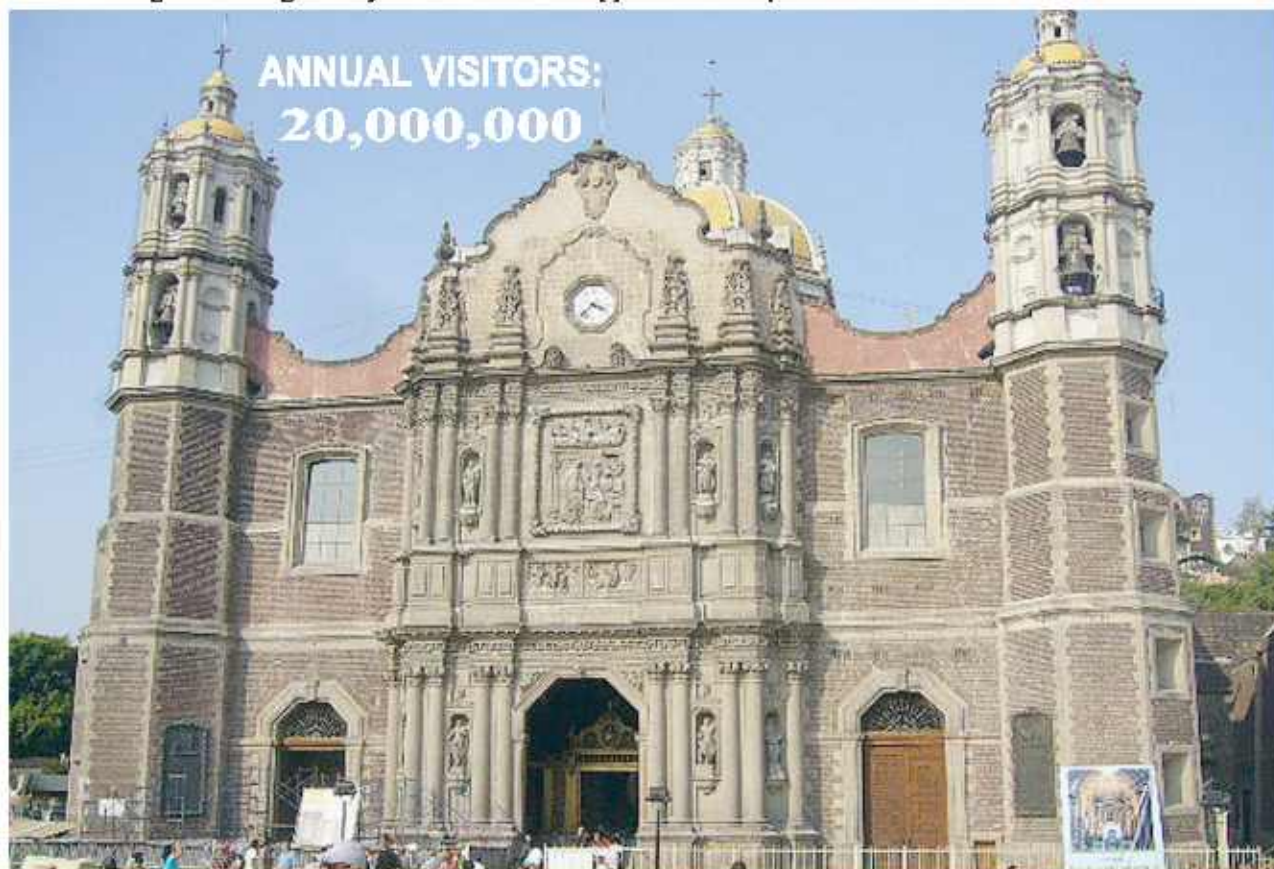
Dating back to 1742, Faneuil Hall ("the Cradle of Liberty") once hosted speeches by such greats as Samuel Adams and George Washington. Today, the downtown marketplace has more than 100 specialty shops and eateries and occupies a pedestrian-only, cobblestoned area that swarms with tourists and street performers. Each winter, Faneuil Hall also hosts Boston's tallest Christmas tree, along with festive light displays and choirs.



**ANNUAL VISITORS:
18,000,000**

BASILICA OF OUR LADY OF GUADALUPE, MEXICO CITY

The Old Basilica, begun in the 16th century and completed in 1709, stands in stark contrast to the massive new basilica, designed by the Mexican architect Pedro Ramírez Vázquez, which was built in the mid-1970s and looks like a sports arena. It is, in fact, intended to hold 50,000 people, who come for mass—celebrated several times a day—and to see an image of the Virgin Mary that is said to have appeared on an apron in 1531.



**ANNUAL VISITORS:
20,000,000**

FORBIDDEN CITY, BEIJING



It doesn't have a street address—which is only fitting for a place that was once considered the center of the universe. Nowadays, tourists swarm this 178-acre walled compound of opulent halls, gardens, and winged pavilions. Attendance is up by 2.5 million since 2010. It can easily take half a day to explore the grounds, and history buffs will appreciate the self-guided audio tour—or a hired guide.

GOLDEN GATE NATIONAL RECREATION AREA, SAN FRANCISCO

Beaches, cliffs, hills, forts, and towering redwood trees make up the Golden Gate National Recreation Area, easily accessible from San Francisco. Many visitors come to embrace the outdoors, whether hiking, biking, swimming, birding, riding horses, or whale-watching. But this scenic area is also rich in history and includes landmarks like Alcatraz prison and the Presidio, an 18th-century military post. You can even base yourself within the recreation area; Cavallo Point's rooms and suites occupy restored turn-of-the-20th-century Colonial Revival buildings that overlook San Francisco Bay.





DÜNYANIN ƏN GÖZƏL KİTABXANALARI

TUT.BY xəbər portalı memarlıq nöqteyi nəzərindən dünyanın 28 ən gözəl və qeyri-adi kitabxanasını təqdim etmişdir. Oxucularımızı onlarla tanış edirik.

AVSTRİYA

ADMONT

MONASTIRININ KİTABXANASI

Dağların əhatəsində olan, lakin uzaq məsafədən də aydın görünən monastırın əsası 1074-cü ildə qoyulmuşdur. Monastır nəzdindəki kitabxana isə təxminən XII əsrdə yaradılmışdır. Bəzi nüsxələr VIII-IX əsrlərə aiddir. 70 metr uzunluğunda olan kitab zalı rəngli freskalar, heykəllər və qızılı büstlərlə bəzədilmişdir.





Xəzər Universiteti 2017-2018-ci tədris ili üçün beynəlxalq tələbələr qəbulunun başlanmasını və Beynəlxalq Təqaüd Proqramını elan edir. Tədris proqramları dörd (4) fakültədə bakalavr, magistratura və doktorantura səviyyələrində təklif olunur. Təqaüd proqramı dünyanın bütün ölkələrindən olan tələbələr üçün açıqdır və hər ölkəyə tam təhsil haqqını ödəyən iki təqaüd imkanı ayırır. Son müraciət tarixi: 15 aprel 2017-ci il

Müraciət etmək üçün:

http://www.khazar.org/az/menus/496/how_to_apply_sup_style_color_red_new_sup_

KHAZAR UNIVERSITY OPENS ADMISSION FOR INTERNATIONAL STUDENTS (2017-2018 ACADEMIC YEAR)

Khazar University announces the opening of admission and the International Scholarship Program for international students for 2017-2018 Academic Year. Study programs are offered in four schools of the university at both undergraduate (bachelor) and graduate (master and PhD) levels. The scholarship program targets nationals of all countries around the world and offers two merit-based full-tuition fee covered scholarships for each country.

Deadline: **April 15, 2017**

To apply, visit:

http://www.khazar.org/en/menus/496/nece_muraciet_etmeli_sup_style_color_red_yeni_sup_

ALLAH RƏHMƏT ELƏSİN!

Xəzər Universitetinin kollektivi "Xəzər Xəbər" jurnalının əməkdaşı Əfruz Fərzəliyevaya bacısı

Mayəndə Səfərovanın

vəfatından kədərələndiyini bildirir, dərin hüznə başsağlığı verir.
Allah rəhmət eləsin!



XƏZƏR UNIVERSİTETİNİN
DÜNYA MƏKTƏBİ



BAKIDA VƏ SUMQAYITDA ŞAĞIRD QƏBULU ELAN EDİR



Azərbaycan bölməsi üzrə I-IX
Rus bölməsi üzrə I-IX
İngilis bölməsi üzrə I-IV siniflərə
Məktəbə qəbul müsabiqə yolu ilə həyata keçirilir.
Azərbaycan və rus bölmələrində ingilis ikinci dil kimi tədris olunur.İngilis dili beynəlxalq dil tədrisi standartlarına uyğun tədris olunur.
VII sinifdən başlayaraq şagirdlərin seçimi ilə fransız, alman və ya çin dili də öyrədilir.
Məktəbdə təcrübəli pedaqoqlar, o cümlədən xaricdən dəvət edilmiş mütəxəssislər çalışırlar.Burada biliklə yanaşı, şagirdlərin hərtərəfli inkişafına da böyük əhəmiyyət verilir. Dünya məktəbi

Beynəlxalq Bakalavr Təşkilatının (International Baccalaureate Organization-IBO), yəni Beynəlxalq Məktəb Şəbəkəsinin üzvüdür.Məktəbdə IB Diplom Proqramı fəaliyyət göstərir.
X sinif şagirdləri tam orta təhsillə yanaşı, öz istəkləri ilə Beynəlxalq Bakalavr Təşkilatının Proqramında təhsil ala bilərlər.Digər məktəblərin şagirdləri də imtahan verməklə Diplom Proqramına qəbul edilirlər. Diplom proqramında təlim ingilis dilindədir, təhsil müddəti iki ildir.Beynəlxalq Bakalavr Diplomu əldə edən şagirdlər dünyanın tanınmış universitetlərində təhsillərini davam etdirmək imkanı qazanırlar.IB Diplom proqramında təhsil almaq istəyən IX sinif şagirdləri üçün PRE IB, yeni IBDP-ye hazırlıq sinfi təşkil edilir.

Ünvan:

Bakı, Əcəmi Naxçıvani 9
Tel.: (+994 12) 563 59 40 /47 /48
Mob.: (+994 70) 844 08 88

Sumqayıt, 44-cü məhəllə, Bakı küçəsi
Tel.: (+994 18) 642 30 97
Mob.: (+994 55) 669 96 33

E-mail: info@dunyaschool.az
<http://dunyaschool.az>



XƏZƏR UNIVERSİTETİ

HƏR GÜN, HƏR SAAT MÜKƏMMƏLLİYƏ DOĞRU

NIYƏ XƏZƏR UNIVERSİTETİ?

- Diplomların bütün xarici ölkələrdə tanınması
- Dövlət sifarişi əsasında təhsil almaq imkanı
- Eyni vaxtda 2 ixtisas üzrə təhsil almaq imkanı
- Təhsil haqqının Azərbaycan Respublikasının Dövlət İmtahan Mərkəzinin (keçmiş TQDK) İmtahanlarında yığılan ballara uyğun olaraq ödənilməsi
- Təhsil haqqının hissə-hissə ödənilməsi
- Zəngin kitabxana, innovativ laboratoriyalar, müasir informasiya-kommunikasiya texnologiyaları infrastrukturunun varlığı
- Dövlət sifarişi və ya ödənişli təhsil almalarından asılı olmayaraq, təhsildə göstərdikləri nailiyyətlərə görə təqaüd almaq imkanı
- Əlavə ödəniş etmədən təhsilinin bir hissəsini Amerika, Avropa və Asiyanın tanınmış ali məktəblərində davam etdirmə imkanı
- Keyfiyyətli və əhatəli tələbə xidmət sistemi (həkim, psixoloji mərkəz, karyera-işə düzəlmə mərkəzi və s.)
- Yüksək standartlara cavab verən müasir yataqxana

TƏHSİL HAQQININ ÖDƏNİLMƏSİNDƏ GÜZƏŞTLƏR

- 650-700 bal - təhsil haqqından tam azad edilir
- 600-649 bal - təhsil haqqının ödənilməsində 50% güzəşt edilir
- 550-599 bal - təhsil haqqının ödənilməsində 40% güzəşt edilir
- 500-549 bal - təhsil haqqının ödənilməsində 25% güzəşt edilir
- 450-499 bal - təhsil haqqının ödənilməsində 20% güzəşt edilir
- 400-449 bal - təhsil haqqının ödənilməsində 15% güzəşt edilir
- 350-399 bal - təhsil haqqının ödənilməsində 10% güzəşt edilir

Uğurlu karyera qurmaq,
təhsildən zövq almaq və
yadda qalan tələbə
həyatı yaşamaq istəyirsən?
**Xəzər Universitetini
seç!**

BAKALAVR SƏVİYYƏSİNDƏ İXTİSASLARIMIZ

- * Kompüter elmləri
- * Kompüter mühəndisliyi
- * Neft-qaz mühəndisliyi
- * İnşaat mühəndisliyi
- * Elektronika, telekommunikasiya və radiotexnika mühəndisliyi
- * Kimya mühəndisliyi
- * Mexanika mühəndisliyi
- * Riyaziyyat və informatika müəllimliyi
- * Fizika müəllimliyi

**1
QRUP**

**2
QRUP**

- * Mühəsibat uçotu və audit
- * Maliyyə
- * İqtisadiyyat
- * Menecment
- * Marketing
- * Biznesin idarə edilməsi
- * Turizm və otelçilik
- * Regionşünaslıq (Avropa)
- * Beynəlxalq münasibətlər
- * Coğrafiya müəllimliyi

**3
QRUP**

- * İngilis dili və ədəbiyyatı
- * Azərbaycan dili və ədəbiyyatı
- * Tərcümə (İngilis dili)
- * Politologiya
- * İngilis dili müəllimliyi
- * Azərbaycan dili və ədəbiyyatı müəllimliyi
- * İbtidai sənif müəllimliyi
- * Tarix müəllimliyi

**4
QRUP**

- * Kimya müəllimliyi
- * Biologiya müəllimliyi
- * Kimya və biologiya müəllimliyi
- * Psixologiya

**5
QRUP**

- * Dizayn